

Forskrift om vern av Lysakerdalen naturreservat, Oslo og Bærum kommuner, Oslo og Akershus

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur i form av en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkekløft i lavlandet. Verdiene er særlig knyttet til gammel og artsrik skog på kalkgrunn med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier, samt fosseberg og økosystemet i elvevanmassene
- b. inneholder truet, sjelden og sårbar natur som rik edelløvskog, rik blandingsskog i lavlandet, kalkedelløvskog, kalk- og lågurtfuruskog, gråorheggeskog, gammel boreal løvskog og flomskogsmark, elvevanmasser, samt en rekke sjeldne og truede arter innen flere organismegrupper på land og i vann
- c. på annen måte har særskilt betydning for biologisk mangfold på grunn av sin sjeldne kombinasjon av kalkrik grunn, fuktig lokalklima, varm klimasone og god kontinuitet på skogen og vegetasjonen for øvrig, samt vassdragets og vegetasjonsbeltets funksjon som blågrønn korridor mellom Nordmarka og Indre Oslofjord.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Oslo kommune: 9/529, 10/67, 10/115, 10/561, 10/602, 10/963, 11/1, 11/203, 11/204, 12/331, 12/333, 27/1212, 27/1493, 27/2753, 28/87, 28/465 og 999/1. Bærum kommune: 31/16, 31/146, 31/147, 31/148, 31/149, 31/151, 31/171, 33/1, 33/4, 33/397, 36/2, 36/100, 36/122, 37/1, 37/275, 38/47 og 38/189.

Naturreservatet dekker et totalareal på 597 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Oslo og Bærum kommuner, hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, lagring eller hensetting av materialer og utstyr, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall (inkludert hageavfall), gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. drift og vedlikehold av traktorvei avmerket på vedlagte vernekart, samt eksisterende dammer, bruer, stier, trapper, klopper, skilt, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger. Vedlikehold skal skje i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. skånsom beiting
- f. enkel tilrettelegging og sikringstiltak langs hovedturtrasé som avmerket på vernekartet i form av oppføring av klopper og rekkverk samt drenering så lenge tiltaket er innenfor samme bredde som stien har på vernetidspunktet og ikke skader verneverdiene, samt felling av enkelttrær som utgjør en akutt sikkerhetsrisiko
- g. akutt sikring med midlertidige gjerder eller avsperringer av eksisterende stier i forbindelse med ras
- h. drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur
- i. nødvendige tiltak ved akutte hendelser eller fare for akutte hendelser på eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur. Vernemyndigheten skal informeres så snart som mulig. Eventuell videre oppfølging etter akuttfasen skal skje i samråd med vernemyndigheten
- j. oppgradering av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur ved f.eks. bruk av strømpe eller andre metoder som ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet
- k. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet
- l. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig
- m. utsetting av orienteringsposter som ikke medfører ferdsel utenfor eksisterende stinett.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Ridning og bruk av hest er forbudt utenom hovedturtrasé avmerket på vedlagte vernekart.
- c. Sykling er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltetkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- b. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- c. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten
- d. nødvendig motorferdsel på eksisterende stier med kjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten, i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutte hendelser eller fare for akutte hendelser på eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur. Ferdsel skal fortrinnsvis følge eksisterende stier eller forhåndsdefinerte adkomsttraséer. Ved bruk av motorisert transport utenfor eksisterende stier, samt på eksisterende stier med kjøretøy som ikke er skånsomt mot markoverflaten, skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten
- f. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring

- g. nødvendig motorferdsel på traktorvei avmerket på vedlagte vernekart i forbindelse med drift og vedlikehold av Hammerdammen og Granfossdammen
- h. bruk av elektrisk sykkel i tråd med § 5 c.

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold, skilting og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. oppsetting av rekkverk eller andre sikringstiltak langs stier og veier som ikke faller inn under § 4
- d. omlegging av stier
- e. skånsom oppgradering av hovedturtrasé som angitt på vernekartet
- f. forsiktig rydding av trær og busker ved utsiktspunkter som angitt på vernekartet
- g. felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko. Trærne skal bli liggende igjen i naturreservatet
- h. utsetting av orienteringsposter
- i. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d
- j. oppgradering og fornyelse av vann- og avløpsinfrastruktur som ikke faller inn under § 4
- k. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning
- m. oppgradering og fornyelse av eksisterende dammer og bruer
- n. sikringstiltak og tilbakeføring av terreng etter skredhendelser
- o. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og j og § 7 bokstav a, b, c, e, j, m og n.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

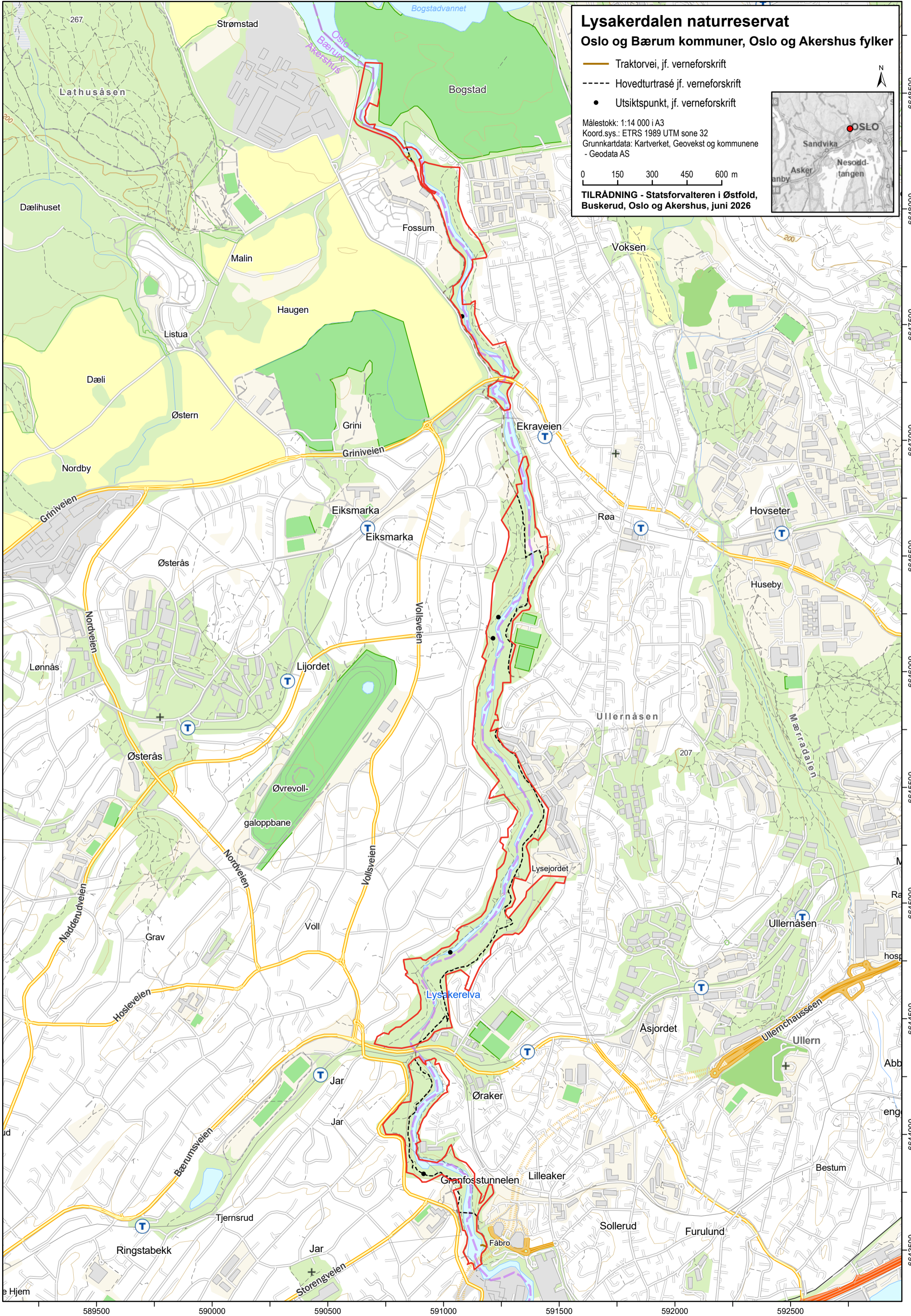
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.



Lysakerdalen naturreservat

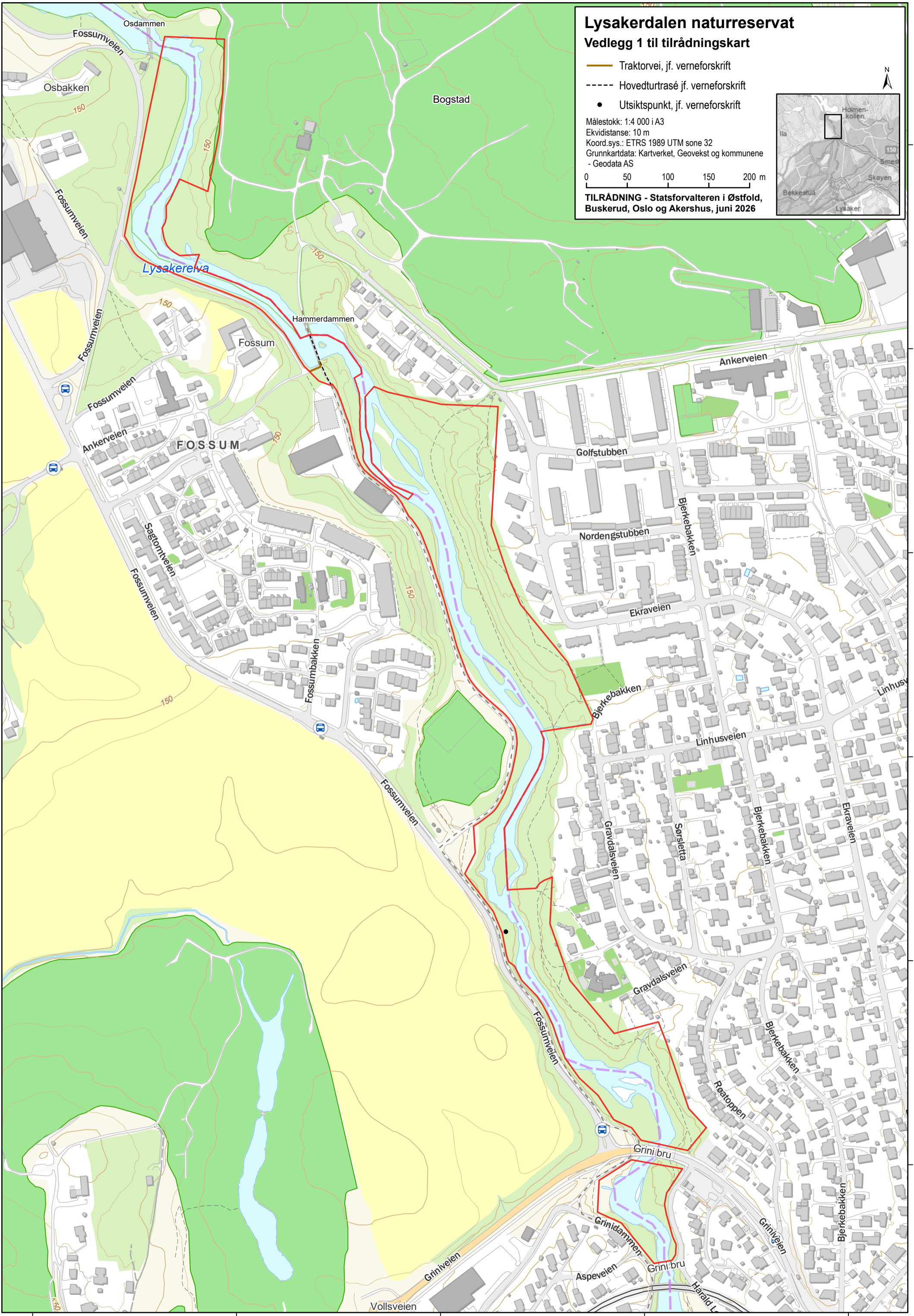
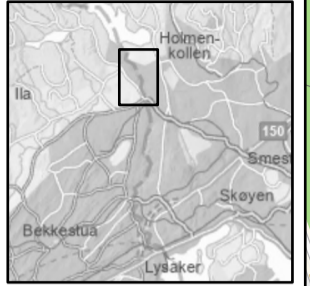
Vedlegg 1 til tilrådningskart

- Traktorvei, jf. verneforskrift
- - - Hovedturtrasé jf. verneforskrift
- Utsiktspunkt, jf. verneforskrift

Målestokk: 1:4 000 i A3
Ekvidistanse: 10 m
Koord.sys.: ETRS 1989 UTM sone 32
Grunnkartdata: Kartverket, Geovekst og kommunene
- Geodata AS

0 50 100 150 200 m

TILRÅDNING - Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, juni 2026



6648500

6648000

6647500

590500

591000

591500

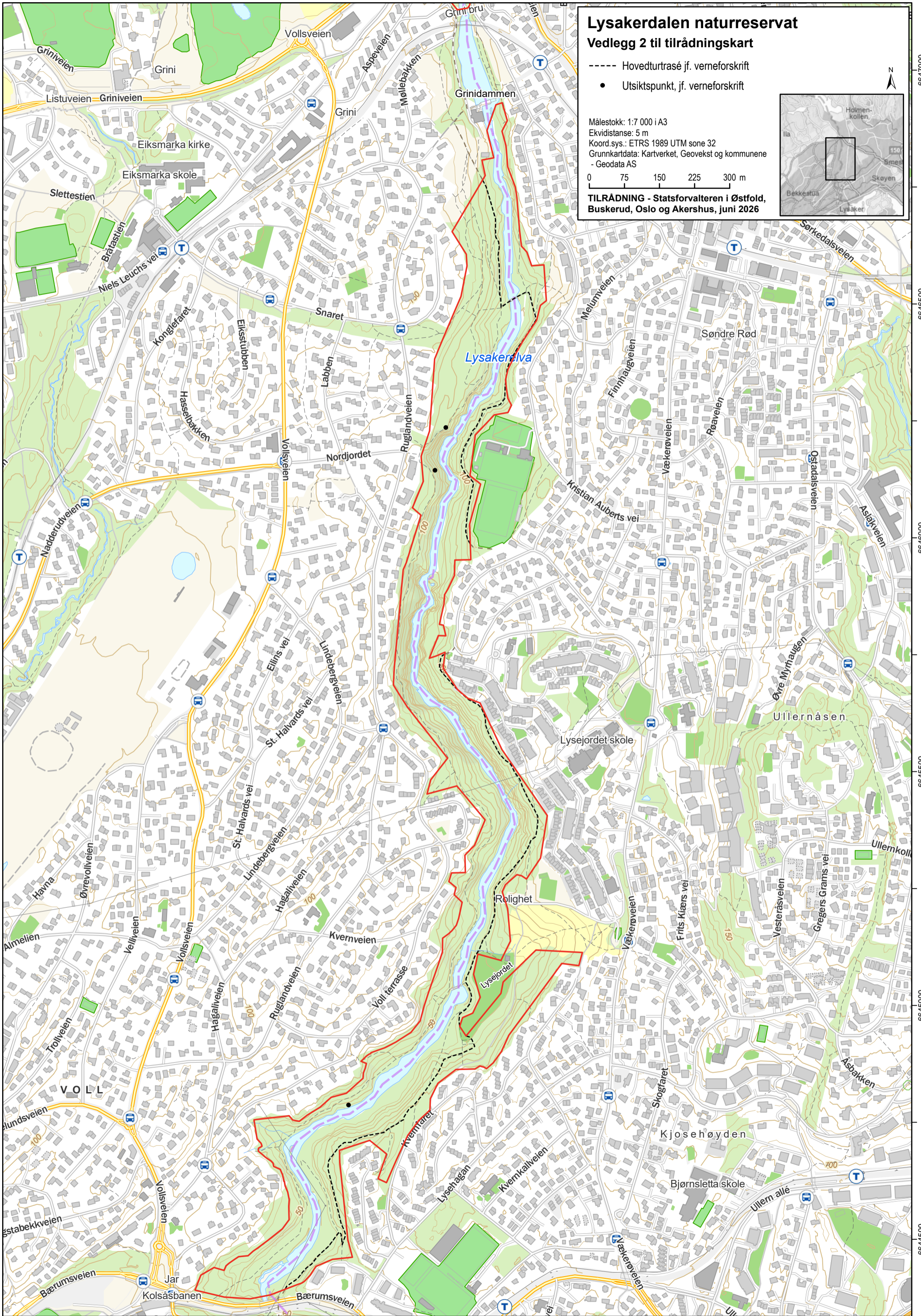
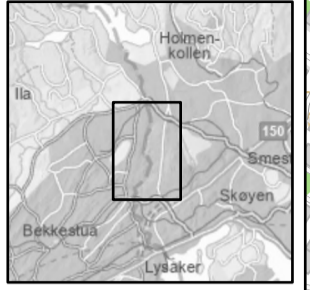
Lysakerdalen naturreservat

Vedlegg 2 til tilrådningskart

- Hovedturtrasé jf. verneforskrift
- Utsiktspunkt, jf. verneforskrift

Målestokk: 1:7 000 i A3
Ekvidistanse: 5 m
Koord.sys.: ETRS 1989 UTM sone 32
Grunnkartdata: Kartverket, Geovekst og kommunene
- Geodata AS

TILRÅDNING - Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus, juni 2026



6647000
6646500
6646000
6645500
6645000
6644500

590500 591000 591500 592000

Lysakerdalen naturreservat

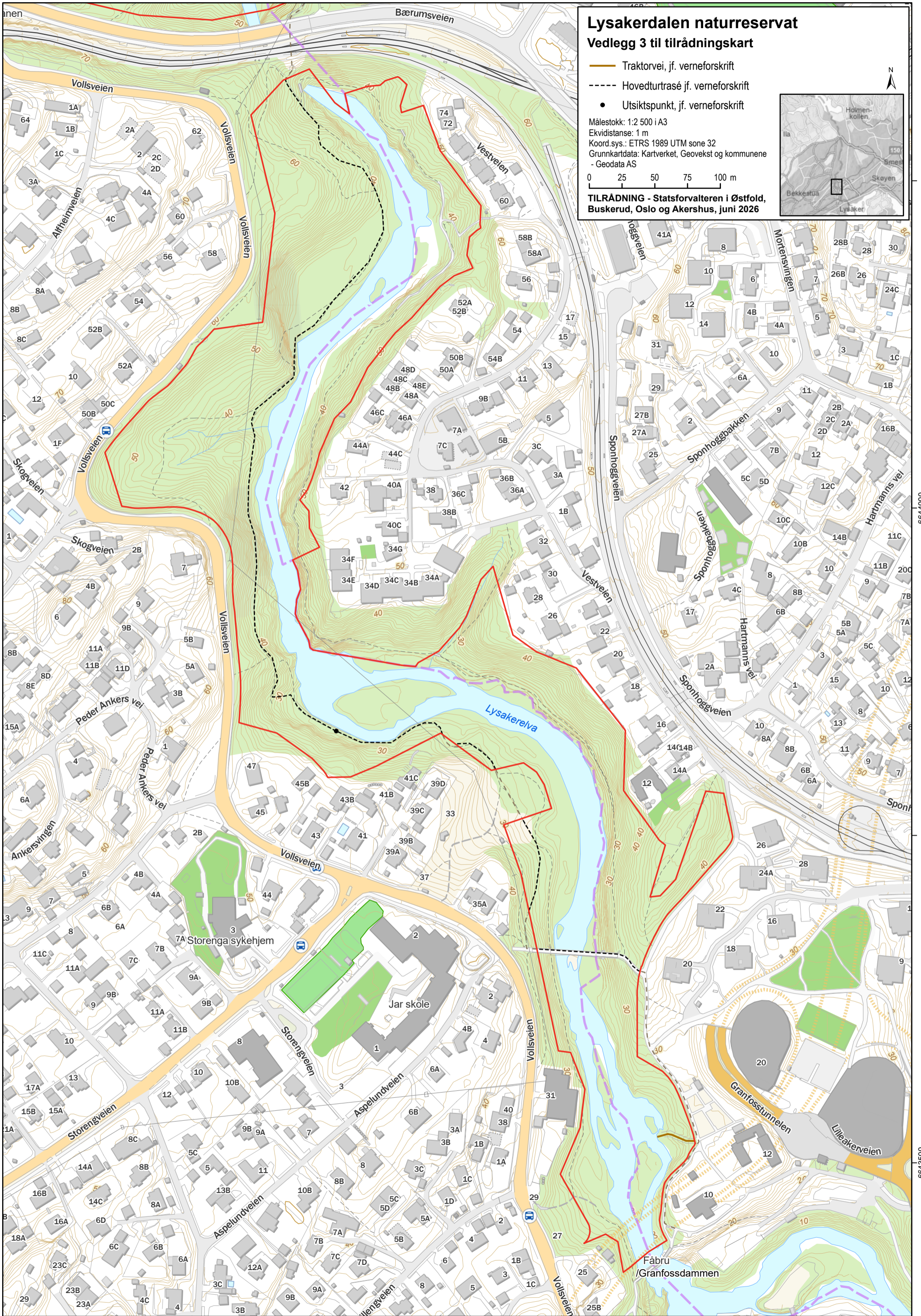
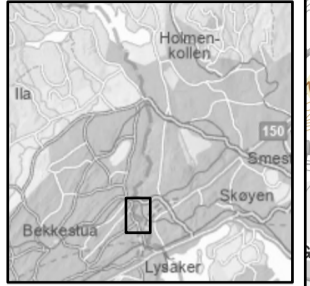
Vedlegg 3 til tilrådningskart

- Traktorvei, jf. verneforskrift
- Hovedturtrasé jf. verneforskrift
- Utsiktspunkt, jf. verneforskrift

Målestokk: 1:2 500 i A3
Ekvidistanse: 1 m
Koord.sys.: ETRS 1989 UTM sone 32
Grunnkartdata: Kartverket, Geovekst og kommunene
- Geodata AS

0 25 50 75 100 m

TILRÅDNING - Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus, juni 2026



Skjema for avveining av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Lysakerdalen

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Lysakerdalen				
Totalt areal (daa)	642	Produktivt skogareal		Totalt skogareal	
Fylke	Akershus og Oslo				
Kommune	Bærum og Oslo				
Eierform	Kommunalt og privat				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering
<p>Lysakerdalen omfatter både selve Lysakerelven og kantsonen langs begge sider av vassdraget. Skogen i lisen langs elven danner et sammenhengende skogkledd dalføre mellom Bogstadvannet og fjorden. Store deler av området har topografi og funksjon som bekkekløft.</p> <p>Det er registrert 128 ulike rødlistede arter og for flere av artene er forekomstene av stor nasjonal betydning. 97 % av det foreslåtte verneområdet er avgrenset som naturtyper (DN-13), hvorav 85 % av arealet vurdert til A-verdi, 13,6 % til B-verdi og 1,4 % til C-verdi. De fleste naturtyper lokalitetene består av ulike former for rik skog, for eksempel rik edelløvsog, rik blandingskog i lavlandet, kalkedelløvsog, gråorheggeskog, gammel boreal løvsog og flomskogsmark. Noen av naturtyper lokalitetene består av, eller innehar, rødlistede naturtyper som elvevannmasser (NT), åpen flomfastmark (NT), flomskogsmark (NT), frisk rik edellauvsog (NT), kildeedellauvsog (VU), kalkedellauvsog (EN) og kalk- og lågurtfuruskog (VU), hvorav enkelte dekker relativt store arealer innenfor det foreslåtte verneområdet.</p> <p>Området har samlet sett naturkvaliteter som gjør det nasjonalt verneverdig. En verdivurdering etter vernekriteriene for skog gir Lysakerdalen ****-verdi. Ved tematisk kartlegging av bekkeløfter i Norge ble Lysakervassdraget verdsatt til 455 poeng på en skala der bekkeløfter over 220 poeng har høyeste verdi.</p> <p>Kilde: Olberg, S. et al 2023 En sammenstilling av verneverdiene langs Lysakerelva</p>

Verneverdi	****	Nær truete og truete naturtyper	4 NT, 2 VU, 1 EN
Mangelinndekning	Høy	Restaureringspotensial for truet natur.	
Betydning for økologisk nettverk	Høy	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	Nei
Nær truete og truete arter	128 ulike arter, enkelte forekomster har nasjonal betydning		
Konklusjon			
Området helt unikt og det er kombinasjonen av flere faktorer som gjør at Lysakerdalen har så høy biologisk verneverdi: kalkrik grunn, vann, fuktig lokalklima i en ellers god klimasone, størrelsen på det sammenhengende arealet, samt relativt god kontinuitet på vegetasjonen og skogen.			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Verbal oppsummering og vurdering:
<p>Finnes ikke takstdata i Lysakerdalen. Det betyr at vi hverken får beregnet produktivt skogareal eller totalt skogareal for dette området. Tall fra Lysakerdalen inngår dermed bare i raden «Foreslått skogvern totalt areal»</p> <p>Fylker: Foreslått og eksisterende vern av totalt skogareal: Areal: Til sammen 245.942 daa utgjør 5,7 % av fylkenes totale skogareal Volum: Til sammen ? m³, utgjør ? % av fylkets totale stående kubikkmasse.</p> <p>Kommuner: Foreslått og eksisterende vern av totalt skogareal: Areal: Til sammen 29.6134daa, utgjør 7,3 % av det totale skogarealet Volum: Til sammen ? utgjør ? % av kommunenes stående kubikkmasse</p> <p>Foreslått vern: 3.857 daa utgjør 1 % av det totale skogarealet i kommunene ? m³ utgjør ? % av den stående kubikkmassen i kommunene</p> <p>Området er fullstendig uegnet til skogbruk.</p>

Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning		
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning		
Ut fra gjeldende beskrevne forhold settes skogverdien til S7		

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmer tilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmer tilgangen						

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	Nei

Området har så høy verneverdi at det prioriteres for vern, jf. Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor (V1S7).

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
Postboks 325
1502 MOSS

Vår ref.: 2024/27899-6

Deres ref.:

Dato: 19.01.2026

Høring av verneforslag for Lysakerdalen - svar angående kulturminneinteresser innenfor planområdet

Fylkeskommunen viser til mottatt høringsbrev datert 25.09.25 angående forslag til naturreservat for Lysakerdalen. Frist for uttalelse var satt 4. januar 2025. Da saken var feilregistrert i vårt sakssystem, er vår uttalelse forsinket, noe vi beklager. Følgende uttalelse gjelder kun kulturminneinteressene i saken.

Verneforslaget ligger både i Oslo kommune og i Bærum kommune i Akershus. Statsforvalteren foreslår Lysakerdalen naturreservat som navn. Det ble meldt oppstart av verneplanarbeidet i april 2024.

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Formålet er å bevare en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkekløft i lavlandet. Det vises også til at området er svært viktig for rekreasjon og friluftsliv, samt at det er lang kulturhistorie knyttet til elven. Formålet med høringen er å få synspunkter og merknader til verneforslaget.

Vernestatus kulturmiljø

Lysakervassdraget er avmerket som et viktig kulturmiljø (kulturmiljø nr. 9) i Bærum kommunes kulturminneplan og er omtalt slik:

«Lysakervassdraget har en rekke kulturminner og kulturmiljøer. Langs hele elven har det ligget møller, kverner, teglverk og sagbruk. I nedre del av vassdraget lå det større industrimiljø med Lysaker Mølle, Barnengen og Granfoss Papir- og cellulosefabrikk. I øvre del lå Fossum sagbruk og Grini mølle som har hatt allsidig industrivirksomhet opp gjennom tidene.»

I regional kulturminneplan for Akershus er «Lysakervassdraget» sett under ett vurdert til å være et kulturmiljø og kulturlandskap av nasjonal og/eller regional verdi. Kulturmiljøet er beskrevet som et; «*Sentralt vassdrag fra tidligere utnytting av vasskraft. Industri, møller, sagbruk*».

«Kommunedelplan for Lysaker og Sørkedalsvassdraget» gjelder for foreliggende planområde. Kommunedelplanen legger føringer for forvaltning av kulturminnene langs vassdraget. Særlig relevant for nyere tids kulturminner er bla. § 3.7 Bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø, § 6 Landbruk, natur, friluftsliv, felt LNF og § 9.2 Hensynssone bevaring kulturmiljø (H570).

Parallelt med verneprosessen for Lysakerdalen, arbeider Bærum og Oslo kommuner med å lage en forvaltningsplan for vassdraget, som en oppfølging av kommunedelplanen for Lysakervassdraget. Statsforvalteren koordinerer de to parallelle prosessene for å sikre et best mulig resultat for både naturverdier, friluftsliv og kulturminner.

Fylkeskommunens vurdering

Nyere tids kulturminner

Kommunedelplan for Lysakervassdraget omfatter noen verneverdige bygningsmiljøer med hensynssone H570, men disse er lokalisert utenfor foreslått planområde for landskapsvernområdet. Det kan likevel være veifar, bruer, rørgater, dammer m.m. innenfor planområdet som det må tas høyde for at skal kunne repareres og vedlikeholdes.

For redegjørelse av kulturminneverdier vises det til kommunens kartdatabase over kulturminner. Det er også gjort en kartlegging av kulturminner i forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen og arbeidet med denne gjøres i samarbeid med de berørte kommuner.

Byantikvaren i Oslo påpeker i sitt høringsbrev av 08.01.24, at mange av kulturmiljøene spenner over kommunegrensen til Bærum og det vil være vesentlig for videre forvaltning av disse enkeltmiljøene og av elvedalen som kulturmiljø/kulturlandskap at en etablerer løsninger som ser disse miljøene samlet. Fylkeskommunen slutter seg til dette.

Fylkeskommunen vurderer at forslag til høringsdokument; pkt. 8.3 Kulturminner, er dekkende for hensynet til ivaretagelse av kulturminneverdiene innenfor planområdet. Det er positivt at det legges opp til tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og Statsforvalteren i behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner.

Følgende er relevant for kulturminner i forslag til verneforskrift

- § 4 Generelle unntak pkt. d: «vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet».
- § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Pkt. a Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til a. istandsetting, vedlikehold, skilting og skjøtsel av kulturminner

Fylkeskommunen mener at forslag til forskrift ivaretar hensynet til kulturminner og kulturmiljø. Byantikvaren i Oslo har gitt en utfyllende høringsuttalelse, vi støtter byantikvarens vurderinger knyttet til skjøtsel av kulturminner og kulturmiljø.

Automatisk fredete kulturminner

Vi kjenner til én automatisk fredet kulturminnelokalitet innenfor det foreslått vernede området. Lokaliteten er en steinalderlokalitet med kulturminne-id 129977, og ligger på en høyde over elva, rett sør for der Bærumsveien krysser Lysakerelva. Lokaliteten med sikringszone er automatisk fredet etter kulturminneloven § 4. Det er også kjent et funnsted uten vern (id 171159) helt nord i verneområdet.

Det beskjedne antallet arkeologiske kulturminner i området på Bærumssiden av Lysakerelva kommer av at området i liten grad er undersøkt av arkeologer, da det kun er mindre deler av verneområdet som er systematisk arkeologisk registrert. Vi ønsker derfor å gjøre oppmerksom på at det kan være ukjente kulturminner i området, og at hittil uregistrerte kulturminner også er fredet og må bevares.

Fylkeskommunen ser at et vern av området som naturreservat, også vil bidra til vern av automatisk fredete kulturminner. Verneforskriften åpner imidlertid for enkelte unntak som likevel kan tillates, som fysisk tilrettelegging m.m.

Etter kulturminneloven § 3 er det forbudt å *«sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje»*.

Dette gjelder særlig ved planlegging av tiltak som § 4 og 7 i verne forskriften åpner for. Vi gjør oppmerksom på at alle tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner, herunder også tiltak som kan påvirke opplevelsen av kulturminner/kulturmiljø, skal vurderes og godkjennes av regional kulturminnemyndighet (fylkeskommunen) før de gjennomføres, jf. kulturminneloven §§ 3 og 8.

Vi ser det som positivt at det i verneforskriften § 7 a er presisert at det kan gis dispensasjon for å foreta istandsetting, vedlikehold, skilting og skjøtsel av kulturminner, selv om det med fordel kunne stått under § 4 «Generelle unntak fra vernebestemmelsene». All skjøtsel, tilrettelegging m.m. av kulturminner må for øvrig skje i dialog med kulturminnemyndighetene.

Vennlig hilsen

Anja Sveinsdatter Melvær

Rådgiver

Mildrid Melkild

Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

OSLO KOMMUNE BYANTIKVAREN

Fra: Alun Williams[alunwilliams@yahoo.com]
Sendt: 13.11.2025 16:53:38
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Inspill - saksnummer 2024/9228

Hei,

Jeg ønsker å kommentere planene som er lagt frem for opprettelsen av et naturreservat i Lysakerdalen. Mens jeg sterkt støtter forslaget om å opprette et naturreservat, ønsker jeg å se bevaringen av fiskerettighetene innenfor naturreservatet som de eksisterer i dag. Det er en stor fiskebestand i Lysakerelva, hvor de fleste er små, og fiskepresset er generelt veldig lite. Men for oss som fisker der, er Lysakerelva et virkelig spesielt sted - en flukt til villmarken uten å forlate byens grenser. Jeg mener at de gjeldende reglene for minstemål og fangstgrenser fungerer bra, selv om jeg slipper ut all fisk jeg fanger. Jeg er også sterkt imot forslag om å bygge en laksetrapp ved Fåbrofossen, da jeg tror at å tillate anadrome fisk å få tilgang til vannene oppstrøms ville endre elvens natur, økologi og fiske.

Hilsen,
Alun Williams,
(Bestum, Oslo)

Sent from my iPad

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 05.01.2026
Saksref: 202403428-4
Deres ref.: 2024/9228
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil: +4790547150
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Oslo og Bærum kommuner - Høring av verneforslag - Frivillig vern av skog - Lysakerdalen - Lysakervassdraget - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev av 25.09.2025.

Avgrensningen av verneforslaget berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
ass.sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Marit Louise Lindholm
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

INNSPILL FORSLAG OM VERN AV LYSAKERDALEN I BÆRUM OG OSLO

Vi er svært glade for at verneprosessen for den verdifulle Lysakerdalen er kommet så langt.

Formålet (jfr. § 1) med vernet beskriver godt den svært verdifulle naturen i Lysakerdalen og de forutsetninger som ligger til grunn for disse naturverdiene.

Lysakerdalen er unik, med høyeste grad av nasjonal verneverdi. Bevaring av dagens rike artsmangfold, inkludert minst 128 rødlistede arter og unike naturtyper må sees i en helhet.

Vi støtter navnet “Lysakerdalen”, da dette, med rette inkluderer både elven, skogen og naturen forøvrig.

Lysakerdalens nærhet til bebyggelse og hovedstaden gjør den unike naturen ekstra verdifull. Mange tusen mennesker har i Lysakerdalen en mulighet til å oppleve naturen gjennom ulike årstider. Det er viktig at det ivaretas en balanse mellom vern og tilgjengelighet som gjør det mulig å oppleve og forstå naturverdiene, og vi viser i denne sammenheng til uttalelsene fra blant annet Ullern bydel og Bærum kommune i høringsdokumentet.

Planene for ny høyspentkabel i tunnel fra Smestad til Bærum vil potensielt være ødeleggende for noen av de viktigste naturverdiene i ormådet. Et eventuelt anleggsområde og tverrslag ved elvebredden ved Lysejordet, vil medføre stor skade på unik natur i skogen, og vil også påvirke og true livet i elva gjennom avrenning fra sprengning, injisering, tungtrafikk og øvrig anleggsdrift.

Ved det planlagte anleggsområdet er det påvist kvikkleire, noe som vil øke risikoen for utglidning/skred og/eller behovet for stabiliseringsmidler, tilførte masser og avrenning.

I tillegg til de kartlagte naturverdier gjennom Biofokus (for Oslo og Bærum kommuner i 2023), er det i 2024 påvist et meget betydelig område med den utvalgte naturtypen kalklindeskog, der tverrslaget er planlagt.

Planene viser betydelig hogst, for tilkomst for anleggsmaskiner og sprengning. Dette vil medføre felling av kalklindetrær og det kan også berøre arter som geraniumsllørsopp og falsk stripeslørsopp.

Berggrunnens tilstand ved tverrslaget er klassifisert som E-F (svært dårlig til usedvanlig dårlig) og preges av dype sprekker. Den dårlige berggrunnen vil gjøre at injiseringsmasser fra tunnelarbeidet sprer seg, og trolig sige til overflaten hvor blant annet kalklindeskogen befinner seg. Dette vil kunne påvirke vegetasjon, røtter og jordsmonn og kan føre til en ødeleggelse av kalklindeskog i området.

Sprengning av et slikt tverrslag med store mengder injiseringsmasser vil trolig også endre vannføringen i området, noe som kan medføre uttørking av de delene av skogen som ikke allerede er påvirket av injiseringsmasser. Dette innebærer en risiko for betydelige større deler av skogen, enn det som må hugges i forbindelse med sprengningsarbeidene.

De nevnte naturverdier og kvikkleire var ikke del av det tidligere beslutningsunderlaget for kabelprosjektet, og vi forstår at Statnett nå utreder alternative plasseringer for tverrslag og anleggsdrift.

Naturverdiene og forslaget om naturreservat bør, i henhold til "føre var-prinsippet" i Naturmangfoldloven, ha konsekvenser for endelig løsning for høyspentkabel.

Til slutt vil vi også vise til vedtaket som ble fattet i Oslo bystyre 18. juni 2025:

«1.Bystyret ber byrådet være en pådriver overfor staten for at miljøkonsekvensene av kabelutbyggingen minimeres, herunder om det er mulig å unngå et tverrslag på Lysejordet.

2.Bystyret ber byrådet jobbe for at områder med registrert kalklindeskog opprettholdes.»

For

Bevar Lysejordet og Lysakerdalen

22.12.2025

Terje Næss

(Aksjonsgruppe med over tre tusen underskrifter til min sak,
og ca. to tusen medlemmer på facebook)

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 MOSS
sfospost@statsforvalteren.no

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA
E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.
2024/9228

Deres kontaktperson

Vår ref.
sak/818

Vår kontaktperson
Jan Erik Haugen

Dato
04.01.2026

Kommentarer til høring av forslag om vern av Lysakerdalen i Bærum og Oslo

BirdLife Oslo og Akershus viser til høring av forslag om vern av Lysakerdalen i Bærum og Oslo. Formålet er å bevare en sammenhengende blågrønn korridor mellom Oslofjorden og Nordmarka gjennom frivillig vern av kantsonen langs elva. Forslaget innebærer betydelige forbedringer, selv om en bredere avgrensning enkelte steder ville vært ønskelig. Etter det første varselet i april 2024 foreslo vi at to viktige vegetasjonssoner ble innlemmet i verneområdet. Vi registrerer at disse ikke er tatt med, ettersom arealene er privateid og det foreløpig ikke foreligger tilbud om frivillig vern. Samtidig fremgår det av forslaget at verneverdiene kan videreutvikles, noe som åpner for at ytterligere eiendommer kan innlemmes senere.

Som påpekt i vårt varsel fra april 2024 (<https://oa.birdlife.no/sak/817>) mener vi at rapporten fra Biofokus, *En sammenstilling av naturverdiene langs Lysakerelva*, er godt skrevet og gir et dekkende bilde av kunnskapsgrunnlaget, både når det gjelder artsmangfold og forekomst av rødlistede arter. Videre vurderer vi det som et godt grep å etablere en hovedturtrase som vekselvis legges til én side av elva. Dette bidrar til å kanalisere ferdsele og redusere forstyrrelser i kantsonen, slik plantegningene illustrerer.

Vi har ingen ytterligere merknader til forslaget. Navnet «Lysakerdalen naturreservat» fremstår som beskrivende, selv om «Lysakerelva naturreservat» også ville vært dekkende i lys av et etablert stedsnavn. Vi registrerer begrunnelsen for navnevalget slik den er redegjort for i høringsdokumentet.

BirdLife Oslo og Akershus gir sin fulle støtte til forslaget om vern av Lysakerdalen – et viktig bidrag til å hindre nedbygging av gjenværende natur, sikre biologisk mangfold, bevare en viktig blågrønn korridor mellom Oslofjorden og Nordmarka og øke kvaliteten på naturopplevelsene for innbyggerne i Oslo og Bærum.

Vennlig fuglehilsen



Håkan Billing
leder

Jan Erik Haugen (sign.)
naturvernkontakt Oslo

BUSKERUD STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD
Postboks 325
1502 MOSS

Deres ref.:
2024/9228

Vår ref. (saksnr.):
24/344 - 10

Saksbehandler:
Hogne Langset

Dato: 08.01.2026

Lysakerdalen/Lysakervassdraget - Frivillig vern av skog - Fylkeskommunal kulturmiljøuttalelse ved høring

Vi viser til høringsbrev av 25.09.2025 fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om nytt naturreservat for Lysakerdalen/Lysakervassdraget. Vedlagt brevet lå høringsdokument, forslag til verneforskrift og forslag til vernekart. Forslaget til naturreservat omfatter areal både i Oslo og Bærum kommune. Vi viser også til Byantikvarens uttalelse av 30.04.2024 ved prosessoppstart. Etter nærmere dialog med byrådsavdelingene i Oslo kommune avgir Byantikvaren som regional kulturmiljømyndighet egen uttalelse. Det ble bedt om innspill innen 04.01.2026, og vi beklager å ha oversittet datoen med noen få dager.

Forslaget til naturreservat ligger i sin helhet innen Kommunedelplanene for Lysakervassdraget, vedtatt av Bærum og Oslo kommuner i henholdsvis 2014 og 2017. Kommunedelplanene har som formål å ivareta hensynene til natur-, kulturmiljø- og friluftsineressene her, og pågående arbeid bygger i hovedsak videre på disse planvedtakene. Avvik skyldes senere utredninger som har tilført ny kunnskap.

Parallelt med utarbeidelsen av forslag til nasjonalpark har Bærum og Oslo kommuner med Multiconsult som konsulent utarbeidet forslag til forvaltningsplan for Kommunedelplanområdet.

Byantikvaren i Oslo har spilt inn til forvaltningsplanarbeidet og vi er kjent med at det også skal ha vært dialog mellom Statsforvalteren og prosjektgruppa for forvaltningsplanen for å koordinere disse arbeidene. Vi tar til etterretning at forslaget til naturreservat er lagt til høring før høringsforslaget for forvaltningsplan er klart, og håper verneforslaget kan avstemmes med nå siste versjon av forvaltningsplanen i videre prosess slik at forvaltningsrammene blir entydige og forutsigbare.

Forslaget til naturreservat

Forslaget omfatter areal fra utløpet av Bogstadvannet ned til Fåbro gård ved Lilleaker/Lysaker. Området på 598 dekar eies av Bærum kommune og Oslo kommune, samt to private eiere, og er tilbudt for vern av grunneierne selv. Forslaget har som formål å bevare en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkekløft i lavlandet. Verneforslaget består av truet, sjelden og sårbar natur, samt en rekke sjeldne og truede arter på land og i vann.

Det framgår av høringsdokumentet og forskriften at naturverdiene i dette tilfellet ikke ansees som kulturbetinget, og vegetasjonen derfor ønskes beholdt i mest mulig urørt tilstand. Det skal ikke foretas noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Vegetasjonen, inkl. også døde busker og trær skal vernes mot skade og ødeleggelse, planter, sopp og lav skal ikke fjernes fra området og reirplasser og hiområder skal ikke skades eller unødig forstyrres. Det vil være forbud mot bl.a. gjerdet, varige eller midlertidige innretninger, lagring eller hensetting av materialer og utstyr, bygging av veier, drenering, henleggelse av avfall.

Forskriften gir samtidig generelt unntak for en del tiltak uten søknad (jf. § 4) som bl.a. omfatter vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, gjerdet og andre lovlig oppførte anlegg iht. standard på vernetidspunktet, enkel tilrettelegging av hovedturtrasé (vist på kartet) innen eksisterende bredde, akutte sikringstiltak, samt drift, vedlikehold, utbedring og på visse vilkår også oppgradering av eksisterende vann-/avløpsinfrastruktur og energi-/kraftanlegg.

Forskriften angir (jf. §§ 5 og 6) begrensninger på ferdsel, med forbud mot motorisert ferdsel, og i noen grad også ridning og sykling. Unntatt fra forbudet mot motorisert ferdsel er bl.a. drift/vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur og mer akutte situasjoner eller fare for akutte hendelser.

I forskriften § 7 pkt. a. angis at det etter søknad også kan gis dispensasjon til istandsetting, vedlikehold, skilting og skjøtsel av kulturminner. Etter § 7 pkt. n. kan det også gis dispensasjon for motorferdsel i denne sammenheng. Tilsvarende dispensasjoner kan også gis for bl.a. oppgradering av hovedturveitrasé, rydding av vegetasjon rundt utsiktspunkter angitt på vernekartet, og oppgradering/fornyelse av vann-/avløpsinfrastruktur, kraftledninger, dammer og bruer.

Høringsdokumentet danner del av forvaltningsgrunnlaget, og utdyper vurderingene bak forskriften. Kap. 8.3 Kulturminner viser til at det er en rekke registrerte kulturminner innen verneforslaget og anser kommunenes forvaltningsplan som et nyttig kunnskapsgrunnlag. Samtidig som istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturhistoriske elementer vil være mulig etter tillatelse, forutsettes det at disse tiltakene skjer på en slik måte at både natur- og kulturminneverdier ivaretas best mulig, og det forutsettes tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og Statsforvalteren i behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner.

Kulturmiljøverdier

Elvedalen har høye og varierte kulturminne- og kulturmiljøverdier fra forhistorisk tid fram til vår tid, og da særlig automatisk fredete (arkeologiske) kulturminner, gårder og husmannsplasser (bl.a. prioriterte anlegg i Oslo kommunes verneplan for Akergårder), eldre ferdselsårer, eldre næringsanlegg som utnyttet vassdraget som kraftkilde (sager, møller, jernverk mv, alle med tilhørende dammer og bifunksjoner), og selve elva som fløtingselv for Nordmarksgodset med hovedsete på Bogstad og utskipningshavn på Vækerø.

Særlig knytningen til Nordmarksgodset, Peder Anker (1749-1824) og hans slekt, og det industrielle gründermiljøet i Christiania løfter elva og en god del av kulturmiljøene og kulturminnene langs elva opp til å være nasjonale kulturmiljøverdier. Nordmarksgodset var et kraftsentrum for framveksten av Christiania som handels- og sjøfartsby, og den samlede tømmereksporsten og industrireisningen fra 1700- og 1800-tallet var også viktig for framveksten av det moderne Norge. Da Riksantikvaren noen år tilbake ga fylkeskommunene i oppgave å fremme forslag til kulturlandskap av nasjonal interesse (jf. Riksantikvarens KULA-prosjekt) ble Nordmarksgodset i innledende sonderinger vurdert som et av de klareste kandidatene fra Oslo. Det videre arbeidet har hvilt på Byantikvaren og har dessverre blitt skjøvet på av kapasitetsårsaker, men forvaltningen av området bør likevel ta hensyn til dette forestående arbeidet og legge en ansvarlig verdiforvaltning til grunn.

KDP-Lysakervassdraget (slik planmaterialet lå ute til offentlig ettersyn) har en fyldig gjennomgang av historikk og verdier. I ny forvaltningsplan er dette søkt oppdatert, og i den versjonen av forvaltningsplanen som nå er til ferdigstilling er kulturmiljøverdiene søkt vektet tydeligere gjennom et vedlegg som skiller mellom lokale, regionale og nasjonale kulturmiljøverdier. (Noen her angis også – basert på dagens kunnskap – som regional eller nasjonal verdi, og anbefales ut fra en «føre var-holdning» som nasjonale verdier.) I vedlegg er det her også vist avgrensninger av de mer sammensatte kulturmiljøene. For Oslos del omfatter dette hele eller deler av Osen, Fossum, Voksen mølle/husmannsplassen Mølleplassen, Grini teglverk, Ullern mølle/husmannsplassen Rolighet, Fåbro gård, og Mølledammen. Der avgrensningene er justert ift. hensynssonene i KDP-Lysaker miljøpark, skyldes det dels ny kunnskap og dels at KDP-ene også har generelle føringer for kulturhistoriske elementer innen planområdet og der disse hører sammen med og dels ligger i kant av miljøene kommuniserer dette erfaringsmessig dårlig. Derfor er særlig kommunikasjonsårer (funksjonelle sammenhenger) og visuelle sammenhenger trukket inn i miljøavgrensningene i sist revidert planforslag.

De aller fleste av disse verdiene langs Lysakerelva møter oss i dag som ruiner eller bare tufter og landskapstrekk, skjøtsel og sikring har vært marginal og både veifar og kulturmiljø har i særlig de siste ca. 50 år dels grodd igjen. Dette gir en utfordring der kulturminnene er sårbare for videre forfall og kunnskapsverdiene knyttet til anleggene står i fare for å forvitte. For å kunne gjenkjenne og tolke de enkelte elementene er det ikke bare vesentlig at de skjøttes og repareres som elementer, men også at konteksten ivaretas, slik at de kan oppleves i sin sammenheng. Det medfører først at:

- De historiske funksjonelle sammenhengene opprettholdes (særlig veifar og koblingene mellom elv/dam og industrianlegg)
- Det lokale kulturlandskapet innen de mer sammensatte miljøene skjøttes slik at det opprettholder en viss grad av helhetlig historisk kontekst, åpenhet og visuell sammenheng. Dette kan gjerne kombineres med arealbruk som har egne naturkvaliteter som slåttemark, dyrkingsareal (parsellhager e.l.) eller beite.

Det er også et mål å løfte fram og tilrettelegge viktige kulturminner og kulturmiljø som opplevelsesverdier for befolkningen. Slik tilrettelegging vil være et mål også her, men vil komme i andre rekke og vil kunne tones ned eller utgå der det er i konflikt med sårbare kulturminne- eller naturverdier.

Innspill til forslaget til naturreservat

Byantikvaren i Oslo uttaler seg her kun til kulturminneverdier i Oslo kommune, selv om mange av kulturmiljøene spenner over kommunegrensen til Bærum og det vil være vesentlig for videre forvaltning av disse enkeltmiljøene og av elvedalen som kulturmiljø/kulturlandskap at en etablerer løsninger som ser disse miljøene samlet. Dette søkes også ivaretatt i forvaltningsplanen. Vi anbefaler at forvaltningsplanen ikke bare sees som et nyttig kunnskapsgrunnlag, men legges til grunn for hva som tillates av generell forvaltning, skjøtsel, restaurerings- og tilretteleggingstiltak.

Vern av naturverdiene og vern av kulturmiljøverdiene i Lysakerdalen vil i mange tilfelle gå hånd i hånd og naturreservatet vil kunne skjerme sårbare kulturminner på lik linje med naturverdiene. Det er samtidig noen utfordringer, men knyttet til relativt få og begrensede områder. Avveiningene som ble gjort i kommunedelplanarbeidet er i siste forvaltningsplanutkast høsten 2025 oppdatert ift. ny kunnskap og erfaringer både på natur- og kulturmiljøhold. Vi vil derfor anmode om at denne legges til grunn, at nasjonale kulturmiljøverdier sikres i verneplanen på lik linje med nasjonale naturverdier, og at nødvendige tiltak for slik sikring gis forutsigbare rammer. Vi er samtidig enige i at løsningsvalg bør baseres på tiltak som ivaretar begge hensyn heller enn bare ett av dem slik dette også søkes ivaretatt i forvaltningsplanen.

I høringsbrevet blir det spesifikt ønsket innspill til bl.a. eventuelle konflikter med andre interesser enn naturvern (med forslag til endringer i forskriften), og til avgrensning.

Avgrensning

De mer sammensatte kulturmiljøene som nevnt over under «Kulturmiljøverdier» leser vi som noe mer kulturpåvirket enn verneforslaget legger til grunn, og vil primært anbefale disse vernet som landskapsvernområder heller enn naturreservat – naturmangfoldlovens strengeste virkemiddel. Vi oppfatter at dette i større grad avstemmer de ulike hensynene her, og nødvendige drifts- og skjøtselstiltak vil medføre en mindre ressurskrevende saksbehandling. Naturverdiene vil samtidig stadig ivaretas gjennom kommunedelplanenes og forvaltningsplanens føringer.

Hvis Statsforvalteren likevel mener at disse arealene må være med videre som del av naturreservatet, vil vi sekundært anbefale at:

- Avgrensningen på Osen i nord, justeres litt tilbake slik at verneområdet går klar av tuftene til Ossaga og miljøet rett rundt dammen.
- Avgrensningen på Fåbro i sør justeres litt tilbake, slik at verneområdet går klar av kantvegetasjonen rundt selve tunet på Fåbro gård der det er lagt for å trone i landskapet, samt tilbake fra tuftene etter gårdens smie og middelalderveiens eldre kryssningstrasé over elva.

Og at de øvrige kulturmiljøverdiene av nasjonal eller regional verdi får justerte bestemmelser i tråd med anbefalingene under.

Stier/veifar

Eldre tråkk og veifar utgjør «blodårene» i eldre miljøer og derfor sentrale for å kunne forstå de øvrige elementenes kontekst. Eldre ferdselsårer nevnes ikke i selve forskriften, men det framgår av høringsdokumentet (side 11) og verneforskriften at det ikke vil være tillatt å etablere eller merke nye stier innenfor verneområdet. I den sammenhengen dette står må dette forstås avgrenset til de eksisterende, kartfestede turstiene. Vi ber om at dette omformuleres i forskriften slik at det blir entydig at eldre, kulturhistoriske ferdselsårer i området ikke er å forstå som nye stier og at de tillates vedlikeholdt på linje med eksisterende turstier jf. § 4d.

Det framgår videre at eksisterende stier (bare) kan merkes, ryddes og vedlikeholdes til den standarden de har på vernetidspunktet. Dette vil igjen være en utfordring for de tråkkene og veifarene som er knyttet til de eldre næringsanleggene langs elva, der ferdselsårene i dag er preget av langvarig manglende skjøtsel/vedlikehold og dels er vanskelig framkommelige. Her bør det være åpning for en tilbakeføring til tidligere tilstand gjennom skjøtsel/vedlikehold og stedvis felling av et og annet tre som har vokst opp i traseen, samt lokale reparasjoner av mindre skjæringer og terrengmurer som har glidd ut. Slike vedlikeholdstiltak bør også kunne utføres etter § 4 så lenge det er et rent tilbakeføringstiltak innen eksisterende trasé, bredde og tilstand. Vi ser for øvrig gjerne at disse tråkkene og veifarene kartfestes, slik at det blir entydig hvilke det gjelder.

Ruinskjøtsel

Videre vil mange av ruinene av hensyn til både kulturmiljøverdi og sikkerhet for allmennheten ha behov for utbedringer og sikringstiltak som i noen grad vil fordre at en kommer seg til ruinene med maskinelt utstyr og kan etablere et mindre rigg- og driftsområde her. Dette gjelder både de ruinene som inngår i mer sammensatte miljøer, som Ullern mølle og Voksen mølle, men også de som ligger mer isolert til og har høy verdi, som Røa mølle, Holte sag og Mehlum mølle. Mange av ruinene har stått lenge uten særlig tilsyn, så behovet kan komme raskt. For de ruinene som inngår i mer sammensatte miljøer (og hvor hovedturveien også går rett forbi) ser vi ikke at dette bør behøve separat søknad og tillatelse, men bør kunne tillates jf. § 4 på lik linje med vedlikehold av dammer og infrastruktur for VVS og EL.

For de ruinene som ligger mer isolert og uveisomt til, må tilkomst forventes løst med bruk av de eldre veifarene, men vil ventelig kunne fordre litt større bredde og et mer solid bærelag i denne perioden. Dette bør samtidig, av hensyn til både kulturmiljøverdiene og naturverdiene, være fullt reversible tiltak for tilkomst, og det vil være naturlig at slike sikrings- og utbedringstiltak krever søknad og tillatelse jf. § 7 i forskriften. Verneplandokumentene kan godt gi føringer om maks størrelse og/eller tyngde på maskinene så lenge disse er realistiske, krav til prosess og dokumentasjon, og særlige vurderinger og forutsetninger for vern eller felling av utsatte enkelttrær. Men på noen måte må forskriften tilrettelegge for en situasjon hvor ruinene har behov for vedlikehold og sikring.

I tillegg til at en må sikre ruiner fra vanninntrengning og frostsprengning er det vesentlig at det drives en jevnlig skjøtsel hvor en fjerner vegetasjon som begynner å gro på ruinen eller etablerer rotsystem under ruinen, siden dette vil gjøre ruinen ustabil og farlig. Dette er normalt vedlikehold, og bør derfor høre hjemme som unntak i forskriftens § 4. For de ruinene som ligger isolert og uveisomt til, er det allerede i KDP-Lysaker akseptert at naturen rundt ikke skjøttes ut over det som er nødvendig for ruinskjøtsel og tilkomst.

Automatisk fredete kulturminner

Det ligger noen få kjente automatisk fredete (arkeologiske) kulturminner innen planområdet. Også slike kulturminner vil kunne ha behov for en viss skjøtsel for å hindre at rotsystemer i utvikling jobber med og forvansker kulturminnets vitenskapelige potensiale, eller at eldre og syke trær gjennom rotvelt ødelegger eller tilsvarende forvansker kulturminnet. Selve lokaliteten og en sikringssone på 5 meters bredde er fredet etter Kulturminneloven, og lovens § 11 gir kulturminnemyndigheten rett til bl.a. å foreta nødvendig skjøtsel. Vi anser det som uheldig om to sidestilte særlover i et slikt tilfelle blir stående i motstrid, og anbefaler at nødvendig skjøtsel av disse kulturminnene jf. kulturminneloven tas inn som unntak i § 4.

Spesielt om felling av trær som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko

Etter forskriften § 7 g. åpnes etter søknad og tillatelse for felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko. Høringsdokumentet kap. 8.5.1 utdyper dette til trær som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko for eksisterende bygninger, for de som ferdes på stier i området og for infrastruktur og andre anlegg/innretninger. Vi ber om at dette også klart omfatter sårbare kulturminner som ruiner og automatisk fredete kulturminner. Innen kulturmiljøene bør veden legges på egnet sted, gjerne i kant av miljøet, hvor det ikke unødige forvansker kulturmiljøet.

Vi ser grunner for at dette unntaket er foreslått å fordre egen søknad og tillatelse. Ved fare for skade, bl.a. rotvelt, kan det samtidig haste svært å få felt treet for å begrense skade. Vi anbefaler derfor at en finner raske, pragmatiske løsninger på denne problemstillingen og at dette gjøres kjent slik at forvaltningen blir forutsigbar.

Vern av mer sammensatte kulturmiljøer

Dette er sammensatte miljøer i tilknytning til elvedalen hvor de aller fleste har elementer fra både nærings-/industrivirksomhet og jordbruk/bolig. Voksen mølle/Mølleplassen, Ullern

mølle/Rolighet og Fåbro har gårds- og boligbebyggelsen på Oslosida, mens Fossum og Grini har bebyggelsen i Bærum. Selve tunene/boligene og tilsynelatende også eldre åkerland er holdt utenom naturreservatets avgrensning (men helt i kant av denne). Vi stiller spørsmål ved vurderingen i høringsdokumentet kap. 8.5.3 når det angir at det ikke er kjent historikk for beiting innen verneområdet, og at beite ikke er ønskelig. Slike skråninger mellom eldre tun og elv, utgjør ganske typiske arealer for innmarksbeiter/havnehager. Flyfoto fra tidlig på 1900-tallet også viser en langt åpnere situasjon med aktiv bruk og mindre skogsvegetasjon i disse områdene. Byantikvaren har ifm. forvaltningsplanen foreslått at arealet mellom Ullern mølle og tunet på Rolighet ble tatt i bruk som beite som skjøtselstiltak og kvalitet i nærområdet. Det fordrer imidlertid at det også åpnes for gjerde mellom tunet og hovedturstien. Hvis det ut fra nyere naturverdier ansees uheldig med beiting ser vi også manuell skjøtsel som en løsning for å ivareta kulturlandskapet her.

Disse skråningene mellom tun, næringsdel og elv er samtidig sentrale for å forstå og oppleve kulturmiljøene, og derfor prioriterte områder for å sikre og styrke den funksjonelle og visuelle kontakten elementene imellom. Vi anser det som mulig, samtidig som vesentlige deler av trevegetasjonen tas vare på. Ved Mølleplassen bør det flotte, store tuntreet sikres bevart, mens yngre granhekk og konkurrerende ungsudd bør vike. Ved Rolighet bør bunnvegetasjonen i hovedsak holdes nede og enkelte, utvalgte trær aksepteres felt for å åpne prioriterte kontaktlinjer mens skogen for øvrig bevares. På Fåbro bør kantvegetasjonen mot elva i det vesentlige holdes lav.

Næringsområdene på de sammensatte kulturmiljøene består dels også av tufter som bare i noen grad er synlige over bakken. Det må i videre arbeid med FDV-plan (forvaltning, drift og vedlikeholdsplan) og formidlingsplan for disse miljøene avklares hvilke av tuftene som best sikres ved å være tildekket og hvilke som bør synliggjøres og formidles. Også de som holdes tildekket bør imidlertid sikres mot nedbryting, og igjen vil trerøtter være et tema. Også terrengforhold og avrenning kan bli et tema. Forskriften og høringsdokumentet må forutsettes å både ta høyde for disse problemstillingene og gi en forutsigbarhet for løsning av dem. Vi anbefaler at forskriftens § 7 a. justeres til «istandsetting, restaurering, skilting og skjøtsel av kulturminner og kulturmiljø.» og at høringsdokumentet utdyper og klargjør dette som akseptable tiltak.

Vennlig hilsen

Brit Kyrkjebø
Avdelingsleder

Hogne Langset
fagleder

Kopi til
Akershus Fylkeskommune
Byrådsavdeling for byutvikling



Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus
Postboks 325
1502 MOSS

Deres ref.:

Vår ref.:
25/20204/25/201005/HKRIST

Dato:
20.11.2025

Høringsuttalelse fra Bærum kommune - høring av forslag til vern av Lysakerdalen naturreservat

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har lagt forslag til vern av Lysakerdalen naturreservat ut på høring med frist for uttalelser 4. januar 2026. Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur vedtok 15.09.2022 at Bærum kommunes eiendommer langs Lysakerelva kunne meldes inn til oppstart av prosess for frivillig vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

Vern av Bærum kommunes eiendommer langs Lysakerelva vil sikre et unikt naturområde i nasjonal sammenheng. Lysakerelva med tilliggende skog har store naturverdier i form av eldre skog med mye død ved, innslag av edelløvsskog, et stort antall rødlistearter og verdier knyttet til vann og bekkekløft. Vern av skog er positivt for miljøet gjennom binding av karbon og for naturmangfoldet gjennom vern av ulike arter og deres leveområder. Økt naturmangfold gir økt opplevelsesverdi for friluftslivet, og kommunen er positiv til vern av Lysakerdalen naturreservat.

Bærum kommune v/administrasjonen har følgende innspill til saken:

- Forutsetter at feil i høringsdokumentet kapittel 8.4.1 rettes. Det er VA-anlegg innenfor verneforslaget på Bærumssiden med flere utslippsledninger som krysser foreslått verneområde. Eksisterende ledningsanlegg langs foreslått vernegrense kan være innenfor eller rett utenfor grensen. Det er oversendt digitale kartdata for Bærum kommunes ledningsanlegg til Statsforvalteren, slik at opplysninger om dette burde være kjent. Forutsetter også at §§ 4h og 6d i forslaget til verneforskrift gjelder ledninger i både Bærum og Oslo.
- Verneforskriften § 5c kan utvides til å gjelde el-sparkesykler.
- Viktig at vernemyndigheten setter av tilstrekkelige ressurser for å møte utfordringer med interessekonflikter og løpende vedlikehold av ferdselsårer. Det bør også gjøres en nøye vurdering av hvor hovedturtraséen bør gå. For mange turgåere vil det nok være unaturlig å skulle gå opp i boligfeltet heller enn å følge stien i dalen, selv om hensikten med traséen - å unngå de mest krevende terrengpartiene og sårbar natur- er forståelig. Det vil det være hensiktsmessig med fleksibilitet med tanke på tilrettelegging på de stiene som uansett blir mest brukt. Derfor er det viktig med

Postadresse:
Postboks 700
1304 SANDVIKA
E-post: post@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Arnold Haukelands
Plass 10

Org. nr: 998233658
Bank:
Telefon:

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

innspill fra lokale interesseorganisasjoner om deres syn på hvor en hovedturtrasé bør gå og innholdet i tilhørende bestemmelser som gjelder opparbeiding, omlegging og vedlikehold.

- Grinidammen bør inkluderes i avgrensningen, og det bør være potensial for reetablering/restaurering av kantsonen. Også uheldig dersom tiltak tillates her fordi det ikke inngår i verneområdet.
- Navnet Lysakerdalen er ukjent, bedre med Lysakerelva, eller -vassdraget.
- Forventer at fotballbanen på Barketomta fortsetter å være utenfor verneområdet i den endelige planen.
- Forslaget til vernegrense kan komme i konflikt med framtidig oppgradering av sykkelveinettet. Dette gjelder strekningen langs Vollsveien mellom Wedel Jarlsbergs vei og Bærumsveien som har kun et smalt fortau som tilbud til myke trafikanter. Dersom dette skal utvides eller veianlegget på annen måte skal bygges om for å få på plass et bedre tilbud til gående og syklende, kan det være nødvendig med tiltak i det bratte sideterrenget innenfor verneforslaget. I tillegg gjelder det strekningen langs Fossumveien nordover fra Griniveien mot Barketomta. Dagens gang- og sykkelvei er regulert med bestemmelse om at den skal opparbeides med bredde på 4 meter. For å drifte og vedlikeholde gang- og sykkelveien kan ikke drifts- og vedlikeholdsarealet ligge inne i verneområdet. Det må sikres nok areal i henhold til gjeldende veinormal. For å etablere gang- og sykkelveien slik den er regulert kan det også bli behov for inngrep ytterligere østover mot elva.
- Det er utredet en mulighetsstudie for gjenåpning av deler av Grinibekken som ligger delvis innenfor verneforslaget som blant annet sier: Foreslåtte tiltak med etablering av dam innenfor Lysakerelvas kantsone, og med utløp gjennom restaurert våtmarksvegetasjon, vil forbedre forholdene når det gjelder våtmark og salamanderhabitat. Ber om at tiltak som er positive for naturmangfoldet og som bidrar til å øke verneverdiene i reservatet kan tillates i bestemmelsene. Biotopforbedrende tiltak innenfor naturreservatet bør tillates.
- Kulturminnene og kulturmiljøene langs Lysakerelva skal kunne formidles på en bærekraftig måte. Skilting og skjøtsel av kulturminner/kulturmiljøer er spesifikt nevnt under § 7 spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Dette vil gi kulturmiljøforvaltningen et mulighetsrom for istandsetting, vedlikehold, formidling og skjøtsel av kulturmiljøene. Fordel at denne aktiviteten er dispensasjonsstyrt fremfor et unntak i verneforskriften. Det vil medføre en god kontroll på tiltak som utføres. Foreslår at det legges til et punkt for kulturminner og kulturmiljøer under § 4: «sikring av kulturminner/kulturmiljøer etter akutte naturhendelser som ras eller flom».

Kommunestyret 04.02.2026 004/26

Vedtak:

1. Bærum kommune er positiv til verneplanen.
2. Vedlagte høringsbrev sendes som kommunens innspill til verneplanen med følgende tillegg/endringer:
 - Ad. pkt 7: Bærum kommune støtter navneendring Lysakerdalen.
 - Tekstendringer i **uthevet** skrift:

§ 4 første ledd bokstav d lister opp «vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Bærum kommune foreslår å justere denne bestemmelsen til «**drift og** vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, **skilt**, gjerder, rekkverk, rassikring og

andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet». Skilt bør kunne etableres utenfor stien, slik at de ikke er til hinder for ferdsel.

§ 4 første ledd bokstav f lister opp «enkel tilrettelegging i form av oppføring av klopper og rekkverk langs hovedturtrasé som avmerket på vernekartet så lenge tiltaket er innenfor samme bredde som stien har på vernetidspunktet og ikke skader verneverdiene» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Bærum kommune foreslår å inkludere også drenering i denne bestemmelsen.

I § 5 annet ledd bokstav a bør det presiseres at forbudet mot motorisert ferdsel, herunder landing og start med luftfartøy, inkluderer bruk av droner.

Bærum kommune foreslår følgende endring i § 6 annet ledd bokstav d; «nødvendig motorferdsel på eksisterende stier med kjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten, i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur **samt eksisterende bruer, veier og stier, inkludert trapper, klopper, gjerder, rekkverk og skilt**». Bakgrunnen for forslaget er behovet for å kunne gjennomføre drift og vedlikehold av flere typer eksisterende infrastruktur, ikke bare den som er knyttet til vann- og avløpssystemer.

Bærum kommune støtter at det opprettes en rådgivende forvaltningsgruppe bestående av grunneiere, organisasjoner og brukere som får anledning til å komme med innspill og råd til forvaltningsmyndigheten.

Verneplanen må ikke være til hinder for:

- Oppgradering av Bogstaddammen med sikringstiltak mot flom osv - iht. vedtak NVE
- Statnetts arbeid med å legge høyspentledningen mellom Hamang og Smestad som kabel i bakken – i stedet for luftspenn.

Med hilsen

Henriette Seyffarth
avdelingsleder

Håvard Kristoffersen
naturforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur

Kopi til:

Vedlegg:
Politisk behandling - Lysakerdalen naturreservat

Fra: Eiksmarka tomtesameie[eiksmarka.tomtesameie@gmail.com]
Sendt: 04.01.2026 22:20:04
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: Wenche Landaas[welandaas@gmail.com]; Øystein
Holo[oystein.holo@gmail.com]; Trond Taugbøl[trond.taugbol@online.no]; Iver
Skrefsrud[iver@skrefsrud.no];
Tittel: Innspill til vern av Lysakerdalen - sak 2024/9228

Med referanse til høringsforslaget om vern av
Lysakerdalen; <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/miljo-og-klima/nyttvern/horing-av-forslag-om-vern-av-lysakerdalen-i-barum-og-oslo/>.

Eiksmarka Tomtesameie er positiv til vern av Lysakerdalen.

Vi legger vekt på å bevare våre områder i Lysakerdalen som åpne friarealer for befolkningen, som nedfelt i våre vedtekter.

Vi mener imidlertid det vil være nødvendig med noen små justeringer av verneforskriften. Vi foreslår derfor følgende endringer i forskriften som er på høring:

- Inn nytt punkt i § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene: "m. utplassering av poster for turorientering og stolpejakt, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes",
- og samtidig fjerne punkt "h. utsetting av orienteringsposter" fra §7.
- Inn nytt punkt i § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: "o. andre aktiviteter som ikke vesentlig forringer verneverdiene".

Med vennlig hilsen

Eiksmarka tomtesameie
v/styreleder Hans Chr. Hanestad
Postboks 16
1332 Østerås
Epost: eiksmarka.tomtesameie@gmail.com

Besøksadresse;
Niels Leuchs vei 40
1359 Eiksmarka

Deres dato
25.09.2025Vår dato
2026-01-05Deres referanse
2024/9228Vår referanse
S228572

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
v/ Maja Dineh Sørheim
Postboks 325
1502 MOSS

Vår saksbehandler
Emilie Aaen

Kopi til

Svar på varsel om høring av verneforslag – frivillig vern av skog – Lysakerdalen – Lysakervassdraget – Oslo og Bærum kommuner

Elvia AS («Elvia») viser til utsendt varsel den 25.09.2025 om høring av verneforslag for frivillig vern av skog for Lysakerdalen og Lysakervassdraget i Oslo og Bærum kommuner. Nettselskapet ber om at uttalelsene i forbindelse ved oppstart fremdeles tas til følge.

Elvia har etter energiloven anleggskonsesjon og utvidet områdekonsesjon i Oslo og Bærum kommuner. Dette innebærer at nettselskapet etablerer og drifter strømnett i kommunen (høyspent og lavspent fordelingsnett).

Nettselskapet har følgende anlegg innenfor eller i nærheten av området.

- Jar transformatorstasjon
- 47kV Regionalnettskabel (Smestad – Jar)
- 47kV Regionalnettskabel (Smestad – Nordli)
- 47 kV Regionalnettslinje (Eiksmarka – Jar), med et rydde- og byggeforbudsbelte på 30 meter.

Nettselskapet ber om at ryddebeltet på 30 meter hensyntas i videre arbeid med Lysakerdalen naturreservat.

Nettselskapet har også nettstasjoner i nærheten av Lysakerdalen. Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg.

Merknad til vernebestemmelsene:

Nettselskapet ser at merknadene ved varsel om oppstart er tatt til følge, men har noen merknader knyttet til vernebestemmelsene.

§ 4 bokstav k

- Elvia ønsker at paragrafen skal spesifiseres ytterligere, og ber om at paragrafen omformuleres til «drift og vedlikehold, herunder linjerydding, samt istandsetting ...»

§ 7 bokstav l

- Elvia har både luftledninger og jordkabler innenfor verneområdet, og ber om at det i § 7 bokstav l, legges til «og kraftkabler» i slutten av setningen.

I forskrift om vern av Lysakerdalen naturreservat må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Siden det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig linjerydding for å sikre strømforsyningen.

Arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Vennligst ta kontakt dersom det skulle være spørsmål eller uklarheter.

Kontaktinformasjon: firmapost@elvia.no

Med vennlig hilsen

Elvia AS

Emilie Aaen
Studentressurs
Avdeling Rettigheter

Oddmund Arntsberg
Seniorrådgiver Rettigheter
Avdeling Rettigheter

emilie.aaen@elvia.no

Vedlegg:

- Kartutsnitt

Fra: Christian Grorud[christian@fossumif.no]

Sendt: 19.12.2025 10:50:23

Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]

Kopi: fif.turo@gmail.com[fif.turo@gmail.com];Katrine

Bakke[katrine.bakke@norconsult.com];Nils Hæstad[nils.haestad@gmail.com];Morten

Heir[morten.heir@akerbp.com];Ingrid Due-Gundersen[ingridmdg@outlook.com];

Tittel: Vern av Lysakerdalen, saksnummer 2024/9228

Innspill til «Forslag verneforskrift Lysakerdalen naturreservat», sak 2024/9228.

Fossum IF er positive til vern av naturen i Lysakerdalen og er glad for at intensjonen som beskrives i høringsdokumentet også er å ivareta området som et verdifullt aktivitets- og rekreasjonsområde for befolkningen.

Ved vern av Lysakerdalen er vi opptatt av at våre aktiviteter og tilbud til befolkningen kan gjennomføres på en lovlig måte uten juridiske snublefeller og begrensninger.

Vår aktivitet i området er knyttet til orienteringsgruppen. Det inkluderer utarbeidelse og vedlikehold av orienteringskart og er 100% basert på frivillig dugnadsinnsats. Vår bruk av området er til turorientering og opplæringsaktiviteter i kart og kompass.

Lysakerdalen er et trangt, bratt begrenset område og orienteringsaktivitet medfører derfor i praksis at poster plasseres på eller i umiddelbar nærhet til eksisterende stier og uten å true eller forringe verneverdiene.

Skolene på begge sider av dalen bruker våre kart i sin obligatoriske opplæring og har de siste årene fått tilbud om å benytte våre turorienteringsposter til det.

Vi er av den oppfatning at forslaget til forskrift for vern bør modereres når det i § 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser* skrives at forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til utsetting av orienteringsposter.

Det vil i så fall bety at også alle skolene må søke og få dispensasjon for å kunne benytte sin nærskog i undervisningen.

Vi forslår at det i stedet tas inn to nye punkter i § 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene*. *Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for*

- Turorientering og opplæringsaktiviteter når postene plasseres på eller i umiddelbar nærhet til eksisterende stinett.
- Orienteringsløp forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes.

Skolenes bruk dekkes av opplæringsaktiviteter i det første punktet. Det siste punktet harmonerer med dagens praksis i flere andre verneområder som for eksempel det relativt nye reservatet i Østmarka. Det er en ordning som orienteringsklubbene i Oslodistriktet er innforstått med og som etter vår oppfatning fungerer bra.

Sportslig hilsen



Christian Grorud

Daglig leder

FOSSUM Idrettsforening, Bærum

Norges fremste **UTE-Idrettslag 2020**

Mob: 99593035

Mail: christian@fossumif.no

Hjemmeside: www.fossumif.no

Foretaksnr: 969 954 990

Fra: gudrun vik[vikgudrun@gmail.com]
Sendt: 02.01.2026 18:24:43
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: Lilleakerforum@gmail.com[Lilleakerforum@gmail.com];
Tittel: saksnummer 2024/9228

Høringssvar saksnummer 2024/9228 forslag om vern med høringsfrist 04.01.2026

Forslag til nytt områdenavn: **Lysakerelvas naturreservat**

Lysakerdalen er ikke et egnet områdenavn. Begrepet "dalen" er ikke brukt av folkene bosatt langs dette elveleiet, hverken av de nord for Røa eller de sørover forbi Jar på vestsiden og videre sørover til Lilleaker på østsiden. Lysakerelva var viktig for industriutviklingen og med Mustads fabrikker ble Lilleaker et sted i sterk kontrast til resten av Aker. Det ble en "rød" bydel i Oslo vest i mange tiår og helt frem til utbyggingen av Gamlehagen og Lilleaker Byen. Å gi området som skal fredes navnet Lysakerdalen blir å gi det et forfinet og kulturhistorisk galt navn. Det vil også kunne anføres som et argument at dette konstruerte navnet strider mot Stadsnamnloven, jf. §1 og §2. .

Med oppvekst fra Øraker på femtitallet mellom Jar og Lilleaker husker jeg godt hvordan ungdommen fra begge sider av elva førte kamper mot naboen og krigen sto mellom Lilleaker- og Jargutta. Vi hørte aldri om noen Lysakergutta, og det ble aldri slik at "de blærete" bærumsgutta fra Jar beseiret arbeiderungdommen fra Lilleaker. Og heller ikke motsatt.

Som både elev og senere lærer på Lilleaker skole har jeg gått alene og med skoleklasser nedover Lysakerelva fra Bogstadvannet mange ganger og aldri har jeg hørt området bli omtalt som Lysakerdalen.

Viser for øvrig til Reidar C Martinsens bok Forunderlige Lilleaker fra 2022.

Vennlig hilsen
Gudrun Vik
Silurveien 46
0380 Oslo

vikgudrun@gmail.com
48084974

Fra: gudrun vik[vikgudrun@gmail.com]

Sendt: 03.01.2026 17:45:53

Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]

Tittel: Høringssvar saksnummer 2024/9228 forslag om vern med høringsfrist 04.01.2026

Re: saksnummer 2024/9228

Områdenavnet **Lysakerelvas naturreservat** vil være det områdenavnet som best tar vare på vårt språklige kulturminne og som medvirker til kjennskap til den aktive språkbruken, jf. stedsnavn lovens §1.

Få, om noen, kaller området Lysakerdalen, se tidligere innsendt høringssvar fra undertegnede. I dette høringssvaret vil jeg rette oppmerksomheten mot at Lysakerelva har to vennegrupper på Facebook: Lysakerelvas venner og Lysakervassdragets venner.

Som områdenavn vil Lysakervassdragets naturreservat være langt bedre enn at det etableres et nytt og historieløst stedsnavn: Lysakerdalen. Scroller man seg gjennom innleggene på begge venneforeningene finner man ingen som skriver om Lysakerdalen eller bruker Lysakervassdraget som egennavn på elva. Det brukes kun som egennavn på den ene og største venneforeningen. Egennavnet som brukes gjennomgående om både område og elv er derimot enten Lysakerelva eller Lysakerelven. Lysakerelvas naturreservat vil således ta bedre vare på det språklige kulturminnet og medvirke til kjennskap til den aktive bruken av navnet på elven og området som fredes.

Hilsen Gudrun Vik

mobil: 48084974

vikgudrun@gmail.com

Fra: Ingeborg Taksdal[ingeborg@taksdal.com]
Sendt: 01.01.2026 15:18:45
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: Audun Stubhaug[audun@stubhaug.com];
Tittel: Høring av forslag om vern av Lysakerdalen i Bærum og Oslo

Hei

Blant punktene Statsforvalteren spesielt ber om synspunkter på, er områdenavn på «en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkeløft i lavlandet». Forslag: Lysakerelvdalen.

Det gir ikke mening, verken historisk, geografisk eller språklig, å kalle naturreservatet langs elven for Lysakerdalen. Ordet er en konstruksjon som ikke viser til vassdraget og ikke er i bruk, utenom i forslaget om vern. Lysaker var en husmannsplass på Bærumssiden av elvemunningen. Nåværende Lysaker er et strøk med boliger, industri og kontorer, ikke en dal. Hvis navnet Lysakerelven er utelukket på elvedalen, er Lysakerelvdalen et mer dekkende og presist navnealternativ. Det er tradisjon på norsk med lange stedsnavn der det er korrekt, jamfør den nye Bukkesteinshøgdtunnelen på E16 over Sollihøgda. Et riktig navn bør veie tyngre enn et kort, men uriktig navn som geografisk kan misforstås: Er det en lokal dal på Lysaker?

Vennlig hilsen

Ingeborg Taksdal
Vestveien 26
0284 Oslo
E-post: ingeborg@taksdal.com
Mobil: 47759246

Fra: Inger Gjelsvik[inger.gjelsvik@vikenfiber.no]
Sendt: 04.01.2026 20:34:52
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Innspill til forslag om vern av Lysakerdalen og status av området som naturreservat.

Jeg er svært takknemlig for Statsforvalterens initiativ til vern av Lysakerdalen, som jeg har hatt nær tilknytning til nesten hele mitt liv.

Nest etter familien min og arbeidet mitt, er den daglige timelange turen langs Lysakerelven det viktigste i livet mitt. Jeg kan navnet på svært mange av plantene og trærne som vokser her, og gleder meg over det årvisse synet av for eksempel skjellroten og bredflangren, og av vintererlen som hekket her også i fjor.

Daglig gleder jeg meg over at det for oss som bor i nærheten av Lysejordet, går an å komme seg rett ut i nokså vill natur uten å måtte bruke bil.

Jeg er for minst mulig inngrep i naturen i Lysakerdalen, men støtter selvsagt nødvendig sikring, f. eks. mot ras.

Det er noen terrengsyklister som ferdes på den smale, stedvis svært bratte stien på Bærum-siden av elven. De kommer ofte brått og i stor fart, og det føles ikke trygt, og bremsingen etterlater dype spor i stien og tærer på den, vil jeg tro. Jeg tror området ville være tjent med en begrensing av slik bruk

Når det gjelder Statnetts planer om tverrslag på Lysejordet, viser jeg til høringsvaret fra «Bevar Lysejordet og Lysakerdalen».

Beste hilsen

Inger Gjelsvik

Jar 3. januar 2026

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 Moss

Høring av verneforslag- Frivillig vern av skog – Lysakerdalen – Lysakervassdraget – Oslo og Bærum

Vi viser til forslag om vern av Lysakerdalen som er sendt på offentlig høring av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, datert 25. september 2025.

Jar Vel ser positivt på det igangsatte arbeidet med å utarbeide en verneplan for de delene av Lysakervassdraget som fremgår av kartet som inngår i høringsdokumentene.

På det ovenfor nevnte kartet er det tegnet inn en hovedturtrasé som går dels på Bærumssiden og dels på Oslosiden av Lysakerelven. Det er, etter Jar Vels mening, viktig at de etablerte turstiene på begge sider av elven beholdes og at nødvendig vedlikehold og utbedringer kan gjennomføres også når vernet av Lysakerdalen trer i kraft. Dette er stier som er mye brukt for både trening, rekreasjon og som ferdselsvei opp til marka. Vi viser også til siste avsnitt i vår høringsuttalelse til Bærum kommune vedrørende «Plan for friluftslivets ferdselsåre -Bærum kommune" datert 30. november 2023.

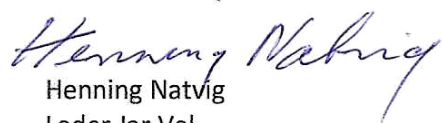
Det fremgår av det nevnte kartet at alle de avmerket utsiktspunktene ligger Bærumssiden av Lysakerelven, og det er viktig at disse kan nås ved bruk av en trygg og sikker tursti.

Vi ser det også som viktig at det legges til rette for at kulturminnene langs vassdraget tas vare på og at de fortsatt vil være synlige for turgåere fra begge sider av elven, se paragraf 7 punkt a i forslaget til verneforskrift, selv om det i noen tilfelle vil måtte medføre en forsiktig rydding av vegetasjon mellom stiene og kulturminnene. Vi vil også i den forbindelse nevne at skiltene som angir forekomsten av kulturminnene er satt opp på Bærumssiden, noe som også understreker viktigheten av at stiene på begge sider av vassdraget opprettholdes.

Vi støtter også at det legges til rette for en forsiktig hugging av trær og rydding av annen vegetasjon ved utsiktspunktene, og at felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko foretas, se paragraf 7 punkt f og g.

Vi vil også støtte at Oslo og Bærum kommuner fortsetter arbeidet med utarbeidelse av en forvaltningsplan for Lysakerelven.

Med hilsen


Henning Natvig
Leder Jar Vel

Fra: John Tibballs[j.e.tibballs@hotmail.com]
Sendt: 04.01.2026 15:56:09
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Deres ref.: 2024/9228 - Vern av Lysakerdalen som naturreservat

Som nabo med direkte adgang i vel 40 år til området som foreslås til vern, mener jeg at vernebestemmelsene blir for strenge for et område som er så mye brukt i friluft- og skolesammenheng.

Brukere store og små

Friområdene langs Lysakerelva brukes daglig til rekreasjon av hundrevis mennesker. I tillegg bruker skolene i nabolag, med tusenvis barn, Sletta på Lysejordet som uteskole, gjerne med aktiviteter som forgår i skogene omkring.

Være barn lekte i skogen med å bygge hytter og gapahuk av falne (og av og til av avbrukne) grener. De trakk uten hensyn på nytt oppkomne vekster, de rev steiner opp fra bakken for å omdirigere småbekker og de gikk bak busker for å gjøre fra seg. Med boligfortetning og økt skolebruk foregår dette i større grad i dag, og i flere av de skogstypene som, ifølge forskriftsforslag § 1 b, det er formål å bevare. Dersom dette betraktes som forringelse av verneverdiene blir denne barneleken ulovlig etter § 3 a. Det bør den ikke være.

Naboers adgang

Vår eiendom og flere andre som grenser direkte til det foreslåtte verneområdet har egne hageporter. I vårt tilfelle har denne porten blitt benyttet siden 1953 og gitt oss og den tidligere eieren adgang til skogen mens den vokst opp gjennom denne tiden. Våre stier gjennom skogen til grøntområdet og turveiene har blitt tilpasset trefall, og lagt om for å lette vår gang ned dalsiden. Det at § 7 d gjør alminnelig skjøtsel eller nødvendig omlegging av våre stier søknadspliktig er i konflikt med hevd på ferdsel gjennom skogen.

Det finnes nok større trusler mot verneverdiene, men, som forskriften er utformet, er bestemmelsene for strenge mot vårt naboforhold. Hvis slike bestemmelser er essensielle for vern som et naturreservat, bør en annen verneform benyttes.

Beskyttelse mot kommunen

Vi har et så fint naturområde langs Lysakerelva hovedsakelig fordi det ligger langt fra kommunenes rådhus. Terrengets utilgjengelighet har også spilt sin rolle. De største naturskadene som har blitt påført verneområdet mens vi har bodd her, har skjedd i kommunal regi så vi kan være takknemlig for kommunenes sjeldne interesse. Disse skadene har skjedd fordi de kommunale prosjektansvarlige har manglet dybdekjennskapen som trengs for å unngå tiltak som se bra ut på plankart, men som blir skadelige når mindre detaljer oversees og entreprenører blir gitt for stor frihet. Jeg kan ikke se at verneforslaget som foreligger, bøter på dette.

Med vennlig hilsen

Bjørnsletta, 04.01.2026

John Tibballs
Kvernveien 24
0383 Oslo

469 24 125

Fra: Kari Ruud[post@kari-ruud.no]
Sendt: 24.10.2025 10:57:08
Til: Sørheim, Maja Dineh[maja.sorheim@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: Lysaker vassdraget

Det hadde vært fint. Vi har jo også en aksjon Bevar Lysejordet i forbindelse med planene om tunnel under elva med tilhørende ødeleggende anleggsarbeid

Sendt fra [Outlook for Android](#)

Fra: Sørheim, Maja Dineh <maja.sorheim@statsforvalteren.no>
Sendt: fredag, oktober 24, 2025 10:32:52 a.m.
Til: Kari Ruud <post@kari-ruud.no>
Emne: SV: Lysaker vassdraget

Hei igjen

Så hyggelig du liker verneforslaget!
Vi har ikke noe eget skjema, det holder å sende inn en epost eller et brev i vanlig post.
Hvis du ønsker, kan jeg legge inn den forrige eposten din slik at støtten din blir registrert i saken?

Med vennlig hilsen
Maja Dineh Sørheim
seniorrådgiver



Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon: 69 24 70 08

Mobil: 99 51 44 63

E-post: maja.sorheim@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/os

Fra: Kari Ruud <post@kari-ruud.no>
Sendt: torsdag 23. oktober 2025 21:16
Til: Sørheim, Maja Dineh <maja.sorheim@statsforvalteren.no>
Emne: Re: Lysaker vassdraget

Jeg skulle bekrefte støtte , men fant ikke noe skjema.. trenger litt hjelp Hilsen Kari Ruud

Sendt fra [Outlook for Android](#)

Fra: Sørheim, Maja Dineh <maja.sorheim@statsforvalteren.no>

Sendt: torsdag, oktober 23, 2025 8:41:35 a.m.

Til: post@kari-ruud.no <post@kari-ruud.no>

Emne: SV: Lysaker vassdraget

Hei

Vi har mottatt en epost fra deg om Lysakervassdraget, men det ser ut som noe har skjedd med innholdet slik at ikke all teksten kom med? Send gjerne en ny epost om ønskelig.

Med vennlig hilsen

Maja Dineh Sørheim

seniorrådgiver



Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon: 69 24 70 08

Mobil: 99 51 44 63

E-post: maja.sorheim@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/os

Fra: Kari Ruud[post@kari-ruud.no]

Sendt: 21.10.2025 13:07:02

Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]

Tittel: Lysaker vassdraget

Ning

Nabo tur veien. Ønsker ver

Sendt fra Outlook for Andro

Fra: Knut Christiansen[knutogliv@gmail.com]
Sendt: 03.01.2026 22:17:20
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: livsc47[livsc47@gmail.com];
Tittel: Merknad Vern av Lysakerdalen - Saksnummer 2024/9228

Til
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 Moss

Vern av Lysakerdalen

Saksnummer 2024/9228.

Merknad til foreslått grense for naturvernområdet.

Jar 3. januar 2026

Vår eiendom 37/300 (Voll terrasse 5c) som vi kjøpte i 1991, grenser til friområdet langs Lysakerelven med foreslått naturvernområde.

Vi vil bemerke at topografien i vårt område ble betydelig endret midt på 60-tallet da fyllmasser fra bygging av Østerås senter ble deponert i det bratte terrenget her. Slik utfylling gjorde eiendommene (37/300 -37/299) egnet til boligformål. Vår bolig ble oppført i 1966.

Vi legger ved to kartkopier som viser topografien både før og etter deponering.

Ut fra foreliggende digitale kart er det vanskelig å se hvor nær vår eiendom den foreslåtte grensen for naturvernområdet kommer. Det ser ut som den foreslåtte grenselinjen på ett punkt går opp til kanten av utfyllingen. Etter vår mening er det naturlig at linjen trekkes ned med noenlunde jevn avstand til utfyllingen.

Et annet forhold som synes å være ivaretatt i høringsforslaget er sikring mot trær som ved vindfall vil gjøre skade på bygninger. For oss vil det være ønskelig å få vurdert slik risiko med hensyn til to svært høye grantrær som ved vindfall vil kunne skade vår bolig. Ut fra det digitale kartet er det vanskelig å fastslå om trærne kommer innenfor eller utenfor foreslått grenselinje.

Vennlig hilsen

Liv Storhaug Christiansen & Knut Christiansen
Voll terrasse 5c (G.nr 37/ B.nr 300)
1358 Jar

Mobil: 970 62 303
E Post: knutogliv@gmail.com

--

*Knut Christiansen
Voll terrasse 5c
1358 Jar
Mobil: +47 97062303*

Fra: Kristian Kjelman[kristian.kjelman@gmail.com]
Sendt: 15.12.2025 10:13:21
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: 2024/9228 Områdenavn

Hei, jeg har innspill til navnet «Lysakerdalen» – som jeg synes er et særdeles dårlig navn på en mørk dal.

Lysaker er idag et knutepunkt, med kontorer og høyhusbebyggelse orientert over E18 og ut mot Lysakerfjorden. Til tross for at elva som munner ut der gjennom et drøyt århundre har båret navnet «Lysakerelva», er ikke Lysaker betraktet som annet enn dette knutepunktet. Beboere i området identifiserer seg ikke med og sier ikke at de bor på Lysaker (med mindre de bor på Lysaker Brygge).

Lysaker har fått navn etter gården Lysaker (*Liuszagger* – den lyse åker): I tillegg er det mange steder i området som har tatt navnet Lyse: Lysejordet, Lysehagan,, Lysejordet, Lyseveien m.fl. *Lysedalen* hadde således vært et bedre navn på dalen, men gitt at dalen er særdeles mørk er det jo heller ikke særlig passende.

Elven og området rund Lysakerelven bar imidlertid frem til 1890-tallet navnet **Fåd**. Det var kort og meget beskrivende for området idet Fåd betyr grense og nevnte elv utgjør grensen mellom Oslo og Bærum. *Fåbro* er et av stedene som fremdeles bærer dette navnet, vi har også Fådveien på Røa.

Fåd eller *Fådalen* er med andre ord et mer tradisjonsrikt og beskrivende navn. Ikke minst er det mye kortere. Og tilbakefør med det samme gjerne navnet på elva til Fåd.

Med vennlig h
Kristian Kjelman
Lysehagan 33b
0383 Oslo
94 33 89 11

Statsforvalteren I Østfold Buskerud Oslo Og Akershus
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 16.12.2025
Vår referanse: 24/27885 - 4
Deres dato: 25.09.2025
Deres referanse:

Landbruksdirektoratets innspill til høring om frivillig vern av skog i Lysakerdalen i Oslo og Bærum kommuner

Landbruksdirektoratet viser til høring fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, datert 25.09.2025, om opprettelse av Lysakerdalen naturreservat i Oslo og Bærum kommuner.

Vi viser til Landbruksdirektoratets innspill ved oppstartmeldingen for verneprosessen, blant annet at det bør vurderes å ta inn en unntaksbestemmelse fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften med hensyn på uttransportering av syke og skadde bufe fra verneområdet.

Statsforvalteren beskriver i høringsdokumentet at embetet ikke kjenner til at det foreslåtte verneområdet brukes til beite i dag, og bemerker at det trolig også vil være lite aktuelt i fremtiden. Forslaget til verneforskrift (§ 4e) åpner imidlertid for skånsomt beite i det foreslåtte verneområdet. Fordi høringsforslaget til verneforskrift åpner for skånsomt beite i verneområdet, anmoder Landbruksdirektoratet igjen om at Statsforvalteren vurderer å ta inn en unntaksbestemmelse i verneforskriften som muliggjør motorisert uttransport av syke og skadde bufe fra verneområdet.

Landbruksdirektoratet tar ellers høringen til etterretning, uten andre merknader.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Heidi Yvonne Paulsen
rådgiver

Mottakere:
Statsforvalteren I Østfold
Buskerud Oslo Og Akershus

Lysakerelva fiskeforening

15.12.2025

Statsforvalteren i Oslo og Viken saksnummer 2024/9228

Lysakerelva fiskeforening viser til brev datert 25.09.2025, hvor Statsforvalteren ønsker innspill og forslag til vern for Lysakerdalen i Oslo og Bærum kommuner.

Lysakerelva fiskeforening

Fiskeforeningen og Lysakersamarbeidet forvalter fisket av anadrom laksefisk i elva. Lysakerelva fiskeforening arbeider for å bevare bestandene av laks og sjørørret i Lysakerelva, og å tilrettelegge for stangfiske etter disse artene.

Anadrom laksefisk finnes i dag i Lysakerelva fra fjorden og opp til Fåbro (Granfossen).

Lysakerelva fiskeforening hilser verneforslaget velkommen, og ser en klar sammenheng mellom bevaring av elvedalen og mulighetene for å bevare fiskebestandene i elva, også i områdene nedstrøms fredningsområdet.

Laks er i dag rødlistet som en nær truet art. De nederste to kilometerne av elva, fra Fåbro til sjøen blir stadig mer påvirket av menneskelig aktivitet og utbygging. Dette forringer gyte- og oppvekstmulighetene for laksefisk. For å kompensere tapet av gyte- og oppvekstplasser, ønsker fiskeforeningen at det skal bygges en biopassasje (fisketrapp) i Fåbro, slik at laks og ørret som vandrer opp elva også kan benytte strekningen mellom Fåbro og Jarfossen som gyte- og oppvekstområder.

En forlengelse av den anadrome strekningen i Lysakerelva vil lokalt kunne sikre en bestand av laks i framtida.

For å ta vare på lokalt engasjement i elva ser vi som helt nødvendig at området innenfor vernesonen skal være åpent for vanlig, tradisjonelt friluftsliv.

Lysakerelva fiskeforening vil fremme følgende innspill i verneprosessen for Lysakerdalen:

Verneplanen må legge til rette for at elvas sjørørret- og lakseressurser kan forvaltes til størst mulig nytte for samfunnet, rettighetshavere og fritidsfiskere.

I verneplanen må det være rom for at det kan anlegges en laksetrapp i Fåbrofossen eventuelt også tiltak som muliggjør fiskens vandring over Jarfossen, i den hensikt å forlenge den sjørørret- og lakseførende strekningen til et område av elva som er mindre påvirket av den byutviklingen som er nevnt ovenfor.

Lysakerelva fiskeforening ønsker en videre dialog med Statsforvalter om en biopassasje i Fåbro.

Lysakervassdragets venner



Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 Moss

sfospost@statsforvalteren.no

2026-01-04
LvV-ref.: 26/02
Deres ref.: 2024/9228

Forskrift om vern av Lysakerdalen som naturreservat etter naturmangfoldlovens § 37

Lysakervassdragets venner (LvV) viser til forslaget til forskriftstekst og til høringsdokumentet lagt ut på Statsforvalterens nettside, og til detaljkartet i *arcgis*.

Høringsdokumentet beskriver prosessen fra oppstarten i 2023, og omtaler et parallelt arbeid i kommunene om forvaltningsplan(er) for områdene dekket av kommunenes kommunedelplaner. Forvaltningsplanen er tema i forskriftforslagets § 10. Prosessene er såpass koblet at det ikke er mulig å gi en fullverdig vurdering av verneforslaget uten å ha forvaltningsplanene tilgjengelig. Det varsles (16.12.2025) at disse ikke kommer til å foreligge før godt inn i nyåret. *LvV anmoder om at det i prosessen videre ventes med oversendelse til departementet inntil alle berørte parter har hatt anledning til å vurdere forvaltningsplanen(e).*

Det bemerkes også at prosessen så langt oppleves som lukket til tross for at det gjelder bl.a. en vannforekomst hvor, ifølge vanddirektivet, det skal legges til rette for publikumsmedvirkning i planleggingsarbeid. *Flere strategiske avgjørelser, om verneområdets omfang og verneformen, er tatt uten medvirkning fra brukere, naboer eller interesseorganisasjoner.*

Det fremlagte forslaget skaper flere forvaltningsnivåer i Lysakerelvas kantsoner med skogsområder innenfor og utenfor det foreslåtte verneområdet med forskjellige regler. *Etter LvVs mening bør det vernete området også dekke Grinidammen, det gamle beitemarksarealet ved Melumøra og Ullern mølles havnegang, Roligheten, ved Lysejordet.* Dette innebærer at et annet paragrafen enn nml § 37 anvendes.

Proessen som beskrevet i høringsdokumentet har en avgjørende mangel. *Det er ikke fremlagt oversikt over aktuelle trusler mot verneverdiene som skal beskyttes.* De verneverdige artene utgjør et lite utvalg av naturen i området; kun de truede og sjeldne arter og deres habitater er med. Disse lokalitetene er spredt langs det meste av elva. Artene er hovedsakelig planter og sopp med tilhørende insektfauna. Elvemuslingen er den vesentligste akvatiske arten. Hvorvidt disse artene er avhengig av dyrene som besøker eller lever i området er ikke beskrevet. Viktige forekomster ligger nedenfor Fåbrofossen og i området under Griniveien, dvs. utenom reservatet.

For artene som er tilknyttet elva, ansees forurensende tilsig (hvor som helst ifra oppstrøms i vassdraget), og én fremmed dyreart (mink) samt ferdsel langs vannkanten (sportsfiske) som de største truslene. I de verdifulle skogspartiene er truslene fra 1) innvandrende fremmede planter og insekter fra nabohagene og øvrige

grøntområdene, og 2) kommunenes praksis hvor trær felles dersom det kommer en bekymringsmelding uten at verdien eller egentlig sikkerhetsrisiko vurderes.

Et vesentlig moment i skogens utvikling skyldes barnelek hvor falne grener blir til konstruksjonselementer og barnetråkk hindrer oppvekst av småplanter. Dette har vært tilfellet siden bebyggelsen kom, hovedsakelig i «byggebølger» rundt årene 1890, 1920, 1935, 1953 og 1978. De aktuelle skogstypene har utviklet seg med dette presset. Slik lek må ikke gjøres til brudd mot forskriften.

Kommentarer til statsforvalterens forslag

Det anmodes om synspunkter under fem rubrikker: områdenavn, konflikter med andre interesser, avgrensning, forskriften og evt. feil i høringsforslaget.

Områdenavn

Selv om navnet *Lysakerdalen* ikke gir gjenklang, kan LvVs styre godta det.

Navnet Fåd er dokumentert tilbake til 1200-tallet. Det er i bruk ved *Fåbro* og *Fåbrofossen*, som gatenavn *Fådveien* (Aker kommune, ca. 1935) og turveikulvert *Fådpassasjen* (2010). Navnet er nå også tatt i bruk kommersielt på Granfoss. Ordet «fåd» refererer direkte til bekkekløfta eller juvet som høringsdokumentet omtaler som områdets viktigst trekk og dermed et viktig grunnlag for hele reservatet.

Konflikter

Turveier

Høringsdokumentet viderefører turveiopplegget fra handlingsplanen, utarbeidet ca. 2009, som hørte til kommunedelplanene, med én hoved turvei og en sekundær sti på den motsatte siden av elva. Siden den handlingsplanen ble laget, har utviklingen endret forutsetningene og ført til at dette opplegget ikke dekker behovet verken for brukere, for beskyttelse av naturen eller for forvaltning av skog:

- A) Antall brukere har flerdoblet seg på grunn av flere boliger, bedre turveier langs delstrekninger, (inkludert særlig Fådpassasjen), og virkning av pandemien da mange nye brukere oppdaget turområdet. Antall brukere kommer til å øke videre med lansering av en digital veiviser baserte på kartbrosjyren [Opplevelse langs Lysakerelva](#) som nå har fått pengestøtte. Slitasjen på stiene er mye større enn forutsatt, og er ødeleggende også for naturen nær stiene.
- B) Den eldre granskogen som består av trær som overlevde orkanen i 1906, er jevngammel, rundt 140 år. Den er nå utsatt for et nytt nedbørsregime hvor vårregnet oftere uteblir og snøsmeltingen avslutter tidligere. Resultater er mange knekte og veltete store grantrær som river opp eller blokkerer turstiene særlig i Bærum mellom Bærumsveien og Grinidammen.
- C) Kommunene har ikke realisert planen om en sammenhengende hoved turvei som er gangbar med sportsvogn.
- D) Minst en turtrasé på hver side av elva må kunne opparbeides til å tåle den økte «fottrafikken».

Arrangementer

Krav om søknad blir for tungvint for skolenes og barnehagenes bruk av områdene tett inntil de vernede skogspartiene, særlig de som omgir Sletta på Lysejordet. Det å må søke om en aktivitet hvor tidspunktet som oftest bestemmes kun få dager i forveien utfra værmelding, eller foretas over en tidsbegrenset periode som Øraker skoles orienteringsøvelser i gymtime, legger et lag byråkrati til aktiviteter som har foregått i mange år uten nevneverdige skader til skogen.

Avgrensning

Lommer uten vern

Tilbaketrekning av reservatgrensen fra nærstående hus etterlater en rekke små arealer med offentlig skog som mister sin beskyttelse. Selv om kommunen har regler mot dumping av hageavfall, blir disse lommene til dumpeplasser fordi de ikke betraktes som like verdifulle. Dermed blir lommene en kilde til invaderende arter og en trussel mot reservatet. Det vil kreve vedvarende kontakt med skiftende naboer for å beskytte disse randsonene til reservatet.

Manglende strekninger

LvV noterer at kontinuiteten i reservatet er brutt ved at flere elvestrekninger er utelatt. Ved Gamle Fossum, Grinidammen og ved veibruene. Av hensyn til elveforvaltningen bør i alle fall vannstrengen får sammenhengende vern.

Det er vesentlig å dokumentere hvilke anstrengelser er gjort for å få med følgende gårds- og bruksnumre: i Oslo: 27/992, 11/182, 10/261 og 27/2664; og i Bærum 38/47. Med et mer deltakende forvaltningsregime mener LvV at grunneiere vil være mer villig til legge arealer til verneområdet.

Vi viser derfor til ovenstående kommentar om bruk av verneparagraf og utstrekning av verneområdet.

Forskriften

§ 1 Formål

Det savnes anerkjennelse av 1) områdets verdi som friluftslivsområde; 2) av rollen til nabobefolkningen i å utforme naturen gjennom barnelek, fuglekasser, kjæledyrs innhogg i bestandene av fugler, rådyr og gnagere; 3) elvas prosesser som transporterer masse og næringsstoffer.

Pkt c. om elvedalen som blågrønn korridor til fjorden er en overdrivelse enn så lenge reservatet ikke inkluderer strekningen nedenfor Fåbro.

§ 2 Geografisk avgrensning

Gitt viktigheten av å betrakte elvas vannstreng som økologisk helhet, er det uforståelig at reservatet opphører under bruene, i tunnelen under Bærumsbanen og -veien, gjennom Grinidammen og nedenfor Fåbro.

Som angitt ovenfor, mener vi at naturreservatets grenser bør ligge ved grensene til naboeiendommene.

§ 3 Vernebestemmelsene

Pkt e. Forbud mot bål trenger ikke være strengere enn vanlig sesongbegrensning.

§ 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene:*

- b) som skrevet tillater denne paragrafen **jakt**.

Under ingen omstendigheter skal jakt tillates i et område så tett innpå boligområder. Viltressursloven har ingen bestemmelser som forbyr jakt i nærhet til boliger e.l. Nødvendig felling av vilt er omtalt under punkt §4c)

- d) vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, **stier**, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i **henhold til standard på vernetidspunktet**.

Denne paragrafen må endres for å tillate betraktelig oppgradering av turstier på begge sider av Lysakerelva.

Punkt e) 'skånsom beiting' er ikke relevant med mindre verneområdet utvides til å dekke gamle beiteområdene Lysejordet og Melumjordet. Det bør i så fall settes under § 7

- g) akutt sikring med midlertidige gjerder eller avsperringer av eksisterende stier og veier i forbindelse med ras.

Her bør det tilføyes trefall og flom.

§ 5 *Regulering av ferdsel*

a. 'Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy' I det foreslått vernete området er ikke landing av fly eller helikopter aktuelt pga. tett skog. Hvis forbudet gjelder

- i) el-sykler, er det til ulempe for LvVs oppmålingsprosjekter med kulturminner hvor utstyret bringes med tralle bak el-sykkel
- ii) droner, er det til ulempe for tilsyn av både natur, demninger og bruer

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Turveien ned fra Kvernfaret til Sletta på Lysejordet gir en essensiell adgang friområdet når isete eller våte forhold gjør veien forbi Roligheten ubrukelig. Veien bør kunne holdes ryddet og reparert slik at nødetatene får adgang til Sletta. Som sikkerhetstiltak bør vektgrenser utarbeides for alle turveiene som er brede nok for motorisert ferdsel, og det med særlig hensyn til avløpsledninger hvor disse er lagt under turveien.

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Det å kreve dispensasjonssøknader for, blant annet:

- h. utsetting av orienteringsposter
- i. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d

er til hindring for daglig skolebruk av bl.a. Sletta på Lysejordet hvor mye aktivitet legges til skogen rundt. Tiltak i regi av offentlige etater bør ikke ha mer enn meldeplikt til myndigheten som utnevnes i § 11 og det særlig ved eventuelle skader.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

'Sikkerhetshensyn' bør ikke være en begrunnelse for inngrep i naturen. Det skal være begrenset til akutte eller overhengende faremomenter. For mange trefellinger

er begrunnet i etterkant av «sikkerhetshensyn» hvor fellingen er foretatt på grunnlag av publikumshenverdeler uten at faren er vurdert av kvalifisert arborist.

§ 10 Forvaltningsplan

Det utarbeides en forvaltningsplan, men den er ikke blitt offentliggjort før uttalelsesfristen. Forslaget bør ikke fremmes for departementet før denne planen foreligger offentlig.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Det er antydnet at Statsforvalteren skal utnevnes som forvaltningsmyndigheten.

Med mindre denne myndighet utøves fra kontor i naboområdet blir dette for tungvint ettersom det store brukerpresset på verneområdet vil kreve tett oppfølging og hyppig dispensasjonsbehandling. Heller ikke delt kommunal forvaltning med baser i Sandvika og på Løren kan gi tett nok oppfølging av de mange restriksjoner som verneforskriften pålegger.

LvV mener at myndigheten over reservatet bør tillegges et eget organ som naturmangfoldloven § 62 2. ledd åpner for.

Vi siterer Ot.prp. 52 (2008-9) s. 319, siste paragraf i § 16.3.2.5:

«Lovutkastet sier klart at forvaltningsmyndighet for et verneområde kan legges til et særskilt oppnevnt organ. Bestemmelsen er viktig for å ta høyde for ev. framtidige løsninger med særskilte organer.»

Når et verneområde skal opprettes midt i et urbant strøk mener LvV at denne lovparagraf kan tas i bruk med et organ hvor grunneiere, naboer, brukere og interesseorganisasjoner har medansvar for forvaltning av reservatet. Vi noterer at et forvaltningsorgan skal utnevnes av Kongen.

LvV mener at et slik forvaltningsorgan er det som 5. ledd i Oslo kommunes vedtak om kommunedelplanen for Lysakervassdraget (21.6.2017) hentyder til.

Vern eller verge

Et naturreservat gir status til området langs Lysakerelva, men det gir ikke ny beskyttelse av de nesten 600 dekar som blir omfattet av forslaget. Det legges omfattende restriksjoner på det enkelte menneskets bruk, men uten hindring for større aktører med prosjekter som utgjør de reelle truslene mot elva og dens bredder. At reservatet ikke utgjør hele arealet som dekkes av de regulerte naturområdene i kommunenes delplaner betyr at det lages A- og B-natur- og grøntarealer. *I virkelighet går grensen mellom arealer innenfor som verner seg selv på grunn av sin utilgjengelighet og arealer utenom hvor det kan forventes konflikt.* Reservatet oppnår lite for naturen, fordi A-arealene har stått nærmest uberørt i vel 100 år av vedvarende og naturlige grunner, mens utsatte og mye brukte plasser får intet statlig vern.

I viktige reguleringsaker har begge arealene manglet en oppnevnt verge som har innsigelsesrett samtidig som den har myndighet og ansvar for hele området. Et forvaltningsorgan med innsigelsesrett, og som kan benytte vernestatusen til å oppnå samarbeid med naboer, både enkeltvis og som velforeninger og borettslag, og ellers bringer grunneiere inn i et tettere samarbeid, bør få forvaltningsansvar.

Så vidt LvV har kunne konstatere er dette verneområdet det første i et så tett befolket strøk. Dette krever en ny forvaltningsform for et såpass stort friluft- og naturområde.

LvV's presiseringer

Det opprettes et nytt forvaltningsorgan, som inkluderer representanter fra grunneiere, naboer og brukere/interesseorganisasjoner.

Hoved traséer må tillates opparbeidet på begge sider av elva for å tåle økt «fottrafikk».

Barns lek i området må tillates å fortsette uhemmet også i framtiden.

Jakt tillates ikke.

Det skal fremlegges en oversikt over de aktuelle truslene mot verneverdiene.

Oversendelsen av forskriftforslaget til departementet avventer til alle berørte parter har hatt anledning til å vurdere forvaltningsplanen(e).

Med vennlig hilsen

John Tibballs
styreleder

Jens Kristian Tingvold
styremedlem

Lysakervassdragets venner

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 Moss

sfospost@statsforvalteren.no



2026-02-06
LvV-ref.: 26/04
Deres ref.:2024/9228

Verneforslaget for naturreservat «Lysakerdalen» – tilleggsuttalelse

Det vises til Lysakervassdragets venners (LvV) uttalelse datert 20260104 (LvV ref. 26/02), til at flere instanser har fått utsatt uttalelsesfrist, og til at Oslo og Bærum kommune har lagt ut *Forvaltningsplan Lysakerelva* på høring med frist 20.3.2026. Vi har også fått tilbakemelding fra kolleger i Oslo Elveforum som kan tydes til at vår første uttalelse om myndighet (§ 11) kan misforståes.

Standard på turstier

Vi viser først til s.13 i rapport 10249415-01 fra Multiconsult under overskriften: *Forskrift om tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven* og ordningen som Bærum har vært tilsluttet siden 1983 og Oslo siden 2010. Dette forsterker LvVs poeng at friluftsanlegg, vesentlig stier, i verneområdet må kunne oppgraderes, og ikke fryses til standarden ved vedtak om naturreservat; noe som § 4d) i den foreslåtte verneforskriften begrenser dispensasjon til, uten at det åpnes for søknad om oppgradering i § 7d) eller e). Oppgraderte stier er viktige for å kanalisere turgåere.

Forvaltningsmyndighet

I Multiconsults rapport s.67 § 2.2 omtales et samarbeidsorgan for forvaltning av området dekket av forvaltningsplanen. Opprettelse av et samarbeidsorgan legges det også opp til i tiltakene O1, N12 og R23.

Det er et slikt organ som LvV mente da vi skrev:

LvV mener at myndigheten over reservatet bør tillegges et eget organ som naturmangfoldloven § 62 2. ledd åpner for.

Samordningen mellom det mindre verneområdet (ca. 600 da) og forvaltningsområdet (ca. 1300 da) blir innviklet dersom et organ ikke dekker hele arealet, en problemstilling som vi omtalte som A- og B-arealer med forskjellige regler. Vi understreker igjen at naturreservatets and forvaltningsområdets grenser bør begge ligge ved grensene til naboeiendommene.

Statsforvalteren er selvskreven som medlem av samarbeidsorganet. Spørsmålet er om og hvordan samarbeidsorganet får formulert sin status vis-a-vis forvaltningsmyndigheten omtalt i verneforskriftens § 11.

John Tibballs
styreleder

Jens Kristian Tingvold
styremedlem

Fra: Margunn Bjørnholt[margunn.bjornholt@gmail.com]
Sendt: 01.01.2026 11:20:46
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Litt redigert versjon: Innspill vern av Lysakerdalen saksnummer 2024/9228

Støtter forlaget om frivillig vern. Godt navnevalg. Innspill: Vurdere å inkludere/oppfordre til vern også av tilgrensende naturområder som henger sammen med det området som er foreslått vernet. Det kan gjøres ved å invitere grunneiere av disse til frivillig vern, slik at det samlede verneområdet blir større. For eksempel på Eiksmarka (Eiksmarka tomtesameie): Området langs Snaret, mellom Lysakerdalen på begge sider av Ruglandsveien og til Vollsveien, et skog- og naturpreget friområde som som ender i et mer opparbeidet friområde mellom Vollsveien og Eiksmarka Senter. Dette smale naturområdet henger naturlig sammen med Lysakerdalen og har stor verdi både når det gjelder naturopplevelser og for dyreliv. Men det er sårbart for inngrep og har opp gjennom årene blitt gjenstand for hardhendt hugst og utsettes regelmessig for ukyndig skjøtsel med hyppig og ukritisk nedklipping av vegetasjon som hindrer gjenvekst og reduserer artsmangfold.

Margunn og Jørgen Bjørnholt, Labben 22

Margunn Bjørnholt
<http://www.margunnbjornholt.no>
Phone +47 99558926

----- Forwarded message -----

From: **Margunn Bjørnholt** <margunn.bjornholt@gmail.com>
Date: Wed, Dec 31, 2025 at 1:59 PM
Subject: Innspill vern av Lysakerdalen saksnummer 2024/9228
To: <sfospost@statsforvalteren.no>

Støtter forlaget om frivillig vern. Godt navnevalg. Innspill: Vurdere å inkludere tilgrensende naturområder som henger sammen med det området som er foreslått vernet. For eksempel på Eiksmarka: Området langs Snaret, mellom Lysakerdalen på begge sider av Ruglandsveien og til Vollsveien, et skog- og naturpreget friområde som som ender i et mer opparbeidet friområde mellom Vollsveien og Eiksmarka Senter. Dette smale naturområdet henger naturlig sammen med Lysakerdalen og har stor verdi både når det gjelder naturopplevelser og for dyreliv. Men det er sårbart for inngrep og har opp gjennom årene blitt gjenstand for

hardhendt hugst og utsettes regelmessig for ukyndig skjøtsel med hyppig nedklipping av vegetasjon som hindrer gjenvekst og reduserer artsmangfold.

Margunn og Jørgen Bjørnholt, Labben 22

Margunn Bjørnholt
<http://www.margunnbjornholt.no>
Phone +47 99558926

Fra: mr svae[mrsvae@gmail.com]
Sendt: 04.01.2026 22:39:47
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Verneplan saksnummer 2024/9228

Verneplan saksnummer 2024/9228.

Undertegnede er nabo og forhenværende eier av den nederste stykket av verneplan-arealet. Min eiendom (ca. 2,8 da.) gikk opprinnelig helt ned i elva med fiskerett. For 40 år siden var terrenget nederst så ulendt i hele lengden at de turgående ikke kunne ta seg fram. Jeg opparbeidet derfor 1,5 m. bred turvei med egne maskiner og kostnad slik at det ble sammenhengende turvei langs hele elva. Arealet for turveien med litt på sidene ble overlatt til Bærum Kommune i 2002.

Merknad 1 til planen

Planen bør omfattet hele Lysakerdalen; d.v.s. hele lengden til fjords. Mellom planområde og strandsonen langs fjorden blir det temmelig fritt spillerom. Her planlegger Mustad Eiendom AS å fylle dalen med den såkalte «Lysakerbyen» med opp til 10 etasjer. Men først skal mye av nåværende bebyggelse rives. Da burde anledningen være for å spare sidene langs elven for nedbygging. Dette vil være attraktiv natur for både dagens brukere og kommende generasjoner. Det vil ganske sikkert også avlaste slitasjen i det foreslåtte verneområde.

Attraktive arealer kan føre til konflikt om hvordan det skal brukes. Mustad som eier det meste av Lysakerbyen, ønsker selvfølgelig å tjene penger d.v.s. bygge ned. Som mektig aktør har de allerede tillatelse til utnyttelsesgrad på 10 ganger (Granfos) den jeg tillates som nabo. Vi bør være forberedt på argumentasjon derfra om enda tettere og høyere Lysakerby dersom de må godta mer natur langs elven.

Merknad 2 til planen

Det bør være bestemmelsene i vernet som gjelder ved eventuelle kriser eller unntakstilstand i landet. Da kan det for eksempel være livsnødvendig å sanke ved (til forskjell fra direkte hogst) og pumpe vann fra elva for vanning av kjøkkenhage.

Vennlig hilsen

Mikjel Syver Svae



Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

sfospost@statsforvalteren.no

19.12.2025

FORSLAG OM VERN AV LYSAKERDALEN, HØRINGSUTTALELSE FRA MUSTAD EIENDOM

Viser til høring av forslag til vern av Lysakerdalen, september 2025 og tidligere kommunikasjon om saken. Det presiseres at aksept og deltakelse i verneplanen fra Mustad eiendoms side avhenger av endelig løsning for kart og bestemmelser, og at denne uttalelsen er en foreløpig tilbakemelding på veien til slik avtale.

Kantsonen på østsiden av Lysakerelven nord for Fåbrofossen (figur 1) eies av Mustad Eiendom og inngår foreløpig i verneplanen som frivillig vern.



Figur 1: Område for frivillig vern, Mustad Eiendom



Det er verdt å merke seg at pågående reguleringsarbeider for Lilleakerbyen har områder som sammenfaller med området i vernesaken (figur 1). Kart og bestemmelser for dette er nå til vurdering hos Byråden for byutvikling i Oslo kommune, og vi ser det som avgjørende at reguleringsbestemmelsene koordineres opp mot og forholder seg konsistent til kart og bestemmelser i verneforskriften.

Mustad Eiendom er positive til frivillig vern av dette området, og ønsker å samarbeide med Statsforvalteren for å sikre viktige naturverdier i og langs elven. Vi har gjennom flere års samarbeid med blant annet rådgivere i Naturrestaurering AS og gjennom skjøtselsplan forankret i kommunedelplanen for elvelandskapet, høstet verdifull innsikt om naturkvaliteter og skånsom skjøtsel av elv og kantsoner.

Området nord for Fåbrofossen har ubestridte naturkvaliteter som må tas vare på, men stedet har også utfordringer knyttet til skjøtsel og drift. Selve dammen og broen over denne har behov for vedlikehold og forsterkninger, og drivved som stopper opp mot dammen i forbindelse med intense nedbørsperioder må fjernes.

Disse arbeidene må skje med maskiner, og det er begrensede muligheter for å komme til. Uforutsigbart og raskt utviklende vær-situasjoner med trefall og flom krever umiddelbar håndtering, og i slike situasjoner er det ikke tid til søknader og saksbehandling. I slike situasjoner må vi enten ha bestemmelser i verneplanen som uten videre saksgang tillater maskinatkomst og utbedring, eller vi må ha felles utarbeidede preaksepterte løsninger (skjøtsels- og vedlikeholdsplan) som benyttes.

Vi takker for samarbeidet så langt og ser fram til videre dialog som ivaretar disse behovene.

Vennlig hilsen
For Mustad Eiendom

Øyvind Arntsen
Direktør plan og prosjektutvikling

Til: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus,
sfospost@statsforvalteren.no

Deres ref.: Saksnummer 2024/9228

Oslo/Bærum, 18. desember 2025

Høring av verneforslag – Frivillig vern av skog – Lysakerdalen-Lysakervassdraget – Oslo og Bærum – ref. 2024/9228

Naturvernforbundet i Bærum, Naturvernforbundet i Oslo Vest og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til Statsforvalterens brev av 25.09.2025. Vi er svært glade for at verneprosessen for denne verdifulle elvedalen er kommet så langt og synes det fremlagte forslaget i hovedsak er bra. Vi viser ellers til vårt tidligere innspill til oppstarten av verneprosessen. I denne fasen har vi følgende merknader:

Formål med vern av Lysakerdalen som naturreservat

Vi er godt fornøyde med formålet med vernet som beskrives i § 1 i forskriften. Det beskriver godt den svært verdifulle naturen i Lysakerdalen og de forutsetninger som ligger til grunn for disse naturverdiene. Vi mener imidlertid at det som står i siste setningen «..... og eventuelt videreutvikles.» bør konkretiseres. Menes det restaurering? Stenge av områder? Det bør gis en egen paragraf i forskriften om dette hvis det skal stå.

Formålet er vern som naturreservat for å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand. Formålet er ikke utøvelse av friluftsliv. Selv om dette henger sammen og Naturvernforbundet er sterk tilhenger av at verdifull natur også kan oppleves, mener vi at forskriften har for stort fokus på tilrettelegging/vedlikehold/sikring/omlegging av stier. Vi kommer konkret inn på dette nedenfor i brevet.

Avgrensing

Lysakerdalen er unik, med høyeste grad av nasjonal verneverdi. Bevaring av dagens rike artsmangfold (inkluderte flere rødlistede arter) forutsetter bevaring av dagens naturarealer. Dels er det en generell økologisk sammenheng mellom artsantall og areal, og dels er det viktig å fange opp mangfoldet og mosaikken av naturtyper langs elva. Mest mulig av det arealet som inneholder naturverdier må derfor inngå i reservatet.

All grønnstruktur/hele kantsonen langs elva må tas vare på. Høringsdokumentet gir ikke svar på hvorfor en del relevante eiendommer ikke inngår, bortsett fra at forslaget kun er basert på ordningen med frivillig skogvern. Vi mener det bør gås en ekstra runde med relevante

grunneiere. Dersom det ikke er mulig å få til frivillige avtaler, mener vi staten bør vurdere andre måter å innlemme disse eiendommene på.

Vi stusser på at gnr/bnr 27/992 i Oslo ikke er med i vernet. Hvis denne eiendommen ikke blir med, vil det innebære at et godt stykke av Lysakerdalen på Oslo-siden ikke vil ha vern. Det er uheldig at vernet ikke blir sammenhengende i denne delen av området og vi oppfordrer derfor Statsforvalteren til å forsøke å få denne eiendommen med i vernet.

En gjennomgang av vernegrensene viser at det også er flere deler av eiendommer som ikke er med i verneforslaget. Flere steder følger f.eks. vernegrensene elveløpet, til tross for at det er areal innenfor som kunne vært vernet. Det gjelder f.eks. 27/2664 og 27/170 som antageligvis tilhører golfbanen på Bogstad. Det er godt mulig at golfbanen trenger areal utenfor selve gressbanen, men det bør ikke forhindre at arealet allikevel kan inngå i vernet i Lysakerdalen. Grensene langs 31/171 og 31/19 er vanskelig å skjønne. Her kunne det vært valgt en enklere løsning. Ved eiendommen 27/992 kunne vernegrensen vært trukket helt inn mot tomtegrensene til husrekken som ligger langs Gravidalsveien. Det er også verdt å merke seg at Lysakerelva og kantsonene ikke er vernet langs Grinidammen. Sør for Grinidammen følger vernegrensene stort sett tomtegrensene. Bortsett fra 10/261 som ser ut til å være en fjellskrent og en fjellknaus, og som bør innlemmes i reservatet.

Vi mener at Grinidammen bør vurderes på nytt, og bør inngå i reservatet. Riktignok er det større påvirkning der enn i de andre delene av Lysakerdalen som er vurdert, men området binder naturlig sammen de vernede områdene. Vi mener det er uheldig med et stort geografisk brudd her. Området har også en betydelig grøntstruktur, spesielt på østsiden av Grinidammen, og er gitt verdi A som naturtype (Biofokus 23-036). Dette er viktig for å opprettholde en sammenhengende grønn korridor langs elva. Området har også flere rødlistede arter.

Gnr/bnr 11/182 i Oslo er heller ikke med. Dette er en mindre eiendom som ikke er bebygd og vil være en fordel å ha med.

Vi vil også påpeke at det er en pågående prosess med høyspentkabel i bakken som potensielt vil skjære gjennom verneområdet ved Lysejordet. Dette er en sak som har pågått lenge, og hvor Naturvernforbundet og mange andre har påpekt de uheldige sidene ved. Statnetts opprinnelige traséforslag går gjennom et spesielt sårbart område, bl.a. med den utvalgte naturtypen kalk-lindeskog. Lysejordet er samtidig et viktig rekreasjonsområde. Vi håper at Statnett nå vil utrede alternative traséer. Verneforslaget bør ha konsekvenser for trasévalg, da det opprinnelige forslaget ble lansert før verneprosessen var påbegynt. Det foreliggende verneforslaget endrer premissene for valg av trasé.

Når det gjelder Lysejordet, vil vi også vise til vedtaket som ble fattet i Oslo bystyre 11. juni i år:

«1. Bystyret ber byrådet være en pådriver overfor staten for at miljøkonsekvensene av kabelutbyggingen minimeres, herunder om det er mulig å unngå et tverrslag på Lysejordet.

2. Bystyret ber byrådet jobbe for at områder med registrert kalklindeskog opprettholdes.»

Forvaltning

Lysakerdalen er unik ved både å ha biologiske, kulturhistoriske, idrettsmessige og rekreasjonsmessige verdier. Men dalen er tett omgitt av bebyggelse og ulik menneskelig

aktivitet. Vi er sterkt opptatt av farene for skadelige kanteffekter, og av mulig slitasje ved stor ferdselsaktivitet. Som bl.a. venneforeningen kan dokumentere, er det allerede problemer med hogst, slitasje og kasting av hageavfall. Vi ser behov for god informasjon til alle nærbeboere om at alle har et ansvar på sin eiendom for å hegne om det nye verneområdet. Hageavfall er en alvorlig trussel mot elvedalens flora, da fremmede arter kan etablere seg og konkurrere ut den naturlige floraen som vi ønsker å verne.

Det er bra at død ved skal bevares, til nytte for en lang rekke organismer. Kontinuitet i ulike død ved-substrater er en forutsetning for bevaring av spesialiserte, og kanskje langsomt spredende arter.

Vi ønsker en overvåking av elvedalens biomangfold, for eksempel med stikkprøver hvert tiende år over tilstanden av utvalgte artsgrupper.

Det er mange stier i hele området. Det er bra at det omtales som stier, ikke turveier. Dette må også gjenspeiles i forskriften slik at det brukes ordet hovedsti istedenfor hovedturtrasé. Vi støtter at ferdsel bør kanaliseres, men med et minimum av tilrettelegging. Det er bra at det ikke er tillatt å etablere nye stier. Det åpnes imidlertid for omlegging av stier. Der det gis tillatelse til omlegging bør den gamle stien restaureres tilbake til natur. I § 3 Vernebestemmelser, pkt c bør det også stå "stier".

Stiene må enkelte steder sikres bedre enn i dag, for eksempel i bratte eller rasfarlige områder. Som et viktig nærfriluftsområde kan bruken bli økende. Ferdselen bør ledes slik at særegne naturtyper skjermes. God informasjon om hva som ikke er tillatt (som bålbrenning og innsamling av planter) må gis. En respektfull holdning til elvedalen, helst en stolthet over og omsorgsfølelse for naturverdiene, kan bidra til god langsiktig bevaring. Kanskje gode informasjonsskilt kan bidra til å skape slike holdninger?

Forvaltningen må være fleksibel, slik at forvaltningsmyndigheten løpende følger med og tar grep dersom slitasje eller andre problemer, f.eks. Med fremmedarter, øker.

Vi mener at hverken sykling eller bruk av hest hører hjemme i dette bratte og sårbare dalføret. Begge disse aktivitetene medfører stor slitasje på naturen. Slitasjen er allerede tydelig i visse partier, og prioritet bør gis til det enkle friluftslivet der man ferdes til fots, og hvor også møtende «trafikk» er til fots. Terrengsykling på stier kan etterlate store spor. Verneforskriften tillater sykling på eksisterende stier, og vi er usikre på om syklistene kan skille mellom stier og dyretråkk. Et generelt forbud vil også være mye enklere å håndheve.

Det åpnes for «tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk». Det har vært snakk om laksetrapp i Fåbrofossen. Selv om den ligger utenfor verneområdet bør dette ikke tillates av hensyn til verneverdiene i elva oppstrøms som vil bli endret om laks introduseres der. Dette bør framgå tydeligere i § 3 Vernebestemmelser der det heter i § 3 pkt b: Utsetting av dyr er forbudt.

I § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene gis det flere unntak om drift og vedlikehold av infrastruktur og enkel tilrettelegging av stier samt akutte tiltak ved hendelser (pkt f - k). Slik vi forstår dette punktet krever ikke tiltakene søknad eller melding til forvaltningsmyndigheten. I det siste punktet åpnes det for oppgraderinger eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig. Vi kan ikke forstå dette på annen måte enn at dette vil være omfattende inngrep. Vi mener derfor at det må være forvaltningsmyndigheten,

Statsforvalteren, som vurderer om slike inngrep skader naturverdiene nevneverdig. Slike tiltak må derfor kreve dispensasjon.

Vi støtter forslaget om å kalle reservatet for Lysakerdalen, for å synliggjøre at det dreier seg om mer enn selve elva.

Naturvernforbundet mener at når det er så store verneverdier og et så høyt trykk mot disse verdiene i et område med høy befolkningstetthet og stor bruk av området, bør Statsforvalteren være forvaltningsmyndighet etter paragraf 11. Kompliserte forskrifter og regelverk tilsier at det vil være uheldig å legge forvaltningen til et eget organ/kommunene som mangler erfaring i forvaltning av naturreservater. Men statsforvalteren må selvsagt utvikle et nært og godt samarbeid med Oslo og Bærum kommuner om forvaltningen.

Konkrete kommentarer til forskriften

§ 1 siste ledd: Stryke «og eventuelt videreutvikle dem.» Eller henvis til egen § om «videreutvikling av verneverdiene».

§ 3 pkt b: Føy til at introduksjon av laks og sjøørret ved bl.a. å bygge laksetrapp i Fåbrofossen, er forbudt.

§ 3 pkt c: Føy til «stier».

§ 4 pkt f: Bruk «hovedsti» istedenfor «hovedturtrasé».

§ 4 pkt l: Tiltak for oppgradering eller fornyelse av kraftledninger må det kreves dispensasjon for, dvs. det må søkes om dispensasjon. Fortrinnsvis bør slike tiltak legges til andre områder enn et naturreservat og hvis det er behov for slik oppgradering bør linjen vurderes flyttet ut av naturreservatet. Forvaltningsmyndigheten må kreve at søker utreder dette. Vi foreslår at punktet strykes, slik at man må søke dispensasjon for slike tiltak.

§ 5 pkt b og c: Både ridning/bruk av hest og sykling bør være forbudt.

§ 7 pkt d: Det må føyes til at «den gamle stien må restaureres tilbake til natur.»

§ 7 pkt e: Dette punktet bør strykes. Paragraf 4 bør være tilstrekkelig for det som trengs å gjøres med hovedstien.

§ 7 h: Legge til “og stolper til stolpejakt utenom hovedtursti”.

§ 10: Endre “bør” til “skal”.

§ 11: Statsforvalteren bør være forvaltningsmyndighet.

Videre vern av byens elvedaler

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus arbeider aktivt for å få vernet biologisk viktige partier i andre elvedaler som naturreservat. Varig vern av Lysakerdalen kan bli en mal for slikt videre vernearbeid. Vi har allerede sendt inn konkrete verneforslag langs Ljanselva og i

Mærradalen. Alle elvedalene har rødlistede arter og viktige naturtyper, men ingen er vernet etter naturmangfoldloven. Vi har anmodet byrådet for miljø og samferdsel om å gi Bymiljøetaten i oppdrag å utarbeide en felles verneplan for elvedalene i den «blågrønne» byen. Det er en konkret og meningsfull oppgave, og det er som regel vinn-vinn-tiltak for naturmangfold og folkehelse. Vern med tilhørende forvaltning kan også bedre vannkvaliteten, blant annet gjennom naturlig nitrogenrensing (jfr Oslofjorden). De gode erfaringene fra tilsvarende tiltak (eks. Hovinbekken) bør være en inspirasjon for håndteringen av andre elvedaler og bekkedrag.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I

BÆRUM

Kari Balke Øiseth (sign.),
Styreleder

OSLO VEST

Henninge Torp (sign.),
Styreleder

OSLO OG AKERSHUS

Georg Reiss (sign.),
Styreleder

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
Postboks 325

1502 MOSS

Vår dato: 07.01.2026

Vår ref.: 202404660-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2024/9228

NVE's svar på offentlig ettersyn - Høring av verneforslag - Lysakerdalen - Oslo og Bærum kommuner

Vi viser til melding om høring om verneprosess for [Lysakerdalen](#).

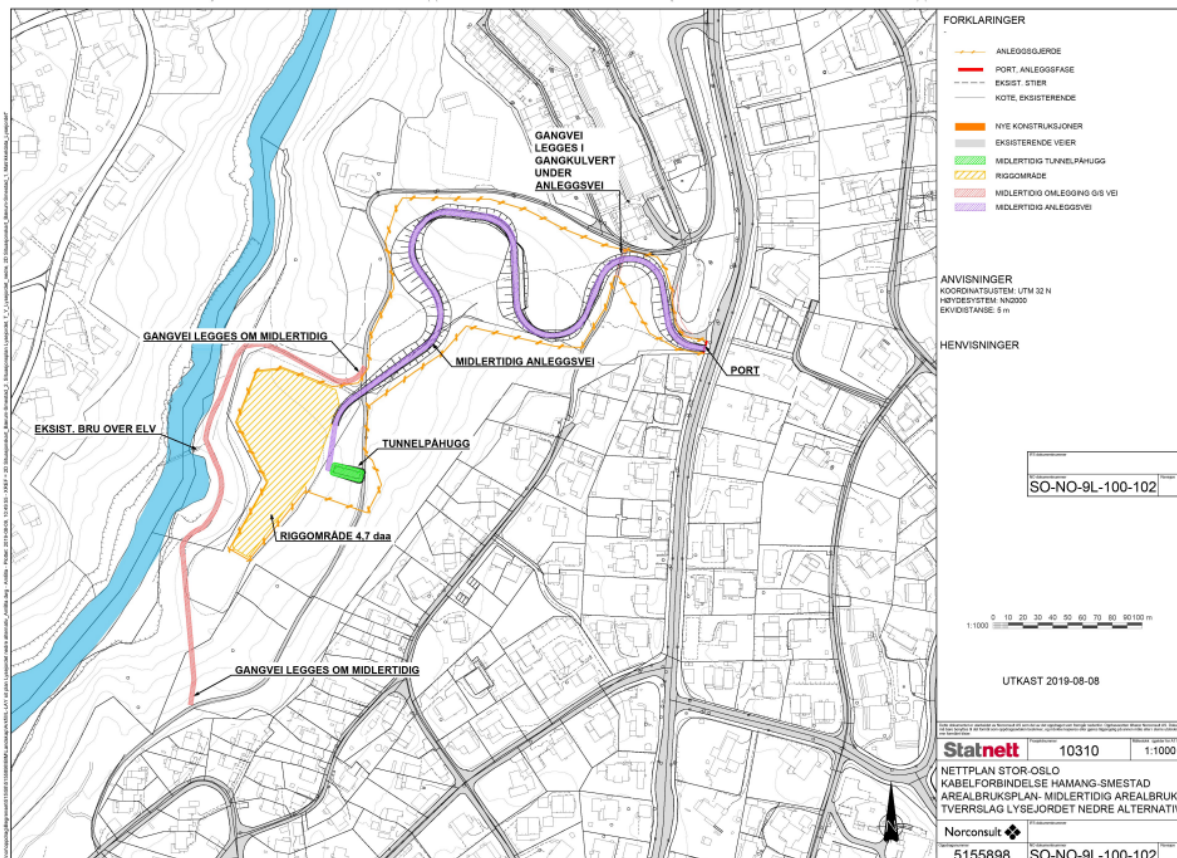
NVE har sett gjennom høringen for det foreslåtte verneområdet med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Det er både regional- og transmisjonsledninger som krysser det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften har standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg. Både Elvia AS og Statnett har uttalt seg i forbindelse med verneforslaget.

Elvia AS ber om å sikre rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg, inkludert nødvendig bruk av motorkjøretøy. Standardbestemmelsene vil dekke dette behovet. Videre ber Elvia AS om unntak for nødvendig skogrydding. Siden sikringshogst er en del av driftsoppgaver, regner NVE at \$4k gir unntak for nødvendig skogrydding.

Energidepartementet har 2. april 2024 gitt Statnett tillatelse om å bygge en ny 420 kV kraftledning som skal erstatte den eksisterende 300 kV Hamang - Bærum – Smestad. Den eksisterende ledningen skal rives. I området ved Lysaker skal den nye ledningen bygges i tunnel med tunnelpåhugg på Lysejordet. Det er gitt konsesjon til midlertidig riggområdet og en anleggsvei (se figuren under). Utbyggingen vil også kreve omlegging av gangvei. Standardbestemmelser dekker ikke etter vår mening behovet knyttet til utbyggingen av den nye kraftledningen. NVE ber statsforvalteren om å tilpasse verneforslaget for å ta hensyn til konsesjonsgitt utbygging av kraftledningen. Vi ber om å inkludere spesifisert dispensasjon for anleggsarbeid og motorferdsel i forbindelse med utbyggingen av den nye kraftledningen i verneforskriften §7. Videre ber vi om spesifisert dispensasjon for sanering av eksisterende kraftledningen med tilhørende motorferdsel.

Vi oppfordrer statsforvalteren til videre tett dialog med Statnett om nødvendige tilpasninger i verneforskriften og avgrensning av verneområdet.



Figur 1. Påhugg, riggområdet og anleggsvei på Lysejordet. Kilde: Konesjonssøknad Statnett

Med hilsen

Sindre Johannes Dragvik
Avdelingsingeniør

Godkjent av Maria Sidelnikova
Seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Kopimottakerliste:

Hillmann, Christian
STATNETT SF



Energidepartementet
ELVIA AS



Hørings svar fra Oslo Elveforum

Til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

E-post: sfospost@statsforvalteren.no

Saksnummer 2024/922

Høringsuttalelse – Forskrift om vern av Lysakerdalen naturreservat

Oslo Elveforum (OE) støtter opprettelsen av Lysakerdalen naturreservat etter naturmangfoldloven.

Elvedalen representerer et sjeldent og svært verdifullt sammenhengende naturområde i et sterkt urbanisert landskap, med dokumenterte naturverdier knyttet til rik edelløvsskog, bekkekløftmiljøer, elveøkosystemer og funksjonen som blågrønn korridor mellom Marka og fjorden.

OE mener at et tydelig, juridisk forankret vern er nødvendig for å sikre området mot framtidige inngrep og belastning, og ser positivt på at verneforslaget gir et helhetlig rammeverk for å ivareta naturmangfoldet på lang sikt.

Samtidig vil OE understreke at Lysakerdalen også er et mye brukt friluftsområde for nærmiljøet, og at dette særpreget – et høyt brukertrykk tett på boligområder – skiller området fra mange andre naturreservater. Dette stiller særlige krav til forvaltning, kommunikasjon og praktisk tilrettelegging innenfor verneformålet.

OE har merket seg høringsuttalelsen fra Lysakervassdragets Venner (LvV), som på bakgrunn av lang erfaring med området peker på utfordringer knyttet til ferdsel, slitasje på stier, skole- og barnehagebruk samt forvaltningsmodell. OE mener det er viktig at denne typen brukererfaringer blir tatt på alvor i det videre arbeidet med forvaltning av området.

Etter OEs syn vil det være avgjørende at det etableres gode arenaer for dialog mellom forvaltningsmyndigheten og berørte bruker- og interesseorganisasjoner. Dette kan bidra til bedre etterlevelse av vernebestemmelsene, redusert konfliktnivå og økt forståelse for verneformålet, samtidig som lokale kunnskaper og erfaringer blir gjort tilgjengelige for forvaltningen.



OE vil særlig peke på betydningen av:

- tydelig og forutsigbar praksis knyttet til ferdsel og enkel tilrettelegging for å begrense slitasje,
- praktiske løsninger for skole- og barnehagebruk som er forenlige med verneformålet,
- samt en forvaltningsplan som konkretiserer hvordan verneforskriften skal praktiseres i et område med høyt brukerpress.

Oslo Elveforum støtter verneforslaget, men oppfordrer til at det i den videre prosessen legges vekt på god medvirkning og dialog med lokale aktører og brukerorganisasjoner, slik at vernet av Lysakerdalen blir bærekraftig over tid.

Men vennlig hilsen

Oslo Elveforum

Helén Svensson

(sign)

Leder

Fra: Bjørn H. Knappskog[bk@oslogk.no]
Sendt: 05.01.2026 15:38:21
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Innspill/merknad til forslag om vern av Lysakerdalen i Bærum og Oslo - saksnummer 2024/9228.

Hei,

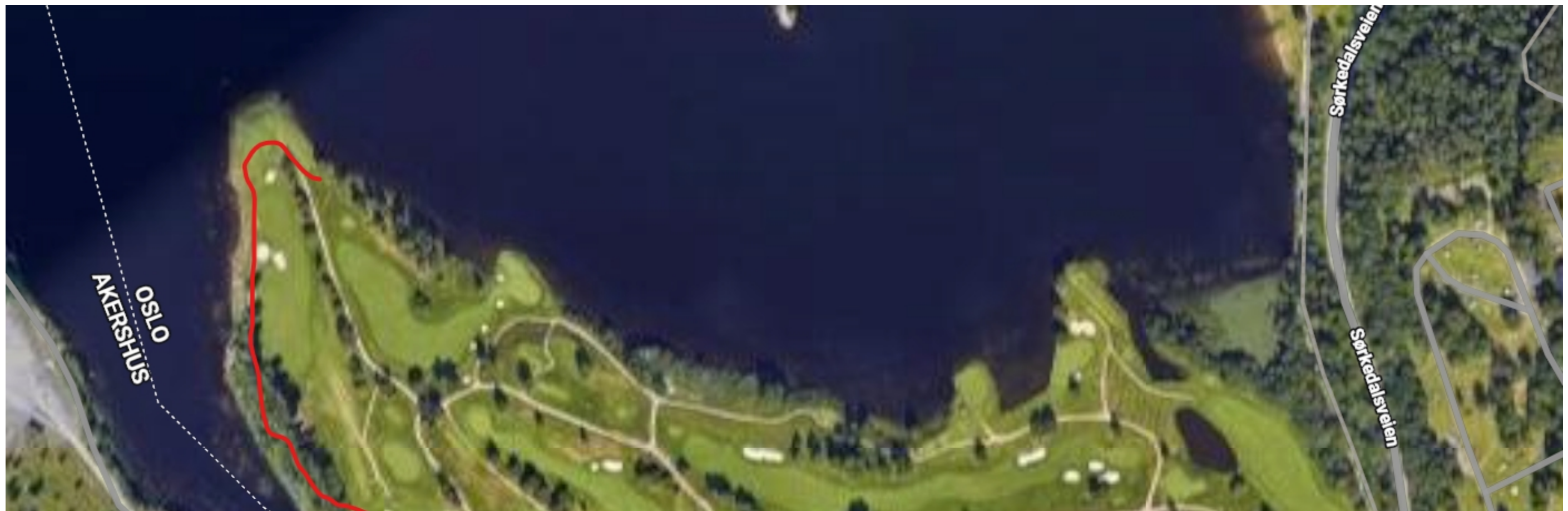
Vi har et innspill til forslag om vern av lysakerdalen i Bærum og Oslo.

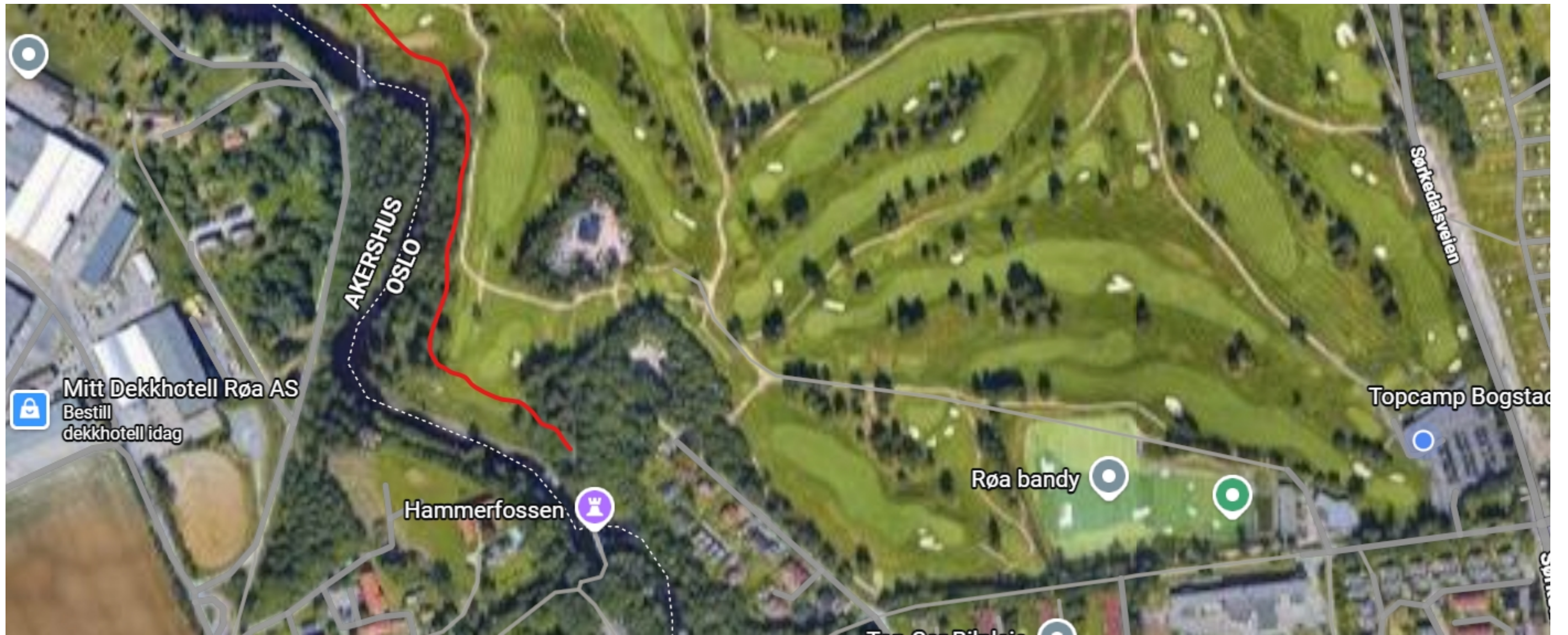
Oslo Golfklubb (idrettslag) har driftet og vedlikeholdt golfbane ved bogstadvannet i 101 år. Om vinteren vedlikeholder vi det som turområdet. Tomten disponeres utifra en festeavtale med Oslo Kommune (vedlagt).

Det er litt vanskelig utifra kartet i sakspapirene å se i eksakt hvor foreslått vernegrense går, og derfor litt vanskelig å se om forslaget vil være i konflikt med drift av golfanlegget. For sikkerhetsskyld er vårt innspill at et eventuelt vern ikke bør forhindre videre drift og/eller vedlikehold av golfbanen. Vår golfbane grenser til dalen øverst ved bogstadvannet, illustrert med rød linje på kartet under. Vårt forslag er at øst-siden av dalen som grenser til golfbanen ikke inngår i det vernede området. Området vil fremdeles være innenfor markagrensen med de føringer det medfører. Et alternativ er at verneområdet trekkes helt ned til elven for å unngå konflikt med drift av golfbanen.

På vegne av Oslo Golfklubb og Bogstad Golfbane AS

Bjørn Halvard Knappskog
Bjørn Knappskog
Daglig leder
Mob: 913 60 063
www.oslogk.no





Politisk behandling av:

Byrådssak 210/2025 - Oslo kommunes høringsuttalelse - Høring av forslag om vern av Lysakerdalen

Sak	Utvalg	Møtedato
04/26	Samferdsels- og miljøutvalget	14.01.2026
20/26	Bystyret	28.01.2026

Bystyrets vedtak:

1.

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Statsforvalterens forslag om vern av Lysakerdalen:

Overordnede merknader

Oslo kommune støtter i all hovedsak opp om verneforslaget, herunder valget av naturreservat som verneform.

Når det gjelder forslag til navn på verneområdet, ser Oslo kommune argumenter både for og mot begge aktuelle forslag; «Lysakerdalen» og «Lysakerelva». «Lysakerelva» er etter kommunens erfaring og oppfatning betydelig mer brukt og bedre kjent både for lokalbefolkningen og Oslos befolkning for øvrig. Oslo kommune støtter imidlertid Statsforvalterens vurdering av at «Lysakerdalen» er mer beskrivende og dekkende for området som foreslås vernet. Oslo kommune tar ikke tydelig stilling til navnevalg for verneområdet, men heller mot «Lysakerdalen» i valget mellom de to ovennevnte.

Oslo kommune vil peke på at det er registrert betydelige naturverdier på flere arealer i privat eie som ligger inntil høringens avgrensning for naturreservatet. Oslo kommune håper at Statsforvalteren gjennom ordningen med frivillig vern, kommer fram til avtaler også med disse grunneierne.

Høringsforslaget omtaler ikke hvem som skal være forvaltningsmyndighet. Oslo kommune vurderer det som hensiktsmessig at Statsforvalteren utpekes som forvaltningsmyndighet, og at det opprettes en rådgivende forvaltningsgruppe bestående av grunneiere, organisasjoner, brukere med flere, som møtes årlig for å gi innspill og råd til forvaltningsmyndigheten. Etter Oslo kommunes erfaring har en slik modell vist seg å fungere godt for forvaltningen av verneområder på Hovedøya.

Lysakerdalen omfatter også høye kulturmiljøverdier, som kommunen forventer blir ivaretatt. Byantikvaren i Oslo vil som fylkeskommunal kulturmiljømyndighet, avgi egen høringsuttalelse om kulturminne- og kulturmiljøverdiene i det foreslåtte verneområdet, og hvordan disse kan ivaretas på best mulig måte. I den grad Byantikvarens uttalelse skiller seg fra Oslo kommunes uttalelse, anmoder vi Statsforvalteren om å ta initiativ til et felles møte med alle relevante etater i Oslo kommune; Bymiljøetaten, Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

Merknader knyttet til bestemmelser i foreslått verneforskrift

§ 1 Formål

I § 1 første ledd bokstav a står det at «*Verdiene er knyttet til gammel og artsrik skog på kalkgrunn med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier, samt fosseberg og økosystemet i elvevannmassene*». Berggrunnen i den nordligste delen av området består blant annet av kalkfattig basalt. For berggrunnen i den sørlige delen er «kalkrik» en mer dekkende betegnelse enn «*kalkgrunn*». Ikke hele området består av gammel skog, og det bør framgå at opplistingen ikke er uttømmende. For at det ikke skal oppstå tvil om at også skogen i den nordlige delen og mindre arealer med yngre skog er verdifull, foreslår Oslo kommune at ordlyden endres til «*Verdiene er **særlig** knyttet til gammel og artsrik skog, delvis på kalkrik grunn, med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier (...)*».

§ 3 Vernebestemmelser

§ 3 annet ledd bokstav a innledes med følgende setning; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse*». Oslo kommune mener det bør komme fram at bestemmelsen også gjelder liggende døde trestammer, som er et svært viktig element for mange arter. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær (**både stående og liggende**), er vernet mot skade og ødeleggelse*».

§ 3 annet ledd bokstav c innledes med følgende setning; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall, (...)*». Dumping av hageavfall og spredning av fremmede arter fra dette er et betydelig problem i området i dag, og det truer verneverdiene på sikt. Det bør framkomme tydelig at forbudet inkluderer hageavfall. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall (**inkludert hageavfall**), (...)*».

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§ 4 første ledd bokstav d lister opp «*vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å justere denne bestemmelsen til «***drift** og vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, **skilt**, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*».

§ 4 første ledd bokstav f lister opp «*enkel tilrettelegging i form av oppføring av klopper og rekkverk langs hovedturtrasé som avmerket på vernekartet så lenge tiltaket er innenfor samme bredde som stien har på vernetidspunktet og ikke skader verneverdiene*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å inkludere også drenering i denne bestemmelsen. Forsiktig grøf팅/drenering og mindre stikkerør på tvers av turvei/sti er enkle tiltak som hindrer erosjon, og som dermed gir mindre skade. Det er også mindre inngripende enn klopplegging. Oslo kommune foreslår også å inkludere skilt, men samtidig må disse kunne etableres utenfor stien, for at de ikke skal være til hinder for ferdsel.

§ 4 første ledd bokstav k gir et generelt unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd for «drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet». Oslo kommune mener det bør stilles krav i bestemmelsene om at det skal være dialog mellom kraftselskap/entreprenør og forvaltningsmyndigheten når det skal gjennomføres rydding av vegetasjon langs kraftlinjer. Det er truede arter og andre verneverdier tett opp til disse linjene, og det er behov for å sikre at linjeryddingen ikke er mer omfattende enn nødvendig og ikke skader verneverdiene.

§ 5 Regulering av ferdsel

I § 5 annet ledd bokstav a bør det presiseres at forbudet mot motorisert ferdsel, herunder landing og start med luftfartøy, inkluderer bruk av droner.

I henhold til § 5 annet ledd bokstav c er sykling forbudt utenom på eksisterende stier. Oslo kommune vil påpeke at sykling kan utgjøre stor slitasje på skogbunn, vegetasjon og røtter, og bør vurderes begrenset på lik linje med ridning og bruk av hest, jf. § 5 annet ledd bokstav b.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

I § 6 annet ledd bokstav d og e bør det stilles krav om at det ved nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og akutte hendelser på eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur så langt som mulig skal benyttes miljøforsvarlige teknikker som påfører minst mulig skade på vegetasjon, inkludert trær og røtter. Dette inkluderer ikke bare bruk av kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten, men også for eksempel montering av stammevern og midlertidig bærelag som beskytter trestammer og trerøtter mot skade.

Videre vil Oslo kommune bemerke at det er behov for å kunne gjennomføre drift og vedlikehold av flere typer eksisterende infrastruktur, ikke bare den som er knyttet til vann- og avløpssystemer. På bakgrunn av dette foreslår Oslo kommune følgende endring til § 6 annet ledd bokstav d; «**nødvendig motorferdsel på eksisterende stier med kjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten, i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur samt eksisterende bruer, veier og stier, inkludert trapper, klopper, gjerder, rekkverk og skilt**».

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

I henhold til § 7 første ledd bokstav g kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig felling av enkelttrær som utgjør en sikkerhetsrisiko. Oslo kommune vil bemerke at det av hensyn til sikkerhet kan være behov for å felle risikotrær på kort varsel. Det er uheldig dersom kommunen må sende søknad og avvente svar før tiltak kan iverksettes. Oslo kommune foreslår derfor at forvaltningsmyndigheten gir en generell tillatelse (med vilkår) til at kommunene kan gjøre tiltak i forbindelse med enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko langs hovedturtraséen, slik at akutte situasjoner kan håndteres raskt.

I henhold til § 7 første ledd bokstav n kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med ulike aktiviteter omtalt i forskriften. Oslo kommune mener det trolig vil være behov for nødvendig motorferdsel i forbindelse med «forsiktig rydding av trær og busker ved utsiktspunkter som angitt på vernekartet», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav f, og «felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav g. Oslo kommune foreslår at disse også nevnes i bokstav n.

Store deler av det foreslåtte verneområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Forskriften tar ikke høyde for gjennomføring av eventuelle sikringstiltak eller gjenoppbygging etter en

skredhendelse. Slike tiltak kan komme i konflikt med forskriftens formål, noe som kan gjøre det vanskelig å få dispensasjon etter § 8. Samtidig kan tiltak være avgjørende for å opprettholde allmennhetens tilgjengelighet til området. Oslo kommune anbefaler derfor at det vurderes å legge til en bestemmelse i § 7 som åpner for sikringstiltak og tilbakeføring av terreng etter skredhendelser.

2.

Tilleggsforslag § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene, bokstav l. Det vises til at Statsnetts pågående prosess med å legge høyspentkabel i bakken potensielt vil skjære gjennom verneområdet ved Lysejordet som er et spesielt sårbart område, bl.a. med den utvalgte naturtypen kalk-lindeskog. Vern av Lysakerdalen bør medføre at Statnett utreder alternative traséer slik at verneverdiene i naturreservatet beholdes i mest mulig urørt tilstand.

Bystyrets behandling 28.01.2026:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i samferdsels- og miljøutvalget:

Alternativt forslag fra Ingeborg Bjørnevik (F):

3.

Oslo kommune avgir en revidert høringsuttalelse til Statsforvalterens forslag om vern av Lysakerdalen med følgende endringer:

Oslo kommune slutter opp om at vern av Lysakerdalen bør innrettes med landskapsvern som verneform. Dette med formål om å ivareta intensjonen med å verne området, samtidig som man ivaretar det lokale handlingsrommet for å opprettholde aktiviteter som utelukkes med naturvern og som åpnes for med landskapsvern som verneform, herunder beite, skogbruk, ferdsel og tradisjonelt vedlikehold.

Landskapsvern er en egnet verneform når formålet er å ivareta naturområder, og samtidig bevare kulturlandskap som skal holdes åpent for allmenheten og i videre bruk. Landskapsvern beskytter det visuelle landskapet og kulturhistoriske trekk, ikke nødvendigvis etter art eller naturtype som er i tråd med naturvernsform. Oslo kommune mener dermed landskapsvern vil være en mer formålstjenlig verneform for Lysakerelva, hvor industri, fabrikkbygninger og infrastruktur preger nærområdet.

I høringsuttalelsen skal det vises til Statnetts pågående prosess med å legge høyspentkabel i bakken potensielt vil intervenere i verneområdet ved Lysejordet. Lysejordet er et yndet rekreasjonsområde, og er særlig sårbart område med henvisning til kalk-lindeskog som preger nærområdet. Vern av Lysakerdalen bør medføre at Statnett utreder alternative traseer slik at verneverdiene i landskapsvernet skånes mest mulig.

I høringsuttalelsen skal Oslo kommune vektlegge at forvaltningsorganet for landskapsvernområdet skal foreligge hos Oslo og Bærum kommune som hovedsakelig er berørt av verneforslaget.

Votering:

Samferdsels- og miljøutvalgets innstilling, punkt 1, ble vedtatt mot 3 stemmer, F, som stemte for eget alternativt forslag, punkt 3.

Samferdsels- og miljøutvalgets innstilling, punkt 2, ble vedtatt mot 11 stemmer (A).

Samferdsels- og miljøutvalgets innstilling:

1.

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Statsforvalterens forslag om vern av Lysakerdalen:

Overordnede merknader

Oslo kommune støtter i all hovedsak opp om verneforslaget, herunder valget av naturreservat som verneform.

Når det gjelder forslag til navn på verneområdet, ser Oslo kommune argumenter både for og mot begge aktuelle forslag; «Lysakerdalen» og «Lysakerelva». «Lysakerelva» er etter kommunens erfaring og oppfatning betydelig mer brukt og bedre kjent både for lokalbefolkningen og Oslos befolkning for øvrig. Oslo kommune støtter imidlertid Statsforvalterens vurdering av at «Lysakerdalen» er mer beskrivende og dekkende for området som foreslås vernet. Oslo kommune tar ikke tydelig stilling til navnevalg for verneområdet, men heller mot «Lysakerdalen» i valget mellom de to ovennevnte.

Oslo kommune vil peke på at det er registrert betydelige naturverdier på flere arealer i privat eie som ligger inntil høringens avgrensing for naturreservatet. Oslo kommune håper at Statsforvalteren gjennom ordningen med frivillig vern, kommer fram til avtaler også med disse grunneierne.

Høringsforslaget omtaler ikke hvem som skal være forvaltningsmyndighet. Oslo kommune vurderer det som hensiktsmessig at Statsforvalteren utpekes som forvaltningsmyndighet, og at det opprettes en rådgivende forvaltningsgruppe bestående av grunneiere, organisasjoner, brukere med flere, som møtes årlig for å gi innspill og råd til forvaltningsmyndigheten. Etter Oslo kommunes erfaring har en slik modell vist seg å fungere godt for forvaltningen av verneområder på Hovedøya.

Lysakerdalen omfatter også høye kulturmiljøverdier, som kommunen forventer blir ivaretatt. Byantikvaren i Oslo vil som fylkeskommunal kulturmiljømyndighet, avgi egen høringsuttalelse om kulturminne- og kulturmiljøverdiene i det foreslåtte verneområdet, og hvordan disse kan ivaretas på best mulig måte. I den grad Byantikvarens uttalelse skiller seg fra Oslo kommunes uttalelse, anmoder vi Statsforvalteren om å ta initiativ til et felles møte med alle relevante etater i Oslo kommune; Bymiljøetaten, Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

Merknader knyttet til bestemmelser i foreslått verneforskrift

§ 1 Formål

I § 1 første ledd bokstav a står det at «*Verdiene er knyttet til gammel og artsrik skog på kalkgrunn med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier, samt fosseberg og økosystemet i elvevannmassene*». Berggrunnen i den nordligste delen av området består blant annet av kalkfattig basalt. For berggrunnen i den sørlige delen er «kalkrik» en mer dekkende betegnelse enn «*kalkgrunn*». Ikke hele området består av gammel skog, og det bør framgå at oppstillingen ikke er uttømmende. For at det ikke skal

oppstå tvil om at også skogen i den nordlige delen og mindre arealer med yngre skog er verdifull, foreslår Oslo kommune at ordlyden endres til «*Verdiene er **særlig** knyttet til gammel og artsrik skog, delvis på kalkrik grunn, med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier (...)*».

§ 3 Vernebestemmelser

§ 3 annet ledd bokstav a innledes med følgende setning; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse*». Oslo kommune mener det bør komme fram at bestemmelsen også gjelder liggende døde trestammer, som er et svært viktig element for mange arter. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær (**både stående og liggende**), er vernet mot skade og ødeleggelse*».

§ 3 annet ledd bokstav c innledes med følgende setning; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall, (...)*». Dumping av hageavfall og spredning av fremmede arter fra dette er et betydelig problem i området i dag, og det truer verneverdiene på sikt. Det bør framkomme tydelig at forbudet inkluderer hageavfall. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall (**inkludert hageavfall**), (...)*».

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§ 4 første ledd bokstav d lister opp «*vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å justere denne bestemmelsen til «***drift** og vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, **skilt**, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*».

§ 4 første ledd bokstav f lister opp «*enkel tilrettelegging i form av oppføring av klopper og rekkverk langs hovedturtrasé som avmerket på vernekartet så lenge tiltaket er innenfor samme bredde som stien har på vernetidspunktet og ikke skader verneverdiene*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å inkludere også drenering i denne bestemmelsen. Forsiktig grøfting/drenering og mindre stikkerør på tvers av turvei/sti er enkle tiltak som hindrer erosjon, og som dermed gir mindre skade. Det er også mindre inngripende enn klopplegging. Oslo kommune foreslår også å inkludere skilt, men samtidig må disse kunne etableres utenfor stien, for at de ikke skal være til hinder for ferdsel.

§ 4 første ledd bokstav k gir et generelt unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd for «*drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet*». Oslo kommune mener det bør stilles krav i bestemmelsene om at det skal være dialog mellom kraftselskap/entreprenør og forvaltningsmyndigheten når det skal gjennomføres rydding av vegetasjon langs kraftlinjer. Det er truede arter og andre verneverdier tett opp til disse linjene, og det er behov for å sikre at linjeryddingen ikke er mer omfattende enn nødvendig og ikke skader verneverdiene.

§ 5 Regulering av ferdsel

I § 5 annet ledd bokstav a bør det presiseres at forbudet mot motorisert ferdsel, herunder landing og start med luftfartøy, inkluderer bruk av droner.

I henhold til § 5 annet ledd bokstav c er sykling forbudt utenom på eksisterende stier. Oslo kommune vil påpeke at sykling kan utgjøre stor slitasje på skogbunn, vegetasjon og røtter, og bør vurderes begrenset på lik linje med ridning og bruk av hest, jf. § 5 annet ledd bokstav b.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

I § 6 annet ledd bokstav d og e bør det stilles krav om at det ved nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og akutte hendelser på eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur så langt som mulig skal benyttes miljøforsvarlige teknikker som påfører minst mulig skade på vegetasjon, inkludert trærers røtter. Dette inkluderer ikke bare bruk av kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten, men også for eksempel montering av stammevern og midlertidig bærelag som beskytter trestammer og trerøtter mot skade.

Videre vil Oslo kommune bemerke at det er behov for å kunne gjennomføre drift og vedlikehold av flere typer eksisterende infrastruktur, ikke bare den som er knyttet til vann- og avløpssystemer. På bakgrunn av dette foreslår Oslo kommune følgende endring til § 6 annet ledd bokstav d; «*nødvendig motorferdsel på eksisterende stier med kjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten, i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur **samt eksisterende bruer, veier og stier, inkludert trapper, klopper, gjerder, rekkverk og skilt***».

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

I henhold til § 7 første ledd bokstav g kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig felling av enkelttrær som utgjør en sikkerhetsrisiko. Oslo kommune vil bemerke at det av hensyn til sikkerhet kan være behov for å felle risikotrær på kort varsel. Det er uheldig dersom kommunen må sende søknad og avvente svar før tiltak kan iverksettes. Oslo kommune foreslår derfor at forvaltningsmyndigheten gir en generell tillatelse (med vilkår) til at kommunene kan gjøre tiltak i forbindelse med enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko langs hovedturtraséen, slik at akutte situasjoner kan håndteres raskt.

I henhold til § 7 første ledd bokstav n kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med ulike aktiviteter omtalt i forskriften. Oslo kommune mener det trolig vil være behov for nødvendig motorferdsel i forbindelse med «*forsiktig rydding av trær og busker ved utsiktspunkter som angitt på vernekartet*», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav f, og «*felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko*», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav g. Oslo kommune foreslår at disse også nevnes i bokstav n.

Store deler av det foreslåtte verneområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Forskriften tar ikke høyde for gjennomføring av eventuelle sikringstiltak eller gjenoppbygging etter en skredhendelse. Slike tiltak kan komme i konflikt med forskriftens formål, noe som kan gjøre det vanskelig å få dispensasjon etter § 8. Samtidig kan tiltak være avgjørende for å opprettholde allmennhetens tilgjengelighet til området. Oslo kommune anbefaler derfor at det vurderes å legge til en bestemmelse i § 7 som åpner for sikringstiltak og tilbakeføring av terreng etter skredhendelser.

2.

Tilleggsforslag § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene, bokstav l. Det vises til at Statsnetts pågående prosess med å legge høyspentkabel i bakken potensielt vil skjære gjennom verneområdet ved Lysejordet som er et spesielt sårbart område, bl.a. med den utvalgte naturtypen kalk-lindeskog. Vern av Lysakerdalen bør medføre at Statnett utreder alternative traséer slik at verneverdiene i naturreservatet beholdes i mest mulig urørt tilstand.

Samferdsels- og miljøutvalgets behandling 14.01.2026:

FORSLAG:

Alternativt forslag fra Ingeborg Bjørnevik (F):

3.

Oslo kommune avgir en revidert høringsuttalelse til Statsforvalterens forslag om vern av Lysakerdalen med følgende endringer: Oslo kommune slutter opp om at vern av Lysakerdalen bør innrettes med landskapsvern som verneform. Dette med formål om å ivareta intensjonen med å verne området, samtidig som man ivaretar det lokale handlingsrommet for å opprettholde aktiviteter som utelukkes med naturvern og som åpnes for med landskapsvern som verneform, herunder beite, skogbruk, ferdsel og tradisjonelt vedlikehold. Landskapsvern er en egnet verneform når formålet er å ivareta naturområder, og samtidig bevare kulturlandskap som skal holdes åpent for allmenheten og i videre bruk. Landskapsvern beskytter det visuelle landskapet og kulturhistoriske trekk, ikke nødvendigvis etter art eller naturtype som er i tråd med naturvernsform. Oslo kommune mener dermed landskapsvern vil være en mer formålstjenlig verneform for Lysakerelva, hvor industri, fabrikkbygninger og infrastruktur preger nærområdet. I høringsuttalelsen skal det vises til Statnetts pågående prosess med å legge høyspentkabel i bakken potensielt vil intervensjoner i verneområdet ved Lysejordet. Lysejordet er et yndet rekreasjonsområde, og er særlig sårbart område med henvisning til kalk-lindeskog som preger nærområdet. Vern av Lysakerdalen bør medføre at Statnett utreder alternative traseer slik at verneverdiene i landskapsvernet skånes mest mulig. I høringsuttalelsen skal Oslo kommune vektlegge at forvaltningsorganet for landskapsvernområdet skal foreligge hos Oslo og Bærum kommune som hovedsakelig er berørt av verneforslaget.

Tilleggsforslag fra Mari Rise Knutsen (R):

2.

Tilleggsforslag § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene, bokstav I. Det vises til at Statsnetts pågående prosess med å legge høyspentkabel i bakken potensielt vil skjære gjennom verneområdet ved Lysejordet som er et spesielt sårbart område, bl.a. med den utvalgte naturtypen kalk-lindeskog. Vern av Lysakerdalen bør medføre at Statnett utreder alternative traséer slik at verneverdiene i naturreservatet beholdes i mest mulig urørt tilstand.

Votering:

Fs alternative forslag, punkt 3 fikk 1 stemme (F).

Rs tilleggsforslag, punkt 2 fikk 7 stemmer (H, V og R).

Byrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Byrådets innstilling:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Statsforvalterens forslag om vern av Lysakerdalen:

Overordnede merknader

Oslo kommune støtter i all hovedsak opp om verneforslaget, herunder valget av naturreservat som verneform.

Når det gjelder forslag til navn på verneområdet, ser Oslo kommune argumenter både for og mot begge aktuelle forslag; «Lysakerdalen» og «Lysakerelva». «Lysakerelva» er etter kommunens erfaring og oppfatning betydelig mer brukt og bedre kjent både for lokalbefolkningen og Oslos befolkning for øvrig. Oslo kommune støtter imidlertid Statsforvalterens vurdering av at «Lysakerdalen» er mer beskrivende og dekkende for området som foreslås vernet. Oslo kommune tar ikke tydelig stilling til navnevalg for verneområdet, men heller mot «Lysakerdalen» i valget mellom de to ovennevnte.

Oslo kommune vil peke på at det er registrert betydelige naturverdier på flere arealer i privat eie som ligger inntil høringens avgrensning for naturreservatet. Oslo kommune håper at Statsforvalteren gjennom ordningen med frivillig vern, kommer fram til avtaler også med disse grunneierne.

Høringsforslaget omtaler ikke hvem som skal være forvaltningsmyndighet. Oslo kommune vurderer det som hensiktsmessig at Statsforvalteren utpekes som forvaltningsmyndighet, og at det opprettes en rådgivende forvaltningsgruppe bestående av grunneiere, organisasjoner, brukere med flere, som møtes årlig for å gi innspill og råd til forvaltningsmyndigheten. Etter Oslo kommunes erfaring har en slik modell vist seg å fungere godt for forvaltningen av verneområder på Hovedøya.

Lysakerdalen omfatter også høye kulturmiljøverdier, som kommunen forventer blir ivaretatt. Byantikvaren i Oslo vil som fylkeskommunal kulturmiljømyndighet, avgi egen høringsuttalelse om kulturminne- og kulturmiljøverdiene i det foreslåtte verneområdet, og hvordan disse kan ivaretas på best mulig måte. I den grad Byantikvarens uttalelse skiller seg fra Oslo kommunes uttalelse, anmoder vi Statsforvalteren om å ta initiativ til et felles møte med alle relevante etater i Oslo kommune; Bymiljøetaten, Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

Merknader knyttet til bestemmelser i foreslått verneforskrift

§ 1 Formål

I § 1 første ledd bokstav a står det at «*Verdiene er knyttet til gammel og artsrik skog på kalkgrunn med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier, samt fosseberg og økosystemet i elvevannmassene*». Berggrunnen i den nordligste delen av området består blant annet av kalkfattig basalt. For berggrunnen i den sørlige delen er «kalkrik» en mer dekkende betegnelse enn «kalkgrunn». Ikke hele området består av gammel skog, og det bør framgå at opplistingen ikke er uttømmende. For at det ikke skal oppstå tvil om at også skogen i den nordlige delen og mindre arealer med yngre skog er verdifull, foreslår Oslo kommune at ordlyden endres til «*Verdiene er **særlig** knyttet til gammel og artsrik skog, **delvis på kalkrik grunn, med mye dødt trevirke i ulike nedbrytningsstadier (...)***».

§ 3 Vernebestemmelser

§ 3 annet ledd bokstav a innledes med følgende setning; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse*». Oslo kommune mener det bør komme fram at bestemmelsen også gjelder liggende døde trestammer, som er et svært viktig element for mange arter. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær (**både stående og liggende**), er vernet mot skade og ødeleggelse*».

§ 3 annet ledd bokstav c innledes med følgende setning; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall, (...)*». Dumping av hageavfall og spredning av fremmede arter fra dette er et betydelig problem i området i dag, og det truer verneverdiene på sikt.

Det bør framkomme tydelig at forbudet inkluderer hageavfall. Oslo kommune foreslår følgende endring; «*Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) henleggelse av avfall (inkludert hageavfall), (...)*».

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§ 4 første ledd bokstav d lister opp «*vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å justere denne bestemmelsen til «**drift og vedlikehold av eksisterende dammer, bruer, veier, stier, trapper, klopper, skilt, gjerder, rekkverk, rassikring og andre lovlig oppførte anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet**».

§ 4 første ledd bokstav f lister opp «*enkel tilrettelegging i form av oppføring av klopper og rekkverk langs hovedturtrasé som avmerket på vernekartet så lenge tiltaket er innenfor samme bredde som stien har på vernetidspunktet og ikke skader verneverdiene*» som unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd. Oslo kommune foreslår å inkludere også drenering i denne bestemmelsen. Forsiktig grøfting/drenering og mindre stikkør på tvers av turvei/sti er enkle tiltak som hindrer erosjon, og som dermed gir mindre skade. Det er også mindre inngripende enn klopplegging. Oslo kommune foreslår også å inkludere skilt, men samtidig må disse kunne etableres utenfor stien, for at de ikke skal være til hinder for ferdsel.

§ 4 første ledd bokstav k gir et generelt unntak fra vernebestemmelsene i § 3 andre ledd for «*drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet*». Oslo kommune mener det bør stilles krav i bestemmelsene om at det skal være dialog mellom kraftselskap/entreprenør og forvaltningsmyndigheten når det skal gjennomføres rydding av vegetasjon langs kraftlinjer. Det er truede arter og andre verneverdier tett opp til disse linjene, og det er behov for å sikre at linjeryddingen ikke er mer omfattende enn nødvendig og ikke skader verneverdiene.

§ 5 Regulering av ferdsel

I § 5 annet ledd bokstav a bør det presiseres at forbudet mot motorisert ferdsel, herunder landing og start med luftfartøy, inkluderer bruk av droner.

I henhold til § 5 annet ledd bokstav c er sykling forbudt utenom på eksisterende stier. Oslo kommune vil påpeke at sykling kan utgjøre stor slitasje på skogbunn, vegetasjon og røtter, og bør vurderes begrenset på lik linje med ridning og bruk av hest, jf. § 5 annet ledd bokstav b.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

I § 6 annet ledd bokstav d og e bør det stilles krav om at det ved nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og akutte hendelser på eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur så langt som mulig skal benyttes miljøforsvarlige teknikker som påfører minst mulig skade på vegetasjon, inkludert trærers røtter. Dette inkluderer ikke bare bruk av kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten, men også for eksempel montering av stammevern og midlertidig bærelag som beskytter trestammer og trerøtter mot skade.

Videre vil Oslo kommune bemerke at det er behov for å kunne gjennomføre drift og vedlikehold av flere typer eksisterende infrastruktur, ikke bare den som er knyttet til vann- og avløpssystemer. På bakgrunn av dette foreslår Oslo kommune følgende endring til § 6 annet ledd bokstav d; «**nødvendig motorferdsel på eksisterende stier med kjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten, i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur samt eksisterende bruer, veier og stier, inkludert trapper, klopper, gjerder, rekkverk og skilt**».

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

I henhold til § 7 første ledd bokstav g kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig felling av enkelttrær som utgjør en sikkerhetsrisiko. Oslo kommune vil bemerke at det av hensyn til sikkerhet kan være behov for å felle risikotrær på kort varsel. Det er uheldig dersom kommunen må sende søknad og avvente svar før tiltak kan iverksettes. Oslo kommune foreslår derfor at forvaltningsmyndigheten gir en generell tillatelse (med vilkår) til at kommunene kan gjøre tiltak i forbindelse med enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko langs hovedturtraséen, slik at akutte situasjoner kan håndteres raskt.

I henhold til § 7 første ledd bokstav n kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med ulike aktiviteter omtalt i forskriften. Oslo kommune mener det trolig vil være behov for nødvendig motorferdsel i forbindelse med «*forsiktig rydding av trær og busker ved utsiktspunkter som angitt på vernekartet*», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav f, og «*felling av enkelttrær som utgjør sikkerhetsrisiko*», som er nevnt i § 7 første ledd bokstav g. Oslo kommune foreslår at disse også nevnes i bokstav n.

Store deler av det foreslåtte verneområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Forskriften tar ikke høyde for gjennomføring av eventuelle sikringstiltak eller gjenoppbygging etter en skredhendelse. Slike tiltak kan komme i konflikt med forskriftens formål, noe som kan gjøre det vanskelig å få dispensasjon etter § 8. Samtidig kan tiltak være avgjørende for å opprettholde allmennhetens tilgjengelighet til området. Oslo kommune anbefaler derfor at det vurderes å legge til en bestemmelse i § 7 som åpner for sikringstiltak og tilbakeføring av terreng etter skredhendelser.

Sammendrag:

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har foreslått å verne Lysakerdalen som naturreservat etter naturmangfoldloven. Lysakerdalen er en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkekløft i lavlandet, med mange truede og sjeldne arter, både på land og i vann. Det foreslåtte verneområdet ligger i Oslo og Bærum kommuner, som sammen med to private grunneiere har tilbudt eget areal for vern.

Vedlegg:

- Byrådssak 210 av 18.12.2025 - Oslo kommunes høringsuttalelse - Høring av forslag om vern av Lysakerdalen
- 210 1. Høring av verneforslag - Frivillig vern av skog - Lysakerdalen - Lysakervassdraget - Oslo og Bærum
- 210 2. Høringsdokument
- 210 3. Forslag til vernekart
- 210 4. Forslag til verneforskrift
- 210 5. Liste over mottakere



AKERSHUS OG OSLO ORIENTERINGSKRETS

Ullevål 05.01.2026

Til: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Fra: Akershus og Oslo orienteringskrets

Dato: 5.1.2026

Innspill til «Forslag verneforskrift Lysakerdalen naturreservat».

Orienteringsidretten er avhengig av god tilgang til skogsområdene blant annet i Oslo og Bærum for å utøve våre aktiviteter. Området langs Lysakerelva inngår i det som for oss er et verdifullt aktivitets- og rekreasjonsområde. Ved vern av Lysakerdalen er det derfor viktig at våre aktiviteter kan gjennomføres. I Lysakerdalen er det orienteringsposter for turorientering som utgjør hovedaktiviteten.

Vi støtter etableringen av Lysakerelva naturreservat, såfremt marka-basert idrett og friluftsliv blir hensyntatt på riktig måte for den store befolkningen som har det foreslåtte verneområdet som sitt nærmiljø. Akershus og Oslo orienteringskrets opplever at o-idretten har blitt hensyntatt på en god måte i prosessen med vern av Østmarka, og våre foreløpige erfaringer med praksis fra vernemyndighetene er også svært god.

Vårt innspill er derfor at forslaget til vernebestemmelsen for Lysakerdalen

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

*Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til
h. utsetting av orienteringsposter*

omskrives til samme ordlyd som det som er angitt i «Forskrift om vern av Østmarka friluftslivsområde, Oslo kommune, Oslo og Nordre Follo kommuner, Viken»

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

o. utplassering av poster for turorientering, orienteringsløp samt kjentmannsposter, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes

Med vennlig hilsen

AOOK VDG og miljørådet

Katrine Bakke

Postadresse

0840 Oslo

Besøksadresse

Idrettens Hus, Ullevål
0840 Oslo

Telefon

93 48 31 65
akershus.oslo@orientering.no

Bankgiro

1286.52.49096
orgnr. 982 731 372



Ref: 2024/9228

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

sfospost@statsforvalteren.no

Kopi: OOFs medlemmer

4. januar 2026

OOFs HØRINGSUTTALELSE TIL:

VERN AV LYSAKERDALEN

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er et samarbeidsorgan der medlemmene består av 14 kommuner, to fylkeskommuner (Akershus og Oslo) og 44 frivillige natur, idrett, friluftsliv og nærmiljø-organisasjoner i Oslo og Akershus. OOF har som formål å arbeide for friluftsliv og naturvern i regionen.

INNLEDNING

OOF støtter opprettelsen av et naturreservat i Lysakerdalen. Området har store naturverdier på høyeste nasjonalt nivå (4 stjerner).

Lysakerdalen er samtidig et svært viktig friluftslivsområde, jmf. side 11 i forslaget til verneplan; "området er svært attraktivt for friluftsliv og rekreasjon, og stadig flere tar det i bruk". Området er viktig for befolkningens trivsel og folkehelse.

OOF mener derfor at det er viktig å finne gode avveininger mellom naturvern og friluftsliv.

Det utarbeides nå en interkommunal forvaltningsplan (Oslo og Bærum) for hele området, også de delene som er utenfor det foreslåtte verneområdet. En forvaltningsplan for det foreslåtte verneområdet vil etter hva vi har forstått bli samordnet med den kommunale.

OOF mener at verneplanen i ganske stor grad sikrer en god balanse mellom bruk og vern, men vi har allikevel noen kommentarer og forslag til justeringer:

KOMMENTARER TIL KUNNSKAPSGRUNNLAGET

FRILUFTSLIVSINTERESSENE BØR SYNLIGGJØRES BEDRE

OOF mener friluftslivet i området bør synliggjøres bedre, f.eks. ved kart med de viktigste ferdselsårene (stier og turveier), rasteplasser, badeplasser, utsiktspunkter osv. Også standarden på ferdselsårene burde vært synliggjort, særlig fordi de varierer mye. Kartet burde også vise konfliktområdene, f.eks. der slitasjen er stor o.l.

Det burde også framkomme av planen om Statsforvalteren har lagt til grunn kommunenes egen kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder (som ligger tilgjengelig i Miljødirektoratets Naturbase).

TRUSLENE ER IKKE BESKREVET

OOF mener at det er uheldig for den videre forvaltningen av området at truslene mot verneverdiene i liten grad er beskrevet i planen.

BRUKEN AV OMRÅDET

Når det gjelder bruken av området, så synes vi at verneplanen har mangler. Den burde vært tydeligere på omfanget av bruk, konfliktområder med slitasje, flerbrukskonflikter o.l. Den burde også inneholde en beskrivelse av hvilke grupper som i dag, av ulike årsaker, ikke har god tilgang til området.

Aktiviteter som f.eks. bading i elva, skolenes og idrettens bruk av området til f.eks. orientering o.l. burde vært belyst på en grundigere måte.

KOMMENTARER TIL FORSLAGET TIL VERNEFORSKRIFT

FORMÅLET

OOF mener at områdets viktige betydning for friluftslivet bør synliggjøres i naturreservatets formålparagraf, slik det nå gjøres i mange tilsvarende formålparagrafer for nye naturreservater: "Det skal samtidig tas hensyn til bruk av naturreservatet til idretts- og friluftslivsformål som ikke forringer verneverdiene nevnt i første ledd."

TILRETTELEGGING FOR FRILUFTSLIV

OOF har følgende generelle målsettinger for tilrettelegging: 1 Den skal beskytte naturen mot slitasje o.l. som følge av f.eks. høy bruk, 2. den skal sikre alle grupper et godt tilbud og 3. tilretteleggingen må ikke være mer omfattende en nødvendig og skal ikke skade viktige natur- eller opplevelsesverdier.

I et naturreservat må det selvsagt tas ekstra hensyn til verneverdiene, og en må unngå tilrettelegging som går ut over disse.

Den foreslåtte verneforskriften gir rom for en sammenhengende turvei langs elva, som kan vedlikeholdes og tilrettelegges, men ikke utvides i bredde. Den gir også rom for å vedlikeholde andre stier på samme nivå som tidligere, f.eks. stier og trapper med rekkverk, på Bærumssiden.

OOF ber i tillegg om at det tas høyde for følgende i forskriften:

- En mulighet for opparbeidelse av en sammenhengende turvei med barnevogn-standard.
- En mulighet for vedlikehold av eksisterende bade- og rasteplasser langs elva.
- En mulighet for personer med funksjonsnedsettelse til å besøke naturreservatet, f.eks. ved å opprette universell standard på turveien på enkelte strekninger og møteplasser.

BRUK

OOF mener at av hensyn til skolene, bør det ikke være et krav om dispensasjonssøknad for aktivitet som skolene har i verneområdet

For orientering og turorientering er det utarbeidet en avtale på nasjonalt nivå mellom Norges Orienterings-forbund og myndighetene om ivaretagelse av naturmangfoldet. I denne avtalen inngår en standard formulering knyttet til paragraf 6 om "Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene", som lyder slik: "orienteringsløp og turorientering, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt på fylkesnivå i henhold til pkt. 2.2. i «Avtale om retningslinjer for orienteringsforhold til naturmiljø og rettighetshavere» av 3. desember 1989, samt at øvrige relevante punkter i avtalen følges."

OOF mener tilsvarende bør legges til grunn for skolenes aktivitet i området.

FORVALTNING

FORVALTNINGSORGAN

OOF anbefaler at forvaltningsmyndigheten delegeres til kommunene i tråd med vanlig praksis.

OPPRETTE ET RÅDGIVENDE UTVALG

For å sikre god medvirkning og involvering av alle de kompetente natur-, friluftsliv-, idretts- og nærmiljøorganisasjonene i området, så bør det etableres et rådgivende utvalg for Lysakerdalen, tilsvarende rådgivende utvalg for Østmarka nasjonalpark.

FORVALTNINGSPLAN

OOF forutsetter at den kommende forvaltningsplanen konkretiserer hvordan ulike friluftslivsaktiviteter, vedlikehold og tilretteleggingstiltak kan gjennomføres på en god og effektiv måte. OOF forutsetter en god dialog mellom forvaltningsmyndighet og de aktuelle brukerorganisasjonene i utarbeidelse av forvaltningsplanen.

Med vennlig hilsen

Reidun Bolsø
Generalsekretær

Johan Hval
Fagsjef

Fra: Palle Nielsen[palle-n@online.no]
Sendt: 02.01.2026 11:00:05
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: saksnummer 2024/9228.

Hei,

Det er fint med vernet område men husk på at ligge tilrette for
handikappede personers tilgang.

Der bør bli anledning til at etablere brede fremkommelige stier for
personer med handikap.

Mvh

Palle Nielsen
Eiksveien 35B
1359 Eiksmarka

Fra: Ragnhild Berre[ra-be@online.no] Sendt: 03.01.2026 18:53:17 Til: Postmottak
SFOS[sfospost@statsforvalteren.no] Tittel: Lysakerelva Forslag til naturreservat Lysakerelva:

Merknad til navn:

Navnet bør være **LYSAKERELVA NATURRESERVAT**

Jeg har vokst opp på Lilleaker. Gått på Lilleaker skole.

Bor nå på Børumsiden av Lysakerelva.

Har gått, jogget, snakket med uteliggerne(lenge siden) uttallige ganger.

Vært på naturvandring av ulikt slag.

Fra utpå 1950 tallet til nå har jeg aldri hørt snakk om **Lysakerdalen**.

Det er historieløst å kalle reservatet for det.

Hilsen Ragnhild Berre



Oslo 4. januar 2026
Deres ref 2024/9228

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud,
Oslo og Akershus
Pb 325
1502 Moss
sfospost@statsforvalteren.no

Høring av verneforslag - Frivillig vern av skog - Lysakerdalen - Lysakervassdraget - Oslo og Bærum

Røa Vel stiller seg i utgangspunktet positiv til forslaget om å etablere et naturreservat langs Lysakerelven. Vi støtter behovet for å verne den unike vegetasjonen og verneverdige arter av planter, sopp og insektsfauna på begge sider av elvedalen. Kommunenes forvaltningsplaner for området foreligger ennå ikke. Dette gir noen usikkerhetsmomenter knyttet til våre vurderinger av forslaget til verneplan. Vi ber om mulighet til å avgi ytterligere kommentarer når forvaltningsplanene foreligger.

• Områdenavn

Røa Vel støtter forslaget om å kalle naturreservatet for *Lysakerdalen*. Det er en *ny* betegnelse, men etter vår vurdering gir den absolutt mening for omtale av helheten omkring Lysakerelven fra Bogstadvannet til utløpet i Oslofjorden.

• Eventuelle konflikter med andre interesser

For Røa Vel er det svært viktig at området langs elven fortsatt skal kunne benyttes til *friluftsliv*. Det er derfor nødvendig at stiene langs begge sider av elven er mulig å vedlikeholde. Tilsynelatende er dette hensyntatt i forskriftene. Men siden det ennå ikke foreligger noen forvaltningsplan er vi usikre på dette. Verneplanen må ikke bidra til kompliserte prosesser knyttet til adgangen til naturreservatet.

Langs elven ligger det en rekke *kulturminner* knyttet til tidligere industri og næringsliv i form av nedfalte møller og demninger. Disse representerer viktig industrihistorie for lokalsamfunnet vårt. Kulturminnene er viktige for lokalsamfunnets identitet. Røa Vel mener det er viktig at disse minnene ikke forsvinner. Det må sørges for at disse ruinene fortsatt kan være tilgjengelige og at de ikke gror igjen. Dette bør omtales spesifikt i verneplanen og forvaltningsplanen.

Med vennlig hilsen Røa Vel

For styret i Røa Vel

Gro E M Helgesen (nestleder)

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus
Maja Dineh Sørheim

Deres ref.
2024/9228

Vår ref.
19/243-127/LLH

Dato
02.10.2025

Oslo og Bærum kommuner – Lysakerdalen – høring av verneforslag – uttalelse fra Språkrådet

I vår forrige tilråding datert 05.03.2024 skrev vi følgende: «Navnet *Lysakerdalen* er ikke registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR), og gir heller ingen treff på nettet (kun på Statsforvalterens nettsider). Er dette et navn som er kjent og brukt lokalt, eller er det et navn som er laget til det planlagte verneområdet? Hvis det siste er tilfelle, vil vi tilrå å heller bruke *Lysakerelva* som navn på verneområdet».

I høringsrunden har både Lysakervassdragets venner og Oslo kommune kommentert at navnet *Lysakerdalen* ikke er i bruk lokalt. Statsforvalteren skriver i sin kommentar til vår tilråding at de «mener «Lysakerdalen» er beskrivende for området som foreslås vernet, da hovedformålet med vernet er selve elvedalen og altså ikke elven i seg selv». Det finnes imidlertid mange naturreservater i Norge med navn «*XXelva naturreservat*» der verneområdet omfatter et større område enn bare selve elven. Språkrådet mener derfor at det ikke er noe i veien for å bruke navnet *Lysakerelva naturreservat* selv om verneområdet også omfatter terrenget rundt selve elven. Vår tilråding blir derfor **Lysakerelva naturreservat**.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus

Kopi til:

Kartverket

Postboks 600
Sentrum

3507

HØNEFOSS

Fra: Hanne Mo Østgren[hanne.mo.ostgren@vegvesen.no]
Sendt: 09.12.2025 07:29:03
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: Ragnhild Meisfjord[ragnhild.meisfjord@vegvesen.no];Lasse
Djupvik[lasse.djupvik@vegvesen.no];Lasse Johan Berge[lasse.berge@vegvesen.no];
Tittel: 25/270192-2 - Uttalelse til høring av verneforslag - Frivillig vern av skog -
Lysakerdalen - Lysakervassdraget - Oslo og Bærum

Hei

Vi viser til mottatt høring 26.09.2025 av verneforslag - Frivillig vern av skog i Lysakerdalen - Lysakervassdraget i Oslo og Bærum.

Det foreslås vern av et nytt areal på 598 dekar. Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av naturmangfoldloven. Formålet med vernet er å bevare en rik elvedal og nasjonalt viktig bekkekløft i lavlandet.

Statens vegvesens rolle

Statens vegvesen er veiforvalter av riksvei 150 Granfosstunnelen som krysser det varslede verneområdet helt i sør, jf. kart utklipp nedenfor.

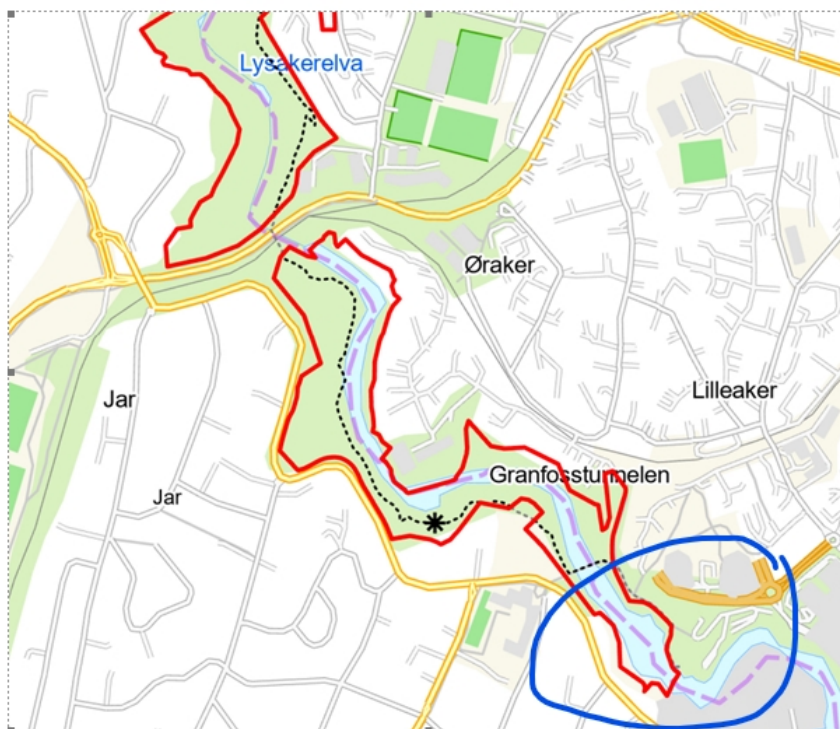
Statens vegvesen uttalelse

Granfosstunnelen omfattes av hensynssone H190-3 (trasé for veitunnel) med restriksjoner for anlegg i grunnen jf. planbestemmelse § 14.2 i kommuneplan for Oslo som sier:

«Innenfor sone H190-3 (trasé for veitunnel) tillates ikke sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner, uten at det foreligger uttalelse/tillatelse fra berørte samferdselsmyndigheter.»

Tiltak innenfor verneområdet som kan skade vei, i dette tilfelle Granfosstunnelen, krever løyve etter veglovas § 57. Andre tiltak enn det som framgår av kommuneplanen utløser krav til løyve. Dette gjelder alle tiltak og aktivitet i grunnen som kan føre til skade på Granfosstunnelen.

Vi har ingen ytterligere merknader.



Med hilsen
Hanne Mo Østgren

Statens vegvesen Transport og samfunn
Transport øst, Transportforvaltning øst 3
Besøksadresse: Innspurten 11C, Oslo
Mobil: +4799601836 **epost:** hanne.mo.ostgren@vegvesen.no
www.vegvesen.no epost: firmapost@vegvesen.no

**STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS**
Postboks 325
1502 MOSS

Henrik Skau
henrik.skau@Statnett.no
Vår ref: 2024/644-6
Deres ref: 2024/9228

Høringsuttalelse til verneforslag - Frivillig vern av skog - Lysakerdalen - Lysakervassdraget - Oslo og Bærum

Det vises til brev fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus datert 25.09.2025 knyttet til varsel om høring av forslag til opprettelse av Lysakerdalen naturreservat i Oslo og Bærum kommune i Akershus fylke.

Statnett har merknader til verneforskriften vedrørende motorisert ferdsel og geografisk avgrensning av verneområdet.

Statnetts anlegg og rettigheter

Statnett eier, drifter og utvikler det norske transmisjonsnett – hovednettet i strømforsyningen. Transmisjonsnett består av ca. 160 transformatorstasjoner og ca. 11000 km kraftledninger over hele Norge, foruten ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett uttaler seg til verneplanen ved å være rettighetshaver innenfor verneområdet som nå er foreslått opprettet.

Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått opprettet over det klausulerte byggeforbudsbeltet til den eksisterende 300 kV-ledningen Bærum – Smestad. Klausuleringsbeltet til transmisjonsnettledningen Bærum – Smestad er 40 meter bredt, 20 meter til hver side for senter av ledningen.

Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også, av hensyn til forsynings sikkerheten til ledningen, retten til å rydde skog i klausuleringsbeltet, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor klausuleringsbeltet. Skogrydding i klausuleringsbeltet gjennomføres med noen års mellomrom.

Statnetts merknader

Avgrensning av verneområder må ta nødvendige hensyn til eksisterende og fremtidige transmisjonsnettanlegg.

Statnett har fått konsesjon til å bygge nytt nettanlegg fra Hamang transformatorstasjon til Smestad transformatorstasjon via Bærum transformatorstasjon (les mer om prosjektet på Statnetts hjemmeside – [Hamang-Bærum-Smestad | Statnett](#)).

I området ved Lysakerelva er det planlagt nettanlegg i tunnel, med tunnelpåhugg og tilhørende midlertidig riggområde, anleggsvei og omlegging av gangvei. Disse tiltakene berører deler av det foreslåtte verneområdet.

Slik verneforskriften foreligger, omfattes ikke bygging av nytt nettanlegg av de generelle unntakene i vernebestemmelsen (§4) eller ferdselsbestemmelsen (§6). Tiltakene vil derfor kreve dispensasjon etter de spesifikke bestemmelsene i §7 bokstav k og l. Statnett er dermed avhengig av dispensasjon for å kunne gjennomføre prosjektet.

For å sikre gjennomføring av et samfunnskritisk prosjekt som allerede har konsesjon, ber Statnett om at verneforskriften justeres slik at bygging av nye nettanlegg med gyldig konsesjon omfattes av de generelle unntakene i §§4 og 6, eller at verneområdets avgrensning justeres tilsvarende. Dette vil bidra til å redusere behovet for omfattende dispensasjonsprosesser og sikre fremdrift i prosjektet.

Vi viser til NVEs tilleggsuttalelse av 29.08.2024 («Spørsmål vedrørende verneprosess for Lysakervassdraget – Oslo kommune»), hvor NVE anbefaler at Statsforvalteren åpner for anleggsarbeid og motorferdsel i forbindelse med utbygging, i tillegg til standardbestemmelsene for energi- og kraftanlegg i verneforskriften. Statnetts forslag er i tråd med denne anbefalingen og vil ivareta både verneinteresser og behovet for sikker strømforsyning.

Vi forslår at Statnett og Statsforvalteren tar ett møte om saken så snart det passer for Statsforvalteren.

Med vennlig hilsen

Rune Garberg

Henrik Skau

Grunn- og rettighetsseksjon

Grunn- og rettighetsseksjon

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Kopi til:

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Postboks 5091, Majorstua

0301

OSLO

Tillegg til høringsuttalelse

Sak

Dokumentet sendes til:

Saksbehandler/Adm. enhet:

/

Sign

Ansvarlig/Adm. enhet:

Sign:

Som oppfølging etter møte med Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statnett den 09.04.2026.

Statnett skulle i etterkant av møtet: "*Sende over tillegg til høringsuttalelse med beskrivelse av behovet ved eventuell realisering av konsesjonsgitt løsning og beskrivelse av behov ved sanering av eksisterende luftledning.*"

Tillegg til høringsuttalelse

Beskrivelse av behov ved eventuell realisering av konsesjonsgitt løsning

Ved en eventuell realisering av konsesjonsgitt løsning er Statnett avhengig av midlertidig baseplass angitt i kart 8A i konsesjonssøknaden for Hamang-Bærum-Smestad (tilgjengelige på Statnett sine hjemmesider: [vedlegg-05-detaljerte-trasekart-barum-smestad-alt.-2.2-kabel-i-groft-barum-hagabraten-tunnel-hagabraten-smestad \(10\).pdf](#)).

Konsesjonsgitt løsning er ikke detaljprosjektert, så ved en eventuell realisering av denne vil det kunne bli behov for justeringer av behovet og plassering av baseplass, tunnelveg og bilveg.

Beskrivelse av behov ved sanering av eksisterende luftledning

Sanering av eksisterende luftmaster vil trolig gjennomføres med kutting av linjer og draging av disse fra mastene på utsiden av foreslått verneområde. Påvirkningen på foreslått verneområde vil være at linjene faller ned på bakken og dras inn på en trommel utenfor verneområdet. Det vil ikke behov for anleggsområde eller rigg kjøretøy i verneområdet. Mastene vil sannsynligvis bli demonter med kran og kjørt bort (evt. flydd bort med helikopter hvis det ikke er mulig å komme til med kranbil).

Fra: s.tangen99@gmail.com[s.tangen99@gmail.com]
Sendt: 03.01.2026 18:15:46
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Lysakerelva naturreservat, navn

Som en som har vokst på Lilleaker fra 1954 reagerer jeg på forslaget om å kalle naturreservatet for Lysakerdalen. Jeg har aldri hørt det navnet brukt på området eller i andre sammenhenger . Lysaker er området ved Lysaker og slutter der. Videre oppover er det andre navn, men Lysakerelva går jo hele veien, så "LysakerELVA naturreservat" er greit som navn synes jeg. Det setter stedet på kartet og virker kjent for alle som har vokst opp der. Lykke til!

Vh Svein Tangen

Fra: Tone Thiis[tone.thiis@gmail.com]
Sendt: 13.10.2025 11:41:32
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Høring til saksnummer 2024/9228

Innspill til vern av området rundt Lysakerelven:

Jeg har brukt stiene på både Oslo-siden og Bærum-siden i snart 15 år til rekreasjon, trening og turer med hund. Det har vært og er en stor livskvalitet å oppleve området gjennom alle fire årstider og jeg unner alle som kan, å bruke området slik det ligger i all sin uberørthet i dag.

Derfor er jeg en sterk tilhenger av å skape området om til et naturreservat. Selve navnet "Lysakerdalen naturreservat" kan man fint venne seg til, selv om vi kaller området for Lysakerelven.

Men jeg er sterkt kritisk til at et viktig område er utelatt på kartet. Det gjelder hele det store arealet fra Lysejordet borettslag som tidligere var en slalombakke, og hele veien ned til sletta foran det gamle bygdehuset. Uten dette området, er hele planen om å lage et naturreservat av Lysakerdalen en vits.

Det fremgår ikke av høringsdokumentet en tydelig avklaring av hva staten gjør med Statnetts konsesjon til å bygge tunnelverrslag på området. Et slikt tunnelverrslag er dødsstøtet til verneforslaget og ikke mulig å forene med en slik plan. Derfor er hele denne høringen bare latterlig hvis ikke det avklares at Statnett må legge tunnelverrslaget sitt et annet sted. Konsekvensen av et slikt tunnelverrslag er store ødeleggelser av både elven som sådan og området rundt. Hva er da vitsen i vern? Planen vil med et tunnelverrslag ha null verdi og all høring er bare bortkastet tid for oss som engasjerer oss i dette fantastiske området.

Vennlig hilsen
Tone Øverland Thiis

Fra: Ida Maria Saxebøl[ida.saxebol@bun.oslo.kommune.no]
Sendt: 19.01.2026 12:49:49
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Vern av Lysakerdalen - høringsinnspill fra Ullern bydelsutvalg

Hei,

Ved en inkurie ble ikke Bydel Ullerns hørings svar sendt innen fristen. Håper likevel innspillene kommer med.

Ullern bydelsutvalgs enstemmige vedtak er som følger:

1. Ullern bydelsutvalg er svært positive til vern av Lysakerelva med kantsone som naturreservat. Området har viktige rekreasjonelle- og naturmessige verdier som bør bevares i dagens tilstand.
2. Bydelsutvalget står ved tidligere uttalelse om at NVEs anleggsarbeider som foreslås på Lysejordet må stanses, og at strømkabelen må legges et annet sted.
3. Bydelsutvalget ønsker at det legges inn en bestemmelse om at eksisterende hovedtrasé stedvis kan tilrettelegges for synshemmede og andre med mobilitetsutfordringer.
4. Forvaltningen av naturreservatet må tilleggs organer i Oslo og Bærum kommuner for å minke avstanden til beslutningstaker.
5. Det bør oppnevnes et særskilt organ som forvaltningsmyndighet for det vernede området, jf. naturmangfoldloven § 62, som omfatter bl.a. begge kommuner.
6. I §4 bokstav d strykes «i henhold til standard på vernetidspunktet», og erstattes med mer objektiv angivelse av ønsket standard.
7. Ullern bydelsutvalg mener naturreservatet bør hete Lysakerelva naturreservat.

Med vennlig hilsen

Ida Maria Saxebøl
seniorkonsulent
+47 488 65 127

Bydel Ullern
HR, fellestjenester og virksomhetsstyring
oslo.kommune.no
Sentralbord: 21 80 21 80





Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 MOSS

v/Maja Dineh Sørheim

Vår referanse
25/20704-1

Deres referanse
2024/9228

Dato
22.12.2025

Uttalelse til forslag om vern av Lysakerdalen fra vannområde Indre Oslofjord Vest

Vi viser til høringsdokumenter om forslag om vern av Lysakerdalen på Statsforvalterens nettside og oversender herved innspill fra vannområde Indre Oslofjord Vest. Vannområdet er et samarbeid mellom kommunene Asker, Bærum, Oslo, Nesodden, Frogn og Lier. Formålet er å bistå kommunene i vannforskriftsarbeidet, samt å koordinere og være pådriver for tiltak som må gjennomføres i elver, bekker, innsjøer og kystvann.

Innspill

Vannområdet er svært positiv til forslaget om å verne Lysakerdalen som naturreservat. I vårt arbeid med vannforvaltning, inklusive forvaltning av kantsoner langs vassdrag, ser vi at slik områder stadig er under sterkt press i tett befolkede områder. Vi anser derfor at det vil være av stor betydning for å bevare naturmangfoldet, både på land og i elva, at Lysakerdalen vernes. Fordi området samlet sett har store naturkvaliteter som gjør det nasjonal verneverdig, er vernetiltaket av ekstra stor betydning.

Vi opplever at forslaget til vern er grundig utredet når det gjelder naturverdiene i området, og at andre viktige interesser i området også vil bli ivaretatt, eksempelvis friluftsliv, kulturminner og behovet for nødvendig vedlikehold av vann- og avløpsinfrastruktur. Det er også positivt at det har vært en samarbeidsprosess mellom Statsforvalteren og Oslo og Bærum kommuner, med intensjon om at kommunenes forvaltningsplan for Lysakervassdraget skal harmonisere med verneområdet.



Vannområde Indre Oslofjord Vest synes det er av stor betydning at både Lysakerelven og kantsonen langs begge sider vernes, som inkluderer naturtypen sammenhengende skogkledd bekkekløft. Siden mange innbyggere går tur langs elva vil vernet også kunne bidra til god forståelse hos lokalbefolkningen om viktigheten av å verne områder med store naturverdier, også når de er lokalisert i et av Norges mest befolkede områder.

Vi ønsker lykke til videre med arbeidet.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Kolrud

Koordinator for Vannområde Indre Oslofjord Vest

elisabeth.kolrud@asker.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

Bærum kommune v/ Peter Jørgen Tønnessen Haddeland

Oslo kommune v/ Justyna Krajczyk Blikset

Fra: Øystein Holo[oystein.holo@gmail.com]
Sendt: 02.01.2026 16:28:09
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: høringsinnspill saksnummer 2024/9228

Jeg er medeier i Eiksmarka tomtesameie.

Jeg synes det er fint med vern.

Men for at årsmøtet i Eiksmarka tomtesameie skal gå med at at deres område også skal omfattes tror jeg det er lurt med noen små justeringer av forskriftene. Grunnen til at jeg tror det er at det i [vedtektene](#) til Eiksmarka tomtesameie står følgende "Sameiets formål er å legge til rette for en samlet forvaltning og bevaring av tomteområdene som åpne friarealer for befolkningen" ("åpne" her har alltid vært tolket som "åpne for befolkningen" og ikke som f.eks. "åpne gressarealer"). Altså skal arealene være friarealer. De justeringen jeg foreslår vil derfor søke å trekke i den retningen uten at det (etter min oppfatning) vil gå vesentlig ut over verneverdiene. Derfor har jeg skjelt til verneforskriftene for Østmarka friluftslivsområde for å få inspirasjon.

Og jeg foreslår følgende endringer i verneforskriftene:

- Inn nytt punkt i § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene: "*m. utplassering av poster for turorientering, orienteringsløp, stolpejakt samt kjentmannsposter, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes*" og samtidig fjerne punkt punkt "*h. utsetting av orienteringsposter*" fra §7 (ikke fjern dette siste hvis ikke det første kommer inn!).
- Inn nytt punkt i § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: "*o. oppsetting av viltkamera*"
- Inn nytt punkt i § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: "*p. oppsetting av lavvoer for bruk av barnehager og skoleklasser*"
- Inn nytt punkt i § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser: "*q. andre aktiviteter som ikke vesentlig forringer verneverdiene*". Dette punktet er for å ta høyde for at det i fremtiden kan komme friluftaktiviteter som er helt ok å gjennomføre i verneområdet men som vi i dag ikke kjenner til. Dette tror jeg er viktig for at årsmøtet ikke skal kvie seg for mye for å gå med på vern.

De nye punktene under §7 vil jo alle innoen en søknadsprosess som vil sikre at verneverdiene ikke forringes. Og flyttingen av det med turorienteringsposter o.l. til samme prosess som det er for Østmarka er at jeg har hørt at når det er søknadsprosess så blir det for tungt å drive med denslags frivillig aktivitet. Og O-løpere er det lurt å ha - de er nok mer enn gjennomsnittlig opptatt av naturverdier. Og uten bruk av naturen blir nok folk mer likegyldige til hva som skjer med den.

vennlig hilsen
Øystein Holo